

310352

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 9.

చెన్న పట్టణము 1922 వ సం॥ సెప్టెంబరు నెల 9-వ తేది శనివారము

No. 135

నంపుటము ౬

దుండుభి నా మ సంపత్తి రము, భాద్రపదమాస బహుళ తృతీయ ౩.

నందిక ౧౩౫

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

అమృతాంజనము గాయము పుండ్లకు

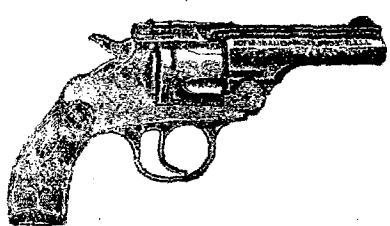
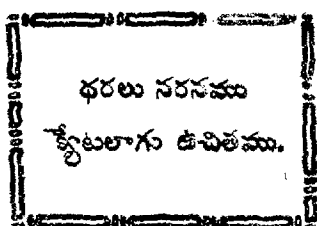
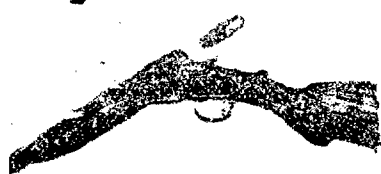
ఘనమయినమందు

చక్కని డబ్బీతో సహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0 ప్రతియింటనుండదగినది

అమృతాంజనము లోకప్రసిద్ధిని బడసియున్నది. అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధామృతము. అమృతాంజనము అమృతశబ్దహుదినిగల మాయమందుగాదా. కలుమందులవలన మోసముగలుగును. పంచభాష చీటిని చూచికొనిన మోసముగలుగుదులమృతాంజనపు జగత్ప్రఖ్యాతవలన కేశమునందంతటను వెలసినవి.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక. నెం. 7 తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

పరిశీలించుట మాకు హక్కు. పరిశీలించుట కంపెనీవారికి. నానావిధములగు రివాల్వర్లు. అరుతక బిరుతోటలు యె

రూ. 3.00, 3.50, 4.00 అందుకొనుటకు దొరకును.

ఇప్పుడు కేబుల్ టెలుగ్రాఫ్ లోనిది కూడ దొరకును.

యస్. వి. రామానుజం శెట్టి అందు కంపెనీ, నెం. ౧౨, బాజ్స్, మద్రాసు.

ఈపుస్తకమునుండి అతిసుందరమైన 116 పటము లున్నవి.

శ్రీవాల్మీకి రామాయణము అంధ్రవచనము.

సంపూర్ణము 9 సంపుటములు: ౯ భాగములు ఏక కాలమున కొనువారికి	రూ. ౧౧ ౦ ౦
సంపూర్ణము 3 సంపుటములు: బాల, అమోఘాధ్యాయములు- ౧ సంపుటము	ర ౪ ౦
ఆరణ్య, కిష్కింధా, సుందర కాండములు- ౧ సంపుటము	ర ౪ ౦
యుద్ధ కాండము- మూడు భాగములు, ౧ సంపుటము	ర ౪ ౦
శ్రీరామ కాలనిర్ణయము	౦ ౪ ౦
ఆర్. వెంకటేశ్వర్ అందు కో., ఆనందముద్రణాలయము, మదరాసు.	(1)

R. Venkateshwar and Co, Publishers, Loane Square, Madras

చదివి చూచుము!

మీరు కొనియున్నారా?

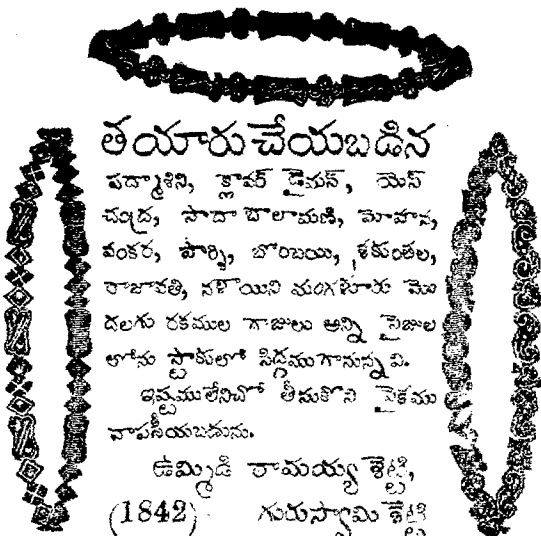
యోగ్యతాపత్రికలు.

ప్రతియింటిలో నుండవలసిన సుప్రసిద్ధ వాదముల నేల కొనలేదు?

1. లోకానుభూతి కల్పానితములచే గుణముల నామము వాదములను రమ్య రోగులకు అర్హి పీకరమును నిచ్చుది.
2. కె. విశ్వాక కవిరాజ్, విష్ణుచక్రవర్తి వైద్యశాల, 9-41 శాన్లెబారువిధి రంగూను, బెర్హా.
లోకానుభూతి కల్పానితములను చదువుట గలగు సకలవిధ రోగములను పూర్తిగా వాదమును.
250-300 మాత్రలుగల సీసా 1-కి ధర 0-4-0 1 మొత్తం 6 సీసాలవరకు రూ. 1-4-0
బాలసుఖోదయ. (విద్వంసానికి సంతకం) శివకాంత శైలము.
ఇది విలువగల వచనములచే కాస్తోత్రముగా తయారు చేయబడిన రసాయనము (టూనిక్) 5 నెలల విడ్డ మొదలు 15 సం॥ వరకు వయస్సు వరకు ఉపయోగించ తగినది. లోక చక్కరలో తీసుకొనిన చాలును. చక్కగా సకల వ్యాధులను పోగొట్టి మంచి రక్తమునిచ్చి శరీరము శుభ్రమగును. బలహీనము కడుపునొప్పి యుండదు. యిడ్డ 1 కి ధర రూ. 0-12-0
కొన్ని మనిషులు: మూ కాళాశాయల పోక కాస్తోత్రమే వాగుకోరుటచే మద్రాసు, నెం 881 కంబు శెట్టి వీధిలో మా రాంకిని కొనియున్నాము. తక్షణ ఎల్లరు ధోత్యాన మొనగ రోగము. వి. పి. అర్జున మద్రాసు రాంకినింకి కంపెనీదపు. (301-594)
నాల్గవై వెంకటాచల వండితులు శ్రీశ్రీరామ వైద్యశాల మొనూరు. (1)

నవరము బంగారము చే

తయారుచేయబడిన

పద్మాశి, క్లావ్ డైమండ్, మెన్ చుండ్రు, సాదా బొలాముడి, మోహన, వంకర, పార్సీ, బొంబాయి, శకంఠల, రాజావతి, నగ్నాయిని ముగ్గులను మొదలగు రకముల నాణులు అన్ని వైభవ లోను స్టాకులో సిద్ధముగానున్నవి. ఇవ్వములేనివో తీసుకొని వైకము వాపనీయబడును.

ఉమ్మడి రామయ్య శెట్టి, (1842) గురుస్వామి శెట్టి

నల వర్తకులు వైబాబాబూర్, మదరాసు.

కుమ్మ, బొల్లి, త్తయ, మధుమే

హము, పురణ నవాయి, నెగ,

మూర్ఖ, వెర్రి, మూలశంఖ, స్త్రీ

రోగము, పక్షనాతము మొదలగు

నవి పూచీవైసి కుదర్చబడును

గుణమిచ్చిన మిదలే నొమ్మిచ్చుట.

ఆపురావములగు ఓవెలుల నవత్యములు పుత్ర వాకు లగు కోడులు వర్తకాలకే తెలియను. వాతే వాటిని వాకు మిచ్చారు. వాటిని వాతేవర్త మిగుల శ్రమపడి కొన్ని అపాకములకు లోనై కేర్చుకొని, పరిశోధించి, ప్రయోగించుచున్నాము. మాదగననుండి బోషవము కేరీరును కోగులు వాటి గుణము కనుపించినకొలది వాయిరాలవైసి సామ్యుల వ్యాధులను, అట్టివారుగుణము కనుపించక పూర్వముగాని, రోగము కడిగి వచ్చినది నమ్మకము పుట్టక పూర్వముగాని సామ్యులయ నెన్నవనవములేరు. ఈ త్రక ప్రత్యుత్తర మూలమున కహితము చికిత్స చేయబడును. అట్టివారికి బోషవములు వి. పి. గా పంపబడును. (3222)

వి. ఎమ్. రాజా.

శివనాథునియ్యలవాలయము } వీర్ల వ్యాధులకును సునమ్మే

విజయనగరం. } ఆయుర్వేద వైద్యులు.

హనుమాన్ బోరక్కు సబ్బు చర్మవ్యాధులను అత్యశ్చర్యకరముగా

కుదుర్చును.

ఎస్. రంగనాథం శెట్టి అందుబ్రదర్స్, మద్రాసు

(1123)

నేమూరు వేంకటకృష్ణమ సెట్టి అన్డ్ సన్స్ వారిచే ప్రకటింపబడిన

బ్యాంక్ రెమాయెం రూ 4-0-0

ఎ. కణ్ణన్ సెట్టి అన్డ్ కంపెనీ వారిచే విక్రయింపబడును.

నెం. 286, అప్పా బిల్డింగ్సు, చైనాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

క్యాటలాగు ఉచితము

ఆంధ్ర జ్యోతిషాలయము

జాతకము

(1) జాతకము (కుండలి) యొక్క నక్షత్రము (2) జ్యోతిషశాస్త్రము, జననకాల ఘడియలుగాని (3) జాతకునియొక్క జన్మ కాలము, ప్రస్తుతపు వయస్సు, మాత ఉత్తరము వాయవ్యముగాని, ఈమాటిలో నేడియో యొక్కటి మాత్రం పంపించబడినది, జాతకునియొక్క రూపము, స్వభావము, కరీరాకారము, భవనసంపాదన, ఆయుర్దాయము, భాగ్యము, సంతానము, కళ్యాణము, ఉద్యోగము, లేవనము మొదలగు 25 సంకతులు కాఖిలా కొరకు వ్రాసి ముందుగా రూ 1-4-0 లకు వి. పి. గా పంపెదము. ఈ వ్రాసిన సంకతులు సరిగా నున్నయెడల, జాతకుని యొక్క ఆయుర్దాయము అభిరుచులకు, జన్మకాలపు ప్రతిసంకతలములు, అనగా, మహాదశ, అంతర్దశావలములు గల భూరా

జాతకము, కార్యసమర్థతముగా తయారుచేసి పంపెదము. భూరా జాతకమునకు రూ 5 లు, అగును. భూరాజాతకము వ్రాయించు కొనువారు రూ 2 లు, ఆధ్యాత్మ ముందుగా పంపవలెను. ఆర్థిక పంపగానే జాతకము పూర్తిగా అభిరుచులకు తయారుచేసి తక్కిన రూ 3 లకు వి. పి. గా పంపెదము.

సంవత్సరఫలము

మొత్తముమీద 1 సం॥ రం వరకు ముందు జరుగబోవు ఫలములు వ్రాయించు, నెలలవారీగా 12 నెలల ఫలములు వికరముగా వ్రాయబడు వి. పి. ఖర్చులతో రూ 1-4-0 లు అగును. దీనికి జన్మనక్షత్రము గాని, జన్మకాలము గాని, మాత్రం పంపించబడును.

జాతక మార్తాండము

రెండవభాగము ఇది 300 వేజీలు

ఇందు లక్ష ముట్టము, గ్రహముట్టము, భావముట్టము, మర్త్యములు, మోదకవర్ష, అష్టవర్ష, శాస్త్రవర్షసహితముగా మును 1000 ప్రమాణ శ్లోకములతోను, విశేషాంశములతోను దృఢికి భావఫలములు మహాదశ అంతర్దశావలములను, ఇంకను అనేక సంకతులతో మిక్కిలి సులభమైన అత్యద్భుతముగా వ్రాయబడినది. దీనివలన అన్ని సంకతులు పూర్తిగా తెలియును.

ఈ గ్రంథము నవ్వనియెడల తిరిగి సొమ్ము వాపసు చేయుదుము. ఈ 2వ భాగమునకై యిదివరకు భరణములు పంపినవారు తిరిగి మాకు వ్రాసినయెడల మొత్తము వి. పి. గా పంపెదము. దీనివలన సోప్తభర్షలు గాక రూ 2-0-0 లు

అలభ్యమైనవో ప్రతులు దొరకవు.

(కి512) ఆకెళ్ల వెంకటేశాస్త్రి, గోపాలపురం, కొత్తపేట పోస్టు. (గోదావరిజిల్లా)

సుప్రసిద్ధమైన

నంజన్ గూడు దంతచూరము.

రెండు కుటుంబరత్నములు

దంతములను శుభ్రపరచుటయందున, తెలుపుచేయుటయందున, పటుత్వమును కలుగజేయుటయందును ఆమోఘమైనది. శుద్ధమైన వనమూలికలచే తయారుచేయబడినది. మనోహరమైన మునాసుగలది. తీపులేక ఉప్పుకలిపినది పంపబడును.

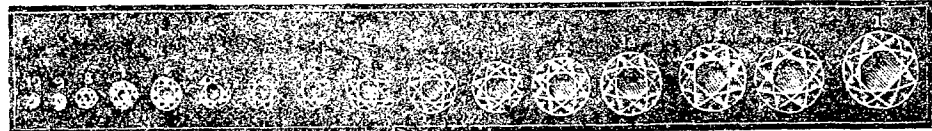
1 పొట్టుము 1 నెలకు సరిపోవును. ధర 1-కి రూ 0-1-0; 12 పొట్టుములు వి. పి. ఖర్చుతో సహా రూ 1-0-0.

శ్రీకరకన్తూరిమాత్రము:—బిడ్డలు మొదలు ముగిసినవారి వరకు సకల వ్యాధులకు ఉపయోగించవచ్చును.

250 మాత్రముల బుడ్డి 1-కి రూ 0-4-0; 12 బుడ్డు వి. పి. ఖర్చుతో సహా రూ 3-0-0 లగును.

అయుర్వేద విద్వాన్ బి. వి. పండితులు, నంజన్ గూడు పోస్టు. (మైసూరు జిల్లా) (1)

పుష్కరాగకమలములు

ప్రతిరాయకిని సీమకమలములు మారి యుండునట్లు 64 పట్టెలు తీర్చి పూచీగా పంపబడును. సరకు తృప్తిలేనిచో పార్శ్వలుచేరిన 3 దినములలోపల పంపిన వైకమును తిరిగి పంపెదము. పి. గోపాలసామి శెట్టి, 788 ధర్మరాజు గుడివీధి, పోస్టు సెంటుతామన్ మాంటు, (మదరాసు.)

పోటలిన్

(1)

దంతవ్యాధిసంహారిణి

సకలరోగములను పోగొట్టు నొక కుటుంబావధము

ఈ లోమనను 5 బొట్టు 2 బొమ్మ నిశ్శుల్క కలిపి దినము రెండుపూటలు పుక్కిలించిన పంటికోప్పి, పండ్లు జిలపించుట, పంటినుండిరక్తము, చీము ప్రవించుట, దుర్వాసన, పండ్లుఆడుట, వీటిని పోగొట్టి, పండ్లునుగట్టివరచును, నోటిని సువాసనతో నుంచును. పండ్లను శుభ్రముగ నుంచును. బుడ్డి 1-కి రూ 1-0-0.

సుఖన్ జాన్ (నూతనోత్పత్తి)

గాయములకు, కీళ్ళపట్టుకు, నొప్పులకు రొమ్మునొప్పులకు, కాళ్ళచేతుల పట్టుకు, మెడనొప్పి, కంఠనొప్పి, తలముమీద మంటలకు, దగ్గులకు, శీతలము, జలదోషము, విషజ్వరములకు, నడుమనొప్పి, కత్తిగాయములకు దోమ కాటుక, ఇతరవిష కాటుకలకు, ఇంకను అన్ని నొప్పులకు నైపుత, తెలుము మొదలగునవి పూత పూయు సకల నొప్పులకు ఉపయోగించును. బుడ్డి 1-కి రూ 0-8-0.

మదరాసు కెమికలు ఇండస్ట్రీసు (లిమిటెడ్) పోస్టుబాక్సు నెం నెం. 1208, మదరాసు.

మలబారుపరిస్థితులు.

ఆగస్టు మాసాంతమున మలబారునందలి పరిస్థితులన వివరించును ప్రభుత్వమువారికింది ప్రకటనము గావించుచున్నాడు:—

చామదుంపలపంట ముగిసినది. పంటలు బాగుగ పండినవి ఇంకను రెండుమాసాలవరకులలో ఇతరపంటలతోత ముగియును ఈపంటలకుకూడ చక్కగ వృద్ధిచెందుచున్నది. ఎగ్నాడు నలుగురూ తాలూకాలలో కార్మికులకు పనులు దొరకుచున్నవి. కల్లి కొట్టతాలూకాలో రెండవ కావతు నిర్ణయము చట్టబద్ధ ప్రారంభమైనది. ధరలుకూడ కొంచెము తగ్గుచున్నవి.

ఆగస్టు మాసాంతమున ప్రభుత్వమువారు 445706 రూప్యములను అప్పులునిచ్చిరి. ఇకను అప్పులు ఇచ్చుట ఆనవసరమని ప్రభుత్వమువారు తలచుచున్నారు.

ఆగస్టు మాసములో 518 మంది విప్లవకారులకు శిక్షలు విధింపబడినవి. 9384 మందికి జరిమానాలు విధింపబడినవి. ఇప్పటికి 700106 రూప్యములు జరిమానాలు విధింపబడి యున్నవి ఆగస్టునెలలో మనూలు కావతుని మొత్తము 20850 రూప్యములు. ఇందు 19509 రూప్యములు కనూలుయియున్నవి. ఇంకను దాదాపు 600 మంది విప్లవకారులు పోలీసువారికి దొరకకయున్నారు. ఆగస్టు 25-వ తేదీతో నెలము అర్ధి నన్ను అంతమొందుచే అది మొదలు విప్లవకారుల నివాసాలు సాదారణ స్థాయిలో నానములందే జరుగుచున్నది.

రీతిపు: విజీలవారు కొన్నిచోట్ల విశిష్టపు దిపోల నుంచుచున్నారు. విప్లవకారులచే భవనము చేయబడిన శిబిరముల కార్యాలయ భవనములు చాలవరకు రిపేరుచేయబడినవి కొన్ని భవనములలో ఖమ్మదీలు నిర్మింపబడియున్నవి. బ్రిటీషుల రీతి ఇంకను ప్రారంభము కాలేదు. కాని రోడ్లు రేళులు చేయబడినవి.

మలబారునందు సామ్యపరిస్థితులు నెలకొల్పబడినవి. అందుచే ఇక మలబారుపరిస్థితులను వివరించుప్రకటనలను ప్రచురించుట ఆనవసరమని ప్రభుత్వమువారు అభిప్రాయపడుచున్నారు. విప్లవముకల్గి కల్పములను తగ్గించుటకైకృషి గలిగిన అధికారసంఘములవారికి సభాయత్తుడగు గవర్నరుగారు వందనము లర్పించుచున్నారు. మలబారు రీతిపుకవిజీవాని ప్రత్యేక ప్రశంసాపాత్రులు. భారత సేనక సంఘమువారికి, యువజన క్రైస్తవసంఘమువారికి గవర్నరుగారు వందనము లర్పించుచున్నారు.

వీలేటిపాడు అగ్రహారం

2-9-22 తేదీన పెనుగొండ పోలీసు నలు యినస్పెక్టరు గారు నుర నలుగురి పోలీసువారితో పశ్చిమగోదావరి జిల్లా, తణుకు తాలూకా వీలేటిపాడు అగ్రహారంవచ్చి యివటూరి పీఠ బసవరాజు, యివటూరి సోమసుందరం, యివటూరి చల్లి కాద్దన రావుగార్లచే యామధ్య గంటూరు జిల్లా మేజస్ట్రేటుగారిచే విధింపబడ్డ పడేటి రూపాయల జరిమానాలను కనూలుచేయుటకు జప్తు వారంటును తీసుకొనివచ్చిరి. మొదట వారు బసవరాజుగారి యింటికిపోయి సొమ్ము యివ్వవలెనని వారి పెట్టె ఒకటి తనిఖీచేసి ఏబది రూపాయల విలువగల బహారసు ఖండు వాను మాత్రము తీసుకొని తరువాత సుందరంగారి యింటిలో నుంచి సుమారు ఐదుపది రూపాయలు విలువగల మూడు పాత్రనామానులను ఒక మంచమును తీసుకొని పిత్తుట వల్లికార్ల నరావుగారి వద్దనుంచి ఒక బ్రంకు పెట్టెను అందుందు సుమారు 50-0-0 కరీముగల ఖద్దరుబట్టలను జప్తుచేసి బండిమీద పెనుగొండకు తీసుకొనిపోయిరి. యీసామానులు 4 తేదీ సాయంత్రం ములోపుగా డబ్బు యిచ్చిన యివ్వబడునట. లేని యడల 5 తేదీ పుదయం నేలమువేయబడునట. యందుకై వారి త్యాగిమిసుమం తయూ లేనప్పటికిని మాధుర్యభక్తుగాను మాత్రము చిరస్మర చేయులు.—(ఒక విలేఖరి)

నేతపరిశ్రమ పాఠశాల-రాజోలు

రాజోలు తాలూకా కార్మికుల సంఘసభమున కడచిన ఆగస్టునెలలో నేతపరిశ్రమ పాఠశాల నెలకొల్పబడినది ప్రస్తుతము పదిమందివిద్యార్థులు నేతనేర్చుకొనుచున్నారు. ఇంకను పదిమందివిద్యార్థులు పాఠశాలలో చేరుటకు అనకాశము గలదు. కావున నేతనేర్చుకొనగోరువారు, ఈక్రిందిచిరునామాకు వెంటనే వరఖాస్తులను పంపి, పాఠశాలలో చేరుదురుగాక యనిగోరుచున్నాను— కార్యదర్శి, కార్మికుల సంఘము, రాజోలు, గోదావరి జిల్లా.

మంచులను! వేసేటలు కర్చువడినవి!! వెనుక దొరకవు!!

మేలైన జపాక పట్టు పంచలు

అనేక పంచలు కర్చువడినందున ప్రస్తుతం ధరలు తగ్గించియున్నాము. వాచకులారా! శృంగారమున్న నాగకళయున్న గలమేలైన అసల పట్టుపంచలు పండుగదినముల ఆనందముకొరకు తెప్పించి విక్రయించినది పోగా మిగత కొద్ది పంచలుమాత్రమే యున్నవి. ఇందులో ఎరువు, పచ్చ అకుపచ్చ, రోజా, మేఘవర్ణం, ఇత్యాదిరంగులు గలవు. క్లాసు నీయమైనట్టివి. త్వరపడుడు.

5 1/2 మూలదీవిన్ని 2 1/2 మూల వెడల్పుగల పట్టుపంచ 1-కి 3-4-0 980 తపాలభర్తులు వేరు.

చిరునామ: రాజలక్ష్మీ కంపెనీ, 44 నంబలయ్యరు వీధి, మద్రాసు.

చేంబర్లెన్ గారి

పెయిన్ బామ్

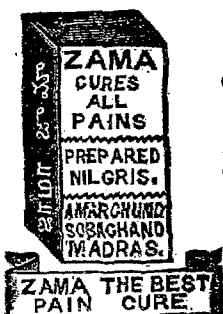
వాత నొప్పులు, నడుము నొప్పి, కాలినగాయములు, తలనొప్పి, పండ్ల నొప్పి, నరుకులు, చెబ్బలు మున్నగునవి దీనివలన తప్పక గుణ మగును.

అన్ని జాగాలలో విక్రయమునకు దొరకును. (1)

రిజిస్టరు చేయబడిన మేలైన లక్ష్మీ ప్రాండు

జమా ఆయిలు

సర్వరోగ నివారిణి.

సల్ఫోక్, నైట్రిక్ మొరటిక్ ఆసిడ్లు, న్యాపార్లెట్లు. నెం 68, నైకప్పనాయునివీధి, మద్రాసు.

ERASMIC

ఎరాస్మిక్ తెల్ల పన్నీ రుపువ్వు సబ్బు

చర్మమును మెత్తపరచుచు సుఖముగ నుండును. సువాసనకు ఘనతకు గుణమునకు అద్వితీయము. ఇవిమిషనులను చూచి మోసపోకును. అన్నిప్రార్థ వర్తకులవద్ద దొరకును. (2)

18 సంవత్సరముల నుండి చాల ప్రసిద్ధి జేరినది. టోవధము గానెరిచు మొదలగు అన్ని విధములైన మలకు గ్యాగంటిగా చెప్పబడినది. ఇది ముపసిద్ధమైన లింగమాలికలచేత మాత్రమే తయారుచేయబడినది. ఒక నెల తాడు నేవించిన ఉపశమనము ఇచ్చును. 12 గంటల కాలములో వ్యాధిని అపును. అయిదు రోజులలో వ్యాధిని నిర్మూలము చేయును. ఇంతకు మించి వ్రాయబడిలేదు. ఒక సీసాయందు తెప్పించుకొని నేవించినపిదప రోగులకే అనుభవముమీద గుణమున తెలియగలదు. పోస్టుచార్జితో సహా బుడ్డి 1 కి రు 8-7-0 రండింటికీ రు 6-10-0 మూడింటికీ రు 9-12-0 మాత్రమే. (8458) ఉత్తరములు యింగ్లీషుగా వ్రాయుట య 2వవ D. Polines & Co. Chemists, No. 5 Harimohan Roy Lane Calcutta.

Are you in the Full Glory

Manly Strength

If not, you are in urgent need of radical remedy to regain your strength and Manly Power

TRY BRISHYA JOGA

Prepared on the basis of Makaradhwaj Gold, Musk, Etc., in assimilable form.

It Guarantees Results.

It quickly renews VIGOUR and VITALITY and restores power of SUPERB-MANHOOD.

Price one Phial (to last 30 days) Rs. 6-4. Per V. P. P. Rs 6-10.

Kalpataru Ayurvedic Works

94 Grey Street, CALCUTTA. (Hd Office) 173/1, Harrison Road, Bara Bazaar Branch

శ్రీ బాలగంగాధర తిలకుగారి

సెక్యూరటి కేసు

న్యరాజ్య ఉపన్యాసములు

క్రతి 1-కి రూ 0-14-0.

పండిత మదన మోహన మాళవ్య

గారి జీవితము, పంజాబు అల్లరి

క్రతి 1-కి రూ 0-8-0.

వావిళ్ల రామస్వామిశాస్త్రిలు అందునన్యు, 392, ఎన్.బి.నెడు, చెన్నపురి.

కంఠినిలాశము:- వావిళ్ల, మద్రాసు.

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము

(2118-688) ఈ అపూర్వగ్రంథములో జన్మనిగారడి, యోగ్యహస్తలక్షణము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము, మృతకాస్త్రము భూతవైద్యము, యంత్రములు, అమెరికానాచీ చీట్లపేక తిమాషాలు విచిత్రవిశేషవిప్లవులు గలవు. ఇంతేగాక మనుష్యుని మాయముచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో సమాధియగుట, శరీరములేని తలకాయచేత మాటలాడించుట భూమిపైన గజముయెత్తున గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ పోత్తము తెలుగుభాషలో అతి సులభమైన తెలిని వ్రాయబడి యున్నది. ఈ గ్రంథమును చదివిన అత్యధర్మముగా మేజిక్ చేయగలరని గ్యారంటీ యిచ్చుచున్నాము. దీనివల రూ 4-0-0. త్వరపడుకు పి. ఆర్. జనార్దనంనాయుడు, ఒంగోలు, గుంటూరుజిల్లా.

నీ కంటియందు ఏలాటిబాద యైనను కలదా?

అట్లుండిన అన్ని విధముల నేత్రవ్యాధులకు నిర్ణయ మైనట్టియు, నమ్మక మైనట్టియు, మిక్కిలి పొగడబడునట్టియు టోవధముయొక్క గుణములను తెలుపునట్టి పుస్తకమునకు ఏల వ్రాయబడినది? (8897) L. H. Saller Dept, 4 Sewta Bangal.

అగశత లోహము

రు 116 లు బహుమానము

తయ, దగ్గు, ఒంగోలు, ఉబ్బనము, మొదలగు శ్రేష్ఠ వ్యాధులకు ఈ టోవధము అమోఘముగా పనిచేయును. 1 నెల రోజులకు ఎటువంటి తయరొగ్గమైనను పూర్తిగా నివారణమగును. దీనికి పర్యాయలేదు, వారంరోజులలోనే చాలా భాగము దీనికణము కనిపించును. అట్టి నమ్మకము లేనివారు రాకపోకల భర్తలు మాకు పంపియెడల మేము స్వయముగా దచ్చి పూర్తిగా వ్యాధి నివారణచేసి అటుపిమ్మట వైన వ్రాసిన బహుమానము తీసికొనెదము. వారంరోజులకు సరిపడు మందుకు వి. పి. భర్తులతో రు 1-6-0 లు అగును. 1 నెల రోజులకు రు 4-6-0 లు అగును. కావలసినవారికి కేటలాగు ఉచితము.

మేనేజరు

శ్రీ వేణుగోపాల వైద్యశాల, గోపాలపురం (213) కొత్తపేట పోస్టు, గోదావరిజిల్లా.

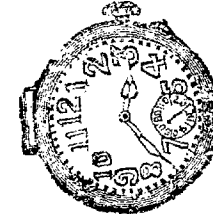
భయపడవద్దు

తేలుకుట్టిన తక్షణము ఈ టోవధము వాడిన విషమును తీసివేయును. బుడ్డి 1-కి నెల రు 0-8-0. 1 బుడ్డి మొదలు 8 బుడ్లవరకు పోస్టేజీ 0-8-0 రు 4-8-0 మణియార్దరు శ్రేష్ఠ చారికి 1 దణ్ణబుడ్లు పోస్టేజీ లేకుండ పంపిండును. పక్షివాతము, పిచ్చు, కుప్పము, కుయము, మూలము, అతి

మూత్రము, గర్భగ్యాధులు మొదలగువాటి కన్నిటికి నమ్మక మైన టోవధములు గలవు. క్యాటలాగునకు వ్రాసినచో ఇవాముగా పంపెదము. మీకు గల బాధలను వ్రాసి మంచి టోవధమును పొందుడు. (119-980) Telegrams: Rajvaid Sri Bamanadasji Kaviraj 152, Harrison Road, CALCUTTA.

నయమైన రుపుడు రేడియం రోల్లు గోల్లు రిస్టలేట్ గడియారములు

ఈ గడియారములు అమెరికాఖండములో మాయొక్క స్వంత ఆర్డరుపై తయారయినవి. ఈ గడియారములు రాత్రులయందు చూచుటకు దీపముయొక్క సహాయము లేకయే గంట తెలుసుకోవచ్చును. ఈ గడియారములు తప్పు, తలిమి గడియారములకు వీలవీయందు వెంటనే కావలసినది యెల్లరకు తెలిసిన విషయమే. మాకర్థ ఈలాటి గడియారములు కొద్దిగా నుండుటకల్ల కిక్రముగా వ్రాసి తెప్పించుకోవలసినది. నెండి రేడియం చేతిగడియారము గొలుసుతో 1-కి 7-8-0 రోల్లుగోల్లు రిస్టలేట్ గొలుసుతో 1-కి 7-8-0 స్విచ్ కత్ రేడియం రిస్టలేట్ సీమపట్టుతో 1-కి 7-0-0 పాన్ సీ బ్లూడయల్ రోల్లుగోల్లు చేతిగడియారం సూతన రకం ... 7-0-0 నిక్కల్ సాదా చేతిగడియారము గొలుసుతో 6-0-0 కె. నాదముని అందు సన్ను, 164, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

వైశ్యధర్మప్రకాశిక

మూడవతూరి ముద్రితము. వెల రూ 3-0-0. ఈ గ్రంథము హిందువులెల్లకు ముఖ్యముగ ద్విజులకు అందు వైశ్యులకు అత్యంతోపకరమైనది. ఇందు అనేకధర్మములు వివరింపబడియున్నవి. ఇందు శ్రీమత్కృష్ణకాచరిత్రము చిత్రితమైనది. సోమయాజులవారి జీవితచరిత్ర క్లుప్తముగను ప్రచురింపబడినది. మరియు శ్రీ సోమయాజులవారిచే ప్రకటించబడిన అన్ని గ్రంథములును గలవు. ఈ గ్రంథములన్నియు ముఖ్యముగ ఈ వైశ్యధర్మప్రకాశిక ప్రతివైశ్యునియొకరు నుండవలసినది. గ్రంథముల జాబితా (కాటలాగు) కోరువారు ఆర్డరాచిట్టిన బంపిన బడయగలరు. చీమకుర్తి బసవయ్య గుంటూరు

సెల్లులనుగల మొదటి కలతలేకుండ జన్మప్రథమగా నెరవేరినందుకు సంతసించవలసియున్నది. ఈపండుగ ప్రారంభ మయినదినము మహమ్మదీయులు దర్గామట్లకుఁ జరిపిరాత్తుగాను విశేషముగా చేరుదురనిన్ని, ఈమారు కొంత కలత జరుగునట్లు యున్నదనిన్ని ముందుగా మహమ్మదీయులను నాటిదినము సందరించి కలతలేకుండా వుండునట్లు ఏర్పాటు చేసికొనవలయుననిన్ని కాంగ్రెస్ వారికి తోచినది. హిందూ మహమ్మదీయ ప్రేమస్థము ఈ యూరియందు ఎక్కువగ నుండి గాంధీజుహాత్ముని పాదపూజి నోకిన వెనుక తగ్గిపోవుటయే గాక సభ్యుల ప్రబలి మహమ్మదీయులను కొందరు కాంగ్రెస్ వుద్యమమున పాలుగని కారాగారమునకు వెళ్లిరి. అట్టితర మహమ్మదీయులు వారిలో వారు కలహించునట్లు రని తెలిసిన వెంటనే కాంగ్రెస్ కార్యనిర్వాహకులకు ఓడి దినములు ఏమియు తోచకుండెడిది. మాయాలుగా యీ మొదటి పండుగ తరుణమున ఈ తొలకెంవారికిని జండాపిధి మహమ్మదీయులకును కలత జరుగుట వాడుక. మొదటి మూడు దినములవరకును కొందరు ముఖ్యమైన వారు వెలువలియూరకు పోయివుండుటచే సరిగ్గ పోషలేకు. నాల్గవనాడు యీకలతల పాట్లలవారిని ముఖ్యులను కాంగ్రెస్ వారు సంధించి వుండి జవాహర్ నూబిబ్లాభాక్త వారి సహాయంతో ఎల్లవ కలతజరుగుటకుండునట్లు ఏర్పాటు చేసిరి. గతతెచ్చనమున పోలీసునాను రిజ్యుపోర్టులో హాజరై వుండి కలతను ఆపవలసినవ్వెను. స్వల్పవిషయములలో మహమ్మదీయులు ఇట్టి తగాదాలను నెట్టుకొనకుండునట్లును, వారిలో వారికి శాస్త్రోత్సభ్యుత ఏర్పడునట్లును మహమ్మదీయ నాయకులు యత్నించుట అవసరము. ఈతగాదా బాక్ కాన్వెన్షన్ ప్రేరేపకబడిన ఉభయపార్టీల యూరేగింపు సమయమున గుడి ప్రక్కగా ఎవరి ప్రారేగింపు పోవలయు ననుటయందు వున్నట్లున్నది. దైవము వీరికి ఆనకూల్యమును ప్రసాదించుగాక.

గణేశ దామోదర సావర్కారు.

పద్యములు వ్రాసినందులకు శిక్షింపబడుట

బొంబాయి పౌరుల స్వాగతము

సమర్థత చెఱసాలనుండి గతవారమున విడుదలచేయబడిన శ్రీయుత గణేశ దామోదర సావర్కారునకు స్వాగతము చేయుచుటకు బొంబాయి జాతీయసంఘము, స్వరాజ్యసభ, పత్రికా మూర్ఖాడి విశ్వాలయ మందిరమునందు ఒక గొప్ప సభ జరిగెను. జి. బాప్టిస్టాగారు గ్రాసనాధి పత్రము వహించిరి:

శ్రీయుత గణేశ సావర్కారు అహోగ్యముగ నుండుటచే ఆతని వైద్యుడు ఇంటినుండి కడవలవని యుద్దేశించినందున, సభకు రాజాలకుండిరని అభ్యుత్తుడు చెప్పెను.

జమ్నాదాసు ఎం. మెహతాగారు సావర్కారు గారికి స్వాగతమర్పించుటకు లేచిరి సావర్కారు తేమముగను మనుష్య రూపముతోను మరల తమమధ్య జీవించుటకు సంతసింపవలయును. కాని ప్రభుత్వమువారు సావర్కారు సోదరులను మున్నగు వారిని అడగించు విధమై ఒకేత చెప్పవలసియుండెను. గోవిందజీ వాసుంజీయు, ఇతర నిర్బంధితులును విసాఖూరు మున్నగు కారాగృహములం దెట్లు చూడబడుచుండినదియు అందరకును తెలిసియే యుండెను. వారు విసరవలసిన 80 పౌనుల గోధుమలను వారిని కట్ట వెట్టుచుండిన విధానమునే నిజముగ విసరుచుండెను. సావర్కారు చాలకాలము జీవించి దేశసేవయందు కాలముగడపును గాక యని మెహతాగారు ఆశీర్వదించిరి.

సావర్కారుగారిని నాటికభ యందు చూడవల నందు లకు కి ఎఫ్. నారాయణగారికి ఆకాశాగ్రము కలిగెను. కాని గత 14 సంవత్సరములందు వలెనే నాడును సావర్కారుమూర్తి వారితో నూడనే యుండినది యంగీకరించిరి.

సావర్కారు చాల బహిష్కారమొందిన దాక్తులం. బి. వెల్కారుగారు చెప్పిరి. ఆతని నాడి దుగ్ధముగ నడచుచుండెను. కొంచెము నీవు కూర్చునిన క్రిందపడిపోవునంతస్థితిలో నుండెను. సావర్కారు గారి జెయిలుకు బంధువులకు ఆతని తూనిక 184 పౌనులుండెను. ఇప్పుడు 98 పౌనులు మాత్రమే. వేల కొలది నుండి ఆతని విముక్తికొనుట అర్హమై వెట్టి నను ప్రభుత్వమువారు వారి నొప్పటివైపున తీర్చివేయవలెనని జెయిలులోనే బడ్డద్రోసి యుండినారు. 6 మాసములక్రిందటనే ఆతనికి గోధుమల వికరమనిచ్చిరి. వెంటనే ఆతని బంధువులకును, అప్పటినుండి ఆతనిని తీసివేసిరి. ఆతని దేశభక్తియే ఆతనివై మోపబడినదేరము. దేశభక్తి ఆతనిని 14 సంవత్సరములకాలము చెఱసాలకు బంధెను. ఆతను అక్రమ కర్మకుల నానోజన గా వింపెనని యనిరి. కాని శిక్షయొసంగిన తరువాత తన యభిప్రాయ ములను మార్చుకొంటిని సావర్కారుగారు ప్రభుత్వమువారికి దెలుపుకొనెను. కాని ప్రయోజనము లేకపోయెను. వివాదకు సావర్కారు స్థితియు అలాగుననే నుండెను. ఆతనివ్యక్తు 98 పౌనుల బంధుండెను. గణేశుకుపట్టిన గతియే వివాదకునికి గూడవట్టుచు! వివాదకుని శిక్షకాలము నూడ ముగిసెను. అయినను ఆతని నొక కను అక్రమముగ నిర్బంధమునందుంచి యుండిరి. సోదరు లిరువురును దేశసేవచేయుటకు వారికి భగవంతుడు దీర్ఘాయువు నొసగు గాక యని దాక్తురు వెల్కారు ప్రార్థించెను.

సావర్కారుసందేశము.

తనే సోదరుకు సభకువచ్చి మనష్యుల ముఖముచూడ నుత్సహించి యుండినది దాక్తురు ఎన్. సావర్కారు చెప్పెను. గణేశసావర్కారు ఇతరకాలమునుండి జెయిలు అధికారుల ముఖము చూచుచుండేనే గాని తోటి దేశభక్తుల ముఖము జూచి ఎంతోకాలమయ్యెను. ఆతడు నాటి సభకువచ్చుట కశక్తుడుగ నుండినను, త్వరలో ఆరోగ్యముగలిగి అందరిని కలసికొను నరకాశము గలుగునని విశ్వసించెను. తన సోదరుడు నాటిసభకు బంపిన యాక్రింది సందేశమును దాక్తురు సావర్కారు చదివెను.

“నుమారు పదమూడు సంవత్సరములన్నరకాలము కారాగృహముననుండి యింతకాలమునకు మరల మీసాన్నిధ్యమునకు రాగలిగితిని. ఈలోపు గణేశము అనేక తీవ్రములగు మార్పులకు లోబయ్యెను. ప్రస్తుత పరిస్థితులను తెలిసికొనుటకు నాకింకను ఎంతోకాలమువట్టును. నాతోనూడ నా సోదరుడగు వివాదకునినూడ వదలివెట్టిన నేను మిగిలి సంతోషించి యుండినాడను. కాని అసోము ఫలించినదికాదు. అయినను ఆతడును త్వరలో విముక్తిపడనీ మనతో నుండునని విశ్వసించుచున్నాను. నేనే దో పదిమూడు సంవత్సరములన్నర క్రిందట చేసిన కొలదిపాటి

సేవనుగూర్చి మీరింత దయావయ్యలై నన్ను పురస్కరించుచున్నందులకు నేను మిక్కిలి కృతజ్ఞతావంధకుల నవ్వించుచున్నాను. నేను మరల నేవచేయుటకు భగవంతుడు నాకు శక్తిని ప్రసాదించును గాక యని ప్రార్థించుచున్నాను.”

న్యాయ మెక్కడ?

నాడు తనకు యువజన భారత నాయకులొకడు మరల తనంతో కలసికొనినందులకు ప్రీతిపాటు ఎన్. కె. ఘంటేచే కారు గతనించెను. మహారాష్ట్ర లోకమాన్య అలబ నిర్వాణము చెందిన తరువాత, వారికి నుంల తిగవనాయకుడు లేకుండెను. కనుక సావర్కారు మరల కలసికొనినందులకు ఆతనికి స్వాగత మర్పించుట యవసరమయ్యెను. దేశమునందు న్యాయమే లేకుండెనని ఆతడు తలంచెను. కాననభలలోని యాపన్యాసము లన్నియు వట్టి యాశ్చర్యములే. దేశమునందు దక్రమమే యుండెను. కనుక రాజ్యాంగ విధానమునందు ప్రజలకు విశ్వాసము లేకున్న వారి నాడేమిచున దెవర?

పద్యములు వ్రాసినందులకు శిక్షించుట.

గణేశ సావర్కారుకు ఆతని సోదరుని యాదరణకొండ త్వరలో ఆరోగ్యము కలుగునని బాప్టిస్టాగారు విశ్వసించిరి. గణేశుని విడుదలచేసినట్లై, ఆతని సోదరు డగు దాక్తురు సావర్కారుచే యభిందింపదగును. గణేశు కొన్నిపద్యముల వ్రాసినందులకు, బ్రిటిషుప్రభుత్వమువై కత్తికట్ట ప్రయత్నించెనని కేసు తెచ్చిరి. బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారి యాశోపణ దెచ్చుటకు పూర్వ మెక్కడనంతర్వరకాలము ఆపుస్తకము ప్రచారము నందుండెను. కవిత్వము వ్రాసింంగుట ఏదేశములోను కవులను శిక్షింపదు. కాని అగౌరవము బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునకే దక్కెను. ఆత్మత నొసంగుటకు తోడ్పడిన వారిలో నర్ నారాయణ గణేశ క నం ద్రా వ ర్మ య ఒకడు. రాజకీయము కేసులలో జ్యూరరు భూమియులే యుండి వా లేకగ్రీవముగ బోషి యని నిర్ణయించినపుడే శిక్షింపదగు నని బాప్టిస్టాగారి యభిప్రాయము. రాజకీయన్నిధికుల నివ్వడు చూచినంతవఱకు గౌరవముగ చూడవలెను. రాజకీయన్నిధికుడు గౌరవమును సామాన్య పౌనులకన్నను వర్తకులకన్నను రాజకీయన్నిధికులకు గౌరవములు. వారు దేశభక్తికొనుట ఎట్టికష్టములనయినను అనభవింపనశిద్ధులగు నుండువాం. అందమనలకు బంపుటకలనను, ఒకరికొకరు లో నుంచుటకలనను దేశభక్తి గుర్తాహము చచ్చునని శీలంచు వారు పనికిమాలినవారని (నవ్వు) బాప్టిస్టాగారు చెప్పిరి. రాజకీయ నిర్బంధితులు గొనమలను విసరుచున్నాడు. అది ప్రభుత్విధాన మార్పులకు చిహ్నముగ నున్నది. విసరుచుని తిప్పనికాదు. కాని రాజకీయన్నిధికుల కట్టిపని నిచ్చు చుండితే యని మాత్రము ఆ లోచింపదగి యుండెను. వీరిని అవమానపరచి లొంగదీయవలెనని ప్రభుత్వమువారి కోరిక. గణేశుని శిక్షించినను, ప్రభుత్వమువై కత్తికట్ట ప్రయత్నించెనను నేమనకు ఆతడు పాత్రుడు కాదని శిక్ష విధించినపుడును, విముక్తి యొనరెనవారను ఒకే విధముగ బాప్టిస్టాగారు తలంచిరి. కేసు విచారణ చేసిన న్యాయమూర్తి, ఆతనికి ద్వీపాంతరవాస శిక్ష విధించుట తప్పనిరని యయ్యె ననియు, ప్రభుత్వమువారు తనని గూర్చి ప్రత్యేకముగ నాలోచింపవలెననియుకాపూర్వచేసెను. కవిత్వము వ్రాసినందులకు శిక్షించుట చాల యాశ్చర్యకరమైన విషయము. సావర్కారు సోదరుల దేశభక్తిని ఎంతయేని కొనియాడదగి యుండెను వివాదకు సావర్కారుకు ద్వీపాంతరవాసశిక్ష విధించినపుడు, వివాదకునికిని బాప్టిస్టాకును ఈక్రింది సంభాషణ జరిగెను:

“వివా:—బాప్టిస్టా! యావజ్జీవ ద్వీపాంతరవాస శిక్ష యెగా నెంత కాలము?”

“బాప్టిస్టా:—మరచదియైదు సంవత్సరములు.”

“వివా:—ఇంతేనా? నాకిప్పుడు వయస్సు 25 సంవత్సరములు మాత్రమే. 40 సంవత్సరముల వయస్సునను జెయిలు నుండి బయటవచ్చి, తరువాత మరల దేశసేవచేయగలుగుదును.”

సావర్కారు సోదరుల మువ్వరి యాత్సాహమును వై తిరున నుండెను.

వివాదకు సావర్కారు ఆరోగ్యముగ నుండినట్లు కన్పించినను తీసువ్యాధిచిహ్నము లుండెను. ఆతనిని విడుదలచేయవలెనని న్యాయాధిపతి శిఫార్సుచేసెను. కాని ప్రభుత్వమువారు ఆ శిఫార్సును పెడచెవిని వెట్టిరి. వివాదకునికి శిక్షకాలముననే విడుదల యగుటకు సావర్కారు సోదరుల యారోగ్యము బాగుగ నుండుటకును ప్రార్థించుటకై, గౌరవార్థము రెండు నిమిషములకాలము అందరిని లేచి నిమిషముడని బాప్టిస్టాగారు ప్రేక్షకులను కోరిరి.

సభ్యులందరును లేచి మనస్సులలో ధ్యానము చేసిరి. అంతట సభ ముగిసెను.

బీహారుగ్రామసంఘముల

తృతీయసమావేశమున ప్రస్తావించుచు రిక్తముగా విధానములను పరిశీలించుటవనమని సర్ ప్రాప్టిస్టాగారు తేలిమి జేయుపాతకాలలు (టెయినింగునూలు) అననసరమని కొందరనిరి. ఈ యభిప్రాయముతో న్నెయిగారు ఏకీభవించలేదు. ప్రాధమికవిధ్యను పెంపొందిజేయుటకు దేశభాషాపాఠశాలలను పరిశీలించు యధికారము బ్రిటానికులకు మార్పబడు విషయమును గూర్చి ప్రస్తావించిరి. బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వము నుభవించు నున్న సభయమున జ్ఞానంధులైన కావలసియున్నది. అయ్యది ఈ విధానము చేయవలయును. బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వ విజయము నియోజకవర్గమువారు తమ ఎన్నిక స్వాతంత్ర్యమును వినియోగించు కొనుటమీద ఆధారపడియున్నది స్థానికస్వరసి సాలనా చట్టము త్వరలో బీహారునకుగూడ ప్రవర్తింపజేయబడును. దీనికలన పన్నులను విధించుటకు అధికారము గల్గును. క్రొత్తగ వైద్యాలయములను బీహారులో నెలకొల్పుటకు రాష్ట్రీయ ఆర్థికపరిస్థితి అననకూలముగ నుండుటచే వీలు లేకున్నందులకు గవర్నరుగారు చింతించిరి.

ఆని బెసంటుగారి ఉపన్యాసము

సిమ్లా, సెప్టెంబరు 6:— లెజిస్లేటివు అసెంబ్లీ కమిటీ గదిలో సర్వాధికారి యధ్యక్షతకొండ సుక మూం దో శ క ము చే స్వరాజ్యమును సంపాదించగలమును నమ్మకముగలవారు అన్ని పక్షములవారును నవంబరులో డిల్లీలో సమావేశమై కార్యక్రమము నాలోచించుటకు గూర్చి బి. వెంటుమ్మగారు రుపన్యాస మొసలచు ఇట్లునుడివిరి:—చాలమంది సభ్యులు ఈసూచనను అంగీకరించిరి కడపకు ఆస్వానలేఖ నుపుటకు పూర్వము ఈవిషయము స్టేటు కవున్సిలు కవున్సిలుతో నూడ తెనుటమ్మగారు ప్రస్తావించెదరు. నవరాత్రి ఉత్సవములను జరుపుకొనుటకు వీలగునటుల కధిలను 23 లేక 26 లేదతో ముగి రునటుల ఏర్పాటు జేయవలెనని ఎస్సెంబ్లీ స్టేటు కవున్సిలు సభ్యులు కాననభావార్థి దిర్ఘకీ లేఖ పంపిరి.

రాజప్రతినిధి యుపన్యాసము

పయ్యెసిరు పత్రికా వ్యాఖ్యానము
యక్షాముక్త వివక్షణా పరులగు భారత రాజకీయ తేత్రిలు అననసరమగుట్టియు లాభకరము గా:ట్టివిషయములందు కాలమును వృధాబుచ్చి కేతము భాగ్యవయము గాంచ నున్న సభయమును దేశభక్తికొన్నది నరకట్టుటకును అరాచకపు కర్మలను నాటి విధ్వంస మొనర్చును శత్రువును ప్రతిహతియు జేయు ప్రయత్నములను జేయవలెనని పయ్యెసిరుపత్రిక మోచ్చు రించుచున్నది.

మంజూబు విద్యాశాఖా మంత్రి పరిపాలనము

ప. జాబు విద్యాశాఖా మాతృకు విద్యావిషయ కోర్కెలనుబందు ఆశ్వాసము గావించుచుండెనని కొందరు సిక్కు హిందు సభ్యులు గవర్నరు గారికి మహాజననంపిరి.

గవర్నరుగారి ప్రత్యుత్తరము

అంగరి లాభములను కాపాడవలసిన విధి గవర్నరుది అయి యున్నది. దీనితోబాటు నిమ్మ నాతుల వాగునునూడ గవర్నరు జూడవలసి యున్నది. ఈ రెండును మలకనగ పొత్తుగల్గియుండుట కష్టము. కాని వీరు చేసిన ఆత్మపణలో ప్రభుత్వమువారు జోకృము కలుగ జేసుకొన నవసరములేదు. ఏసంఘమువారికిని అన్యాయము జరుగకుండగ పరిపాలనము జరుగవలెనని గవర్నరు గారి యభిప్రాయము. అన్యాయము జరిగెనని మొఱబెట్టుటకు ఆరకాశముండగూడదు. మీరు తెలియజేసిన విషయములో ప్రభుత్వమువారు ప్రమేయము కలుగ జేసుకొనవలసినంత యగత్యములేదు. కాననభవాకే ఈవిషయమును పరిష్కారము జేయనగు.

ఇంచుకేపు కమిటీ

నారు డిల్లీలో నవంబరు 8 తేదీని సమావేశమగుదురు. ప్రజలనుండి కమిటీవా చెట్టి సాత్వ్య ములకు బహిరంగముగ గాని రహస్యముగ గాని దీక్షుకొనరు. వ్రాతమూలకముగ జెప్పవలసిన సంగతులను అలోచించెదరు. అట్లు వ్రాతమూలకముగ బంపువారు ఇండియా కన్న మెంటు రిట్రెంచి మెంటు కార్యాలయపు కార్యదర్శి, సిమ్లా యని వ్రాసి పంపవలెను. ఈ సంఘము వారు కేంద్రప్రభుత్వ ఆశ్వాసమునే విల్పించెదరు. రాష్ట్రీయ ఆదాయములను గూర్చి అలోచించెదరు.

అకాలిలను మోటుగ కొట్టుట

అకాలిలను మోటుగ కొట్టుట

మాలవ్యా పండితు డచ్చట నుండుట

‘క్రిడాను’ పత్రిక విలేజుకుడు తెలిపెడి వివరములు

ధర్మశాల మూలముబడియుండుట

అమృతసరము, నెట్టం బ్ర: — పండిత మదనమోహనమూలకర్తవారము ఇచ్చట కలకత్తా మెయిలులో వచ్చి చేరెను. ఆయన అమృతసరమున కెప్పుడు వచ్చినను, సాధారణముగ కీ. శే. లాలా గాగర్జునులగారి ధర్మశాలయందు బసచేసిడి వారు. ఈమారునూడ అచ్చటనే ఉండవలసి అచ్చటికే సరాసరివెళ్లెను. పంజాబు సైనిక శాసనకాలమున విచారణ నల్పుటకు మోటిలాల సైన్యాధ్యక్షునితో గూడ వచ్చినపు డిచ్చట ఏమియర్థదరిగెనో అయర్థదయే ఈమారును అయినట్లనినెను. ఈ స్వప్రదర్శనాయకులను సందర్శించుటకే అచ్చటిలో ప్రజలు జంకుచుండిరి. వాటికధరే నిన్ను మరల జరిగెను. ధర్మశాల వద్ద కాబలాయండునుగి పండితుని లోనికి రానియడమనినెను తల్లియై గావింపబడినట్లు పండితునితో మోటుగ కొట్టెను. అందుమీదకు పండితుడివద్దకు లాలారూపలాల గారి ఇంటియందు బస చేయుచున్నాడు. ధర్మశాలఇప్పుడు లాలా గాగర్ మూలమనదగు లాలాభిషేకమూల విచారణక్రింద నున్నది. భీమరాను ఇప్పుడు పంజాబు శాసనసభ్యుడుగ నున్నాడు. మాలవ్యా పండితుని కిట్టికన్యామను గలిగియుండుట ఎల్లరును చింతించుచున్నారు. ఇట్టి ‘గాజధర్మశాల’ లుండుటం బట్టియే పంజాబీలు తలల పంచుకొనవలసివచ్చినది. కాని పండితుని కిట్టి క్రొత్తగావు. ఒకప్పుడు సహకారవాదిను, శాసనసభ యువశాసకుడునుగి నుండి ప్రస్తుతము అమృతసర చెజునలలో విచారణకై వేదియైచున్న సర్దారు బహదూరు సర్దారు మెహర్సింగును చూడవలెనని కోగగా, సూపరెంటెండు అమృతసరచే చూచుటకు వీలులేదని నెయిలు ప డితునితో చట్ట బాబులు చెప్పెను.

మూడవవూరు పరాధనము

గురుకాబాగుకై పండితుడు మోటుగ కొట్టెను 2 గంటలకు బయలుదేరెను. వరకా ఆకాలిజట్టు త్వరలో అమృతసరముండి కయము గానన్న దని వారిలో తెలిసికొని అప్పడే తిరిగి వచ్చెను. జట్టు మధ్యవర్తియు 2 గంటలకు సరికి బయలుదేరెను. మూడవ వూరు పరాధనము చేయించుకొనుటకు పండితుడు మరల బయలుదేరి, సరాసరి గురుకాబాగుకు వెళ్లి తిరుగ రావాంజెమిదుగా వచ్చియెడల అకాలి జట్టుకును పోలీసులకును భయపడిన కలంపబడిన సుఖసౌఖ్యమును కప్పింప వచ్చునని పండితు డుద్దేశించెను. మోటుగ-కాదు నైవారంతై చేరెను. కాకలూ మాలవ్యాపండితుడు గాకను, జల దయ వాస్తవ్యుడుగి సమయ అట్లా సాయము, గురువ్యా ప్రబంధక సంఘసభ్యులను సర్దారు గురుబుక్కింగును, సర్దారు బల్లంతుసింగును నుండిరి. వాక్కుడకు రాగానే పోలీసువారు అహంతముగ కాదును అపిచేరిరి.

‘వ్రాతపూర్వక మగు నుత్తరువించు లేదా నన్ను అరెస్టుచేయుడు’

వ్రాత పండితుండి ఆవల పోగూడదని పోలీసు వారు నిబంధనగా, వ్రాతపూర్వక మగు నుత్తరువు ఏదని పండితుడు పోలీసువారి నడిగెను. రహదారి చిట్టి కలదా మని పోలీసు వారు పండితుని ప్రశ్నించిరి. గురుకాబాగుకు ఎవరును వెడలకుడదన పట్టకు ఉత్తరువేమియు లేకుండున, రహదారిచిట్టి యనవసరమని తాను తలంచెననియు, అందులన తనవద్ద అట్టిచిట్టి లేదనియు పండితుడు ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను. సర్దారు మెహర్సింగునొక లేఖకీలుదారుడు పండితుని గానికాబాగుకు తీసికొనిపోయి అచ్చట తోడికాబాగుదారుతో చాలాచించి యనబట్టెను. వైకి పండితునివద్దకు బయటికిని పోయెను. రానేకావులు తనకీలూ అప్పటికే గోలీసువారిని వెంటబట్టుకొని గానాసానికి వెడలియుండెను. సేను గురుకాబాగుకు వెళ్లగూడదని వ్రాతపూర్వక మగు నుత్తరువేమియుండి, లేదా నన్ను అరెస్టు చేయించని మాలవ్యాపండితుడు సర్దారు మెహర్సింగు నడిగెను. తనకు వాగ్దానమగు ఉత్తరువయ్యెననియు, తాను పండితుని అరెస్టు చేయననియు, కల పోలీసులనియు సర్దారు సామోలు బయలు చెప్పెను.

పోలీసులకును అకాలి జట్టులకును పోరుజరుగు నని ఆశంకలమును తలంపబడుచుండినందున, పండితుడు తిరుగ వచ్చి నేసెను. చిన్న కాపులమువద్ద పండితుడు ఒకతహశీలుదారుతో మాటలాడు చుండగా ఒక పోలీసువారు తనకర్రను తీసికొని వెదరించుచు పండితుని సమీపించి వెంటనే అచ్చటనుండి వెళ్లి పోవలసిన దని దుడుకుబోతు తనముగ వాణ్ణాపించెను.

పండితుడు స్వయముగ జూచినవిషయముల నిట కట్టించుచున్నాను

వివరములు

లాహోరుజట్టు అకాలీలు ఒకవందమంది జట్టుగ నేర్పడి స్వర్ణదేవాలయమునుండి మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు పయనమయిరి. బయలుదేరుటకు పూర్వము కన్యమునకు విల్లిచినను, ఏమైననుసరే, సుప్రార్థనను సహించనే యనలంబించవలెనని వారందరును, అకాలితత్వవద్ద ప్రతిజ్ఞకొనిరి. నేను రైల్వేస్టేషనునుండి జాస్తికే మోటుగలాలో వెళ్లుచుండగా, చాలిలో నేలకొలిదిమంది కనిపించిరి. కొందరు బుద్ధులూ వెళ్లుచుండిరి. కాని ఎక్కువమంది కాలిడడకనే పోవుచుండిరి. అందరును రంగస్థలమునకు గడవడిగా పోవుచుండిరి. అంతయు తిరుగవచ్చెననుండెను. జట్టు సాయంకాలము నాలుగు ముప్పాదగునకి రావాసాన్ని చేరెను. పోలీసు సూపరెంటెండు మెహర్సింగును, అడ్మినిస్ట్రేటరు పోలీసు మా పరింటెండు విమెటిగార్ల నాయకత్వము క్రింద ను మా చేరియండి పోలీసువారు లాటిలతో జట్టుకకై నీరీక్షించుచుండిరి. జట్టును తిరిగి వెళ్లిపోవుని యనిరి. అందలకు తిరిగి వెళ్లంపుమన నెవతోచేపుట నిరుపయోగ మనియు, అందరును గురుకాబాగు గురువ్యాసాకు వెళ్లుచుంటి మనియు జట్టు నాయకులు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి. తనకీలుదారు మెహర్సింగులు అధికారియును చలాయించి పంజాబీగ్రామలో వెళ్లిపోవుని జట్టుతో చెప్పెను. వెళ్లిపోమని జట్టు నిరాకరింపగానే వారిపందరిని ఎక్కువకకడ మోటుబలము ప్రయోగించి చెదర్చివేయమని మెహర్సింగువారు తనవారి కాజ్ఞచేసెను. జట్టులోని వారందరును రహదారిక గుర్రుండిరి. పోలీసువారు తమలాటిలడికొని అహర్షున్న అకాలిలవై బడిరి. చుట్టుపక్కలవన్న పోలీసులలో నేలకొలిది గుంపులుగాడి, తిరువారి నేమి జరుగునో కనగొనవలెనని చూచుచుండిరి. లాటిలు (తప్పి అకాలిలను మోటుగ కొట్టుట యారంభ మయ్యెను. తరువాత జరిగినకృత్యము లతి భూరిముగ నుండెను. వారిని కట్టించుటకే నాకలము సాగుకున్నది. లాటిలతో వెళ్లులు పడుచుండెను. అకాలీలు నేలపై సాగిలబడియుండిరి. కాని 15 నిమిషములకాలము వారితై లాటిలతో దెబ్బ లొకటివెంబడి యొకటి పడుచుండెను. అప్పుటికి అకాలిలక నేకులకు స్పృశి తిచ్చెను. స్పృశియుండిన ఏకొలిదిమందియో అప్పడప్పుడు తలరెత్తిననో, కాళ్లు కదలించిననో పోలీసులు, సెక్యులీ పోలీసు బడియింకను కొట్టుచుండిరి. ప్రాణములేని వస్తువులను వేసేటలు వారిని పడద్రోసి, రస్తా శుభ్రముచేయబడెను. స్పృశి తిప్పివ్రణితులైనపడియుండినవారిని చూచుటకే విషాదకరముగ నుండెను.

ప్రతీతులై క్రిందపడినవారిలో ననేకులు 60 సం॥ ములకు వైబడినవారుండిరి. వారు స్పృశితకే పడియుండిరి. వారి వెండ్రుకలు కత్త మయ మై తలలు బొప్పలు కట్టియుండెను. లాటిల కొకవైపు రితక రిఅంగుళములపొడవు ఇనుపపొన్నును మరియొకవైపు ఇత్తెపొన్నును నుండెను. ఈలాటివిధముగ నుండిన లాటిలు ధారాశముగ నపయోగింపబడెను. లాటిలెబ్బలు ప్రారంభము కాగానే పవిత్రమగు “వాహీగురూ” “వాహీగురూ” అను రజరంగస్మరణలు కావించబడెను. కాని ఈస్మరణలన్నిటిని చప్పుడుని యణచినేసిరి. కొట్టుటయందు వీమెటిగాను స్వయముగ క్రతకొనిరి. మెహర్సింగువారు అన్నిటిని జరిపించుచుండిరి.

ఈ భూరికృత్యమునుండి మరియొకకృత్యమునకు పోవుదము. డాక్టరు బి. ఎన్. పాలును, డాక్టరు పరమరామును చాలభటులతోను మోటుగ లాటిలతోను, ప్రైవటులతోను గాయములకుట్టు గడ్డలతోను సమయమునకు వచ్చిరి. వారు స్పృశితకైన అకాలిలవై నీళ్లుపోసి నెమ్మదిగ ప్రైవటులవై బుండదెట్టి మోటుగ లాటిలలో నుంచిరి.

ఒక శాసనసభ్యుని యభిప్రాయము

గాయములు తగిలియున్న వారిని చూచు చుండగా నేను మెహర్సింగు గారితోను శాసనసభ్యుడుగి సర్దారు బహదూర్ కాన్వెన్ యర్డారు గోపాల్సింగుతోను కొలదిగి ముగములకాలము సంభాషించుట తటస్థించెను.

సర్దారు సామోలు విషాదభరితమగు వాటకము సంతయును! బరికించెను. కొట్టుట అమానుషమనియు, క్రూరమనియు అతడు వర్ణించెను. అమృతసరమునకువచ్చి స్వయముగ వచ్చి విషయములను జూడవలసినదనిగా కోరుచుతాను అదినమే పంజాబు గవర్నరుకు తంతిచ్చెనని సర్దారు సామోలువారితో చెప్పెను. ఇదంతయు చూచినారు గ దా? ఇప్పుటికై నేను, మీ యాక్షేపణ తెలుపునిమిత్తము, శాసనసభలో మీసభ్యులకుమునకు రాజీనామా నోసంగెదరా యన నేను అతని ప్రశ్నిచితిని. కాని కృత్యముఅంతకన్నను పట్టుదలాలవాడు.

అంత ప్రేమగుసాధన మనవనరమనియు, శాసనసభలందరును సభలకు వెళ్లవలసియు సరియైన ప్రతిక్రియగను: కలదనియు అతను చెప్పెను.

“ఇంగ్లీషు స్కూలుపిల్లలను కొట్టుటగ నున్నది”

అమృతసర పోలీసు సూపరెంటెండు మెహర్సింగుగారితో నేను కొంచెమునేపు మాటలాడితిని. అదంతయే “సామాన్యముగ ఇంగ్లీషు స్కూలు పిల్లలనుబట్టుకొని కొట్టుట నున్న” దని అతను వారితో చెప్పెను. కొంత అక్రమయనెనుగాని మొత్తముమీద అని కంటియు సామాన్యముగ యుండెను. స్పృశి తిప్పి పడియుండిన అకాలిలను, లాటిల జూపి వేలము అనంతమైనబలమే యుపయోగించబడెనాయనేను అతని ప్రశ్నింపగా అవునని అతడు కట్టి బయలుదేప్పె: “అంత నునే స్వయముగ ను చూచుచుంటి”

తేకల మెంతయువరమో, అంతలనుమాత్రమే యుపయోగమగుటచూచితిని” అతడుచెప్పెను. “లా”ను గొరవించునట్లను, అంతలవై అన్ని విధములగు సాధనములను ఉపయోగించునట్లును ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించి గని నాకు చెప్పెను. గాయములు తగిలినవారి నప్పుటనుండి తీసికొనిపోవుటకుమారు గెండుగంటల కాలముపట్టెను. మాలవ్యాపండితు: చివరకుకు అచ్చటనే నిలుచుకొని చూచుచుండెను. లాటిలు: పడుచుండిన ప్రదేశయన నుండినవారిలో నీ కిడివాడును ఈరుగనుండిరి: సర్దారు సహదూరు కాన్వెన్సర్దారు గోపాల్సింగు. ఎం. ఎల్. సి. ప్రొవెనెడు రుచిరాంసహసి, లాలాబుద్ధునిచంద మాలికు లాల్లాక్, లాలారూపల, సర్దారు మందసీంగు వాకల: సర్దారుగురుబుక్కింగు డిల్లీ, సమ్యక్అటూ, ఉల్లాసా: జలందర లాలాదేవిదయాలు, ఎం. గులాంమొహిది, మాజీజ్ (నగర కా గ్రెనాదంపు కార్యదర్శులు) వీరుగాకను వర్తకులు, పత్రిక విలేజుకులు అనేకులుండిరి.

దెబ్బలు ముగియ పోవుచుండగా, మాలవ్యాపండితుడ రంగప్రదేశమునకు జనుదెంచెను.

అదివారమునాటికథ

అకాలిలను కొట్టుట, వెండ్రుకలను బట్టి లాగుట క్రింద బడద్రోయుట.

మారుపలుకక ఒప్పుకొనియుండువారిని కొట్టుట

“ఇంతటియహింసాత్మకమైన ప్రవర్తన మేడోమునందను సాధ్యముగాదు.”

అమృతసరము, నెట్టంబరు: — సైనిక శాసనకాలమున, పంజాబీయులు వీరికితనము జూపిరిని గాంధీమహాత్ముడు లాహోరు నందొక మాయ పలికి యుండెను. ఆ హింసా మార్గమున నెట్టి కష్టముల వైసను సహించుటకు తగిన ధైర్యము నలరద తేసికొన దని మహాత్ముడు అనాటి సభయన దుపదేశించెను అది గతకంఠత్వర విషయము. సర్ మైకేలు ఒడ్డయారు చెగ్గాట మాడనెంచిన వీరులకు పంజాబీ ములలో అకాలిసిక్కులు నేడు మహాత్మునియపదేశమును నెకొని అతని యాప్తితమును నెలవేట్ల మన్నంతులకు, మహాత్ముడు ఎవవాడెయిలుగాని ఏకాంతవాసుయును వదలి బయటకు వచ్చిచూచిన అతని హృదయము ఆనందముతో వెల్లివిరియకుండుగా? సంజేవా మనస్సు లేనరైన నుండిన, వారొక్కమారు వెంటనే గురుకాబాగుకు, అమృత సరమునకు యాత్రచేసిన చాలును.

నేను కనినవిషయములు

ఎప్పుటినలై నే 100 గురు అకాలీలు అహింసాప్రతిజ్ఞకొని అదివారము 9 వ తేది మధ్యాహ్నము 1 గంటకు బయలుదేరిరి. లాటిల ప్రదర్శనమును జూచుట కొక వేయిమంది సగరమునుండి బయలుదేరిరి. నేను వచ్చునప్పుటికి జట్టు రస్తామీద కూర్చొని యుండెను. వారిని ఆవల పోనియకుండ పోలీసులు 15 మంది అడ్డుపడుచుండిరి. ఉద్యోగి ఒక్కడుండెను. అతడు తనకీలు

నానది తిరువాత నాకు తెలిసిన. ప్రేమకులు రస్తా కిరుక్కల బాగులెరిగి నిలుచుండిరి. జట్టు 'మనాబాదు' పాడుచుండెను. ఒక గంటకాలము నిస్సారముగనుండెను. అంతట పోలీసులు ముందువచ్చి ఆకాలిలను లాగి రస్తా కిరుక్కలను తమస్థానముల చేరిరి.

"అందరు అధికారులే"

నిలుచుకొనియుండిన తనాళిలు వారు సర్దారు మేర్పింగు వద్దకు వెళ్లి పోలీసులు ఆకాలిలను తిరయుత్రువుతోనే యాడ్చి రాయని యడిగిరి. ఆ త్రువుచిచ్చినట్లే నాకు వినిపించలేదనియు అందులననే అట్లు ప్రశ్నింపవలసివచ్చెననియు నేను సర్దారు సాహెబుతో చెప్పితిని. ఆతనికి పట్టరానికాపుము వచ్చెను. పోలీసువారి వంకజాపి విరంధికను అధికారులేనని ఆతడు ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను. ఈ పోలీసులంద రధికారులలో విరంధిక పిత ఆకాలిలను లాగుటకు బానుకొనిరా? అని నేను చురల అడిగితిని. ఆతడు కోపముతో ఆవును విరంధిక అధికారులే. నేనేమియును త్రువు పీయలేదని సర్దారు సాహెబు ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను.

పండితునిచాక

మాలవ్యాపండితుడు లాలాదునిచేయు ప్రాధానము రుచిరాం సహావీగాల్లలతో కూడి సాయంకాలము 4 గంటలకు వచ్చెను. అంతిమము జరిగిన విషయములన్నిటిని నేను పండితునికి వర్ణించితిని. పండితుడు వదిలవువు మిగిలినతో నూడ రస్తా కొక వైపును నిలుచుకొనెను. కొన్ని నిమిషము లైనపిదప, సి. వి. డికి సంబంధించిన స్మితు గానున పోలీసు అసిస్టంటు నూపరం తెండెంటు ఆగులాలు గారును అప్పటికి వచ్చి.

"నాకు బోధించుటకు నీ వెవరు?"

అయిదరు పోలీసు, అధికారులతోను, డెప్యూటీ సూపరింటెండెంటు సర్దారు కాంతినింగుతోను పండితుడు కొంతసేపు మాటలాడెను. ఏమాత్రము అవసరమో అంతమాత్రమే కనిపింపు బలము నవయోగించవలెనని క్రిమినల్ ప్రొసీజరుకోడు లాని 127, 128-వ సెక్షనుల యల్లిపాఠము మని పండితుడు వారికి చెప్పెను. పండితుడు ఇంకను ఏమోచెప్పనుండ లాబుగారు "నాకు 'లా'ను బోధించుటకు నీ వెవరో" అని యడిగిరి. తాను 'లా'ను బోధింపలేదనియు 'లా' లోని విషయములకు న్యాయముగ అర్హుడనే తాను చెప్పవలసివచ్చెననియు, అట్లు చెప్పటకు ప్రతిపాదించి హక్కు గలదనియు, అంతమాత్రముననే కోపపడి నవసరము లేదనియు పండితుడు చెప్పెను.

"తెల్లవానిపని కాదు"

పోలీసువారు ప్రాగముగ కొట్టుటలన మానువారికి ని, దేశమునకును ఎట్టి యల్లిపాఠమును గలుగుననియు గమనించినట్లు లేదని పండితుడు చెప్పెను.

అదంతయు అనిష్టమగుపని యని లాబుగా రంగీకరించిరి. మారుబలంకక, కాంతముగ నోర్చుకొనుచుండట్టి ప్రజలను కొట్టుట అసహ్యకరముగ నుండెననియు, అని తెల్లవానిపని కాదని యు ఆతడు చెప్పెను. యుద్ధమునకు సార్వభౌమునిపక్షమున పోరాడినవీక్కులం దీవిధముగ కైరభావమును గల్గించుట యశ్రమమనియు, ప్రభుత్వమువారిట్టి కైరభావమును పెంపొందించుటయును జనుముగాంచినదియు పండితుడు చరికెను. ఆ దంకయు ఆ ప్రభుత్వ ప్రశంస యని స్మితుగానో లాబుగానో చెప్పిరి. ఇదంతయు యూకోపునందు వర్తనామాన్యమేయని లాబుగారినిరి.

పండితుడు:—అయితే యూకోపులో మూకను కొట్టి నపుడు వారు మరల కొట్టుదురు. ఇక్కడ ఆకాలిలు కాంతముగ మారుబలంకకయున్నాయా?

పోలీసు అధికారి:—ఈలాటి అహింసాత్మకముగ ప్రవర్తన భారతదేశమునందే సాధ్యమైంది కాని మరొకదేశమునందు సాధ్యముకాదని నేనుకలంకును.

పోలీసు అధికారులు నగరమునకు వెళ్లిరి. ఇక ఆసాయం కాలము లాటిలనుపరమోగింపరనియు మోటుబలము నుపయోగించరనియు మేము నిశ్చయించుకొంటిమి.

ఈలావున నిద్రకు కాననభ్యులు సర్దారుసంగిత్తింగు చెయటి గారులువచ్చి పండితునితో కొంతసేపునుచ్చిచివి గురుకా బాగుకని మయిలుడేరి వెంటనే తిరుగవచ్చిచేసిరి. కొంతసే వైన పిమ్మట కాననభ్యులిరువురును అటనుండి వెడలిపోయిరి.

ప్రార్థన

ఆకాలిలు మరల వెచ్చుడిగలేచి తూర్పుండిరి. లాధియా నా ఆకాలిబట్టుకు సంబంధించిన ఎస్. హార్వా సింగు గ్రంథియును వారినికి అడ్డకాట్ట. ఆతను తిమ్మడిగ ఒకరునువచ్చి, తిమ్మయన ద్యవమునకు బయలు గలుగుటకై భీకరంకునికి ప్రార్థన చేయ నలెనని చెప్పిప్రార్థన జరిపెను. అక్కడ నుండి వానిందరను ప్రార్థన యండు న ప్రత్యేక పాట్లాడిరి. ప్రార్థన అనంతరముగను, ప్రోత్సాహ వం తి ముగ నుండెను. పదిత్రుమగు వాప్రార్థన జరుగుచుండెను. ఆకాలిల ముఖము అమరల కళకళలాడెను. ఆకాలి ప్రార్థనయందు పాల్గొను భా

గయుగ గర్వించుటకు ఇతరులవలె నేనును సంతసించుచుంటిని. ఆంతయు నిశ్శబ్దముగ నుండెను. పండితుని వెళ్లిపోవుని నేను కొంటిమి. కాని మరల లాటిల ప్రవర్తనముగ నేమోయని భయపడుచునేయుండెను. పోలీసు అధికారి (భాకా సాహెబుని ఆతని క్షయకరించుచుండిరి) కూర్చున్న ఆకాలికి మరలవుచ్చుకొనుట లేదని నమ్మకము బలకైన వెళ్లిపోయెద నని పండితుడు చెప్పెను.

ప్రాధానము రుచిరాం సర్దుటనుంచి నగరమునుండి వచ్చి నివారించినను వెడలిపోయిరి. మాలవ్యాపండితుడును వెళ్లెను పండితుడు వెళ్లి నాదా?

మిగిలినవారము మేము ఆర్కాత్రి ఆచ్చటనే పోలములలో బయండి కాలక్షేపము చేయవలసివచ్చెను. అంతలో నొకపోలీసు వాడు నావద్దకువచ్చి "పండితు డెవరు? ఆయన వెళ్లి నాదా" యని అడిగెను. ఎందుల కావచ్చు నేసితిని నేనాతని నడిగితిని. తనాళిలువారు తన్ను అనిషయముకనుగొని తన్నుని నియోజించెని ఆతడుచెప్పెను. నేనంతట ప్రాధానము రుచిరాం సహావి యొద్దకు వెళ్లి యీ విషయము చెప్పితిని. పండితుడు వెళ్లెననియు, అవసరమయిన తానువచ్చిమాటలాడెననియు తనాళిలువారుకు కయరంపుమని ప్రాధానము నాతో బలికెను ఈసందేశమును ఒక మిత్రునిమూలముగ బడితిని. ఆతడ లాబుగారితో ఆమాటచెప్ప గానీ, నాకు పండితులమాలవ్యా గాతోనేలాటి సంభమునలే, దనిఆతడు బయలుచెప్పెను. తనాళిలువారు కనుగొనినమ్మనే నేమో యని తలంచి అమిత్రుడు తనాళిలువారుద్దకు వెళ్లగానే, నా నట్టివారలయే చేయించలేదని ఆతడు బలికెను. మిత్రుడును మరలవచ్చెను. పండితుడు వెళ్లి నాదాయని పోలీసువాడు ఎవరి యాజ్ఞ మీద వచ్చినదియు, స్పష్టముగాలేదు. కాని యీలావు గనే లాటికర్రలతోనున్న పోలీసువారిని నడిపించుకొని లాబు గారు అచ్చటికివచ్చిరి. జట్టులోని ఆకాలిలను మరల లాగి రస్తా కిరుక్కలను బడద్రోసిరి. ఆకాలిల ననేకులను వెండుకులపట్టి యాడ్చుచుండగా, నా కన్ను లారచూచితిని ఇది సాయంకాలము 8-30 గంటలకు జరిగినకథ. కొందరినిమాత్రమే కావలాయించి మిగిలిన పోలీసువారందరను ఆచ్చటనుండి వెళ్లిపోయిరి.

వైబడి కొట్టుట

కాని మేము పోరబడితిమి. ఒక సావుగంటలోపుగనే లాబుగారు మెరుమువంటివేగముతో తన మనభ్యులను దిసి కొని మరల వచ్చి ప్రాసెంబడి నుండిన ఆకాలిలవై బడిన. లాటిలను చిచ్చలవిడిగ నుపయోగించి కొన్ని కొన్ని సమయముల, పోలీసువారు అమిత్రునిచేముగ త్రవరించిరి. రహస్యాంగములైనను కడుపువైనను వెడదెప్పులు కొట్టిరి. ఒక ఆకాలిని వెట్టి, కొట్టి, యాడ్చి, ఒక గుంటలోనికి త్రోయగా నేను స్వయముగా చూచితిని. శేషించిన 40 50 మంది (ఆనేకుల నిదిక రనే మోటూరు లాటిలలో తీసికొని వెళ్లిరి). మరలమరల కొట్టి దిగరనుండు కావలలలో (ద్రోసిరి. ఈసందర్భమున ఒక పోలీసు అధికారితో ఒక టక్కు ఉండెను. అటుక్కయంతము ఆకాలిలవై కెగసివడిన. ఈపక్షుబల ప్రవర్తనమునందు ప్రేమకులు నూడ తప్పించుకొన రైరి. జట్టుకు సంబంధించిన వారినినూడ పట్టుకొని కొట్టిరి.

"డెప్యూటీ కమిషనరుతో వెళ్లి చెప్పకొనుము"

ఇట్లు కొట్టుచుండగా ప్రాధానము రుచిరాం లాబుగారి వద్దకు వెళ్లి, యట్లు కొట్టుట అశ్రమమనియు ప్రారమనియు చెప్పెను. లాబుగారు మండిపడిరి. నేనెవరియు త్రువుకొంద పని చేయుచున్నానో, ఆ డెప్యూటీ కమిషనరుతో వెళ్లి చెప్పకొనుమని ఆతడు బయలు పలికెను. కొంత సేవైనతరువాత పోలీసువారు వాటికి తమపని నంతను ముగించుకొని గాయములు తగిలి మూగ్పండియున్న ఆకాలిల నట్లేయుంచి వెళ్లిపోయిరి.

గాయములు తగిలినవారి నందరను బాలధిలులు లేకదీసి కొని నగరమున చేర్చిరి. ఈ సందర్భము దాక్తరు భాన్యము దాక్తరు పరకురావశక్య, దాక్తరు మీర్జా యాకులు వెనుగారు లు కాంచిని నేకకు వారి నెంతయేని ప్రశంసించదగును.

ఆదివారము నాటి లాటిల ప్రవర్తనమురాజాకాంతి కొక మైలున్న గూరమున జరిగెను. లాటిల నుపయోగించినపుడు వేపువైనను వాయించలేదు. మెక్కన్నును, నియిటి గారులు ఆచ్చట లేకుండియుండుట గమనింపరగిన విషయము.

పరిసరములలోనివారు నాకు కాంచిని సహాయమునకు వారింతే స్తుతించినవ, తనివిలేరు. ఆర్కాత్రి పాలకు, మంచి పీయన వెడదెట్టివెలతో తెచ్చిఅందరకును నొంగిరి. వెన్నలో తేలుచుండిన రొట్టెలను దెచ్చియిచ్చిరి. మదనమోహముల వ్యాపండితుని కడగట్టుకుమారు దగు గోవిందమాలవ్యాపండి తుడును పోలీసువారు కొట్టుచుండినపు సుండెను. ఆర్కాత్రినకు త్రములతోనూడిన యాకాలిమును. వాయించిటి నాకు అంతయు మానుగ కన్పించుచుండెను. ఒక్క వారికేనులాందరమా త్రమేయుండెను. ఆలాందరతో కాలధిలులు కాంచించుచుండిన పనలనుజూచుచుండ, నాకోకవంక ఆశ్చర్యము కలుగుచుండెను. ఈసాధుప్రపంచమునను నేడో కొంత మేలుండునని మనస్సును నూధానపరచుకొంటిని.

పండితుని పట్టుదల, బుద్ధు. అనడిరేయి ప్రాధానము రుచిరాంను, మగిల్లె నును గురువ్యాప్రబంధక సంఘ కార్యాలయమునకును అచ్చట నుండి క్రాంతిలు చికిత్స వడయుచున్న ఆకాలిలను నకును వెళ్లితిమి. అప్పటికి రాత్రి గంట యయ్యెను. అయినకు మాల వ్యాపండితుడు గాయములు తగిలినవారిని కనుగొని వారికి చికిత్స చేయించుచుండెను. ఆసాయంకాలము జరిగినవివరముల నన్నిటిని నేను పండితునికి పూసగుచ్చిట్లు వర్ణించిలెలపు పుచ్చు కొంటిని.

4 అణాల ఖద్దరు

కాల్ గెనువారివలన గజము సావులా హాస్యం కథకు అమృతలయ్యననియెడి నూచనయోజి బి బయలు పడింది. చాకవలన చాలమంది కొందరిని యూహించుపండిది. అసలుఖరీదుకన్న తక్కువధర కమ్ముట కర్మవహారీతిగాదు. ఇది కొంతకాలము మాత్రమే సాగును. ఇదిసర్వముమీద అధాకపడక. ప్రోత్సాహమును కలిగించుటకుమాత్రమే తోడ్పడును, గనుక ఖరీదు చాక గానున్నంతవరకే ప్రజలు దీనిని కొనెదగుగాని వానియున్న క్షయము అవసరమును గ్రహించజాలరు వర్తకులు కాల్ గెను సుట అంతయు అమ్ముడుపోయినకర్కాత మామూలు హెచ్చు భరలకే నచ్చు మొదలిడెదరు. అప్పుడు ప్రజలకుత్యాహముండదు. ఈచాకగా నమ్ము అభిప్రాయమును మార్చుకొని సర్వ మాధ్యమనే వహించవలె నని కోరుచున్నాను. విదేశీపరకు నమోజాలయనది స్వల్పఖరీదుకు దొరకుచున్నను ముతకస్వదే నకును హెచ్చుభరలకే నను నిరుటికన్న ఈసాయన ప్రజల హెచ్చుగ కొనుటవలన ఖద్దరువ్యాప్తి హెచ్చుచున్నట్లు క్రావానికి స్ఫురించగలదు. ఇది నిజమయిన ఉత్సాహము. ఆలస్యముగా నైనను ఈఅభిప్రాయమును హెచ్చుచేయుట మంచిది కావలసివచ్చి నేడవారంద్రకు ఉచితముగా ఖద్దరు నొసంగుడు విశంస్కరణ అయినను వ్యాధమములో నుండి వచ్చునది శ్రేష్ట మైనది.

ఆంధ్రులన్న దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారి విడుదల-చీరాల-పేరాల, వ్యూల కర్తవ్యము

ఇందువిషయమై పురవాసి 2 తేదీ ఆంధ్రపత్రికలో చేసిన హెచ్చరికను అందరను గమనించియే యుందురు. ముని పోలిటీవారివల్ల సన్మానపత్ర మిప్పించుటకు కృషిసలుపుడ అను పురవాసిగారి నూచనతో చీరాల-పేరాల పావు లొక్క రైను నావలె నీ ఏకీభవించరని నమ్ముచున్నాను. ఎలవన చీరా మునిసిపాలిటీని ప్రజలు అంగీకరించలేదు. మునిసిపల్ ఎన్నికలో ఎవ్వరును పాల్గొనలేదు. పోటీలేదు. ఒక్క ఒంటులేదు.

చీరాల - పేరాల ఉద్ధృతమోక్షేయము ప్రజాభీష్టమునకే వ్యతిరేకముగా నిర్మించబడిన మునిసిపాలిటీరద్దుచేయించుటయే ఇట్టి ఉద్ద్యమమునకు మూలవికారో అని అధికారులు ప్రజల తలంచుచుండెడి దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్యగారికి ప్రజాప్రా నిధ్యము వహింపక రహస్యముగా ప్రజాభీష్టమునకు వ్యతిరేకముగా అధ్యక్షులై నిలచి పోటీలేకుండా గెల్పొందిన యీ చీరా మునిసిపల్ సభవారివల్ల సన్మానపత్రము యిప్పించుట గోపా కృష్ణయ్యగారిని గౌరవించుటా అవమానించుటా అని నాసం యము. కాన ఈయత్నము ప్రజలలో ఎవ్వరును పూనుకొనకు దురు గాక!

అక్టోబరు 2 తేదీ విడుదల అని ఉ సేతు చేయగూడద ఇప్పటికి జరిగిన విషయములను బట్టి పదిహేజులు ముందుగ విడుదల కాబడుదు రని తలంపవలసి యున్నది. కాని ఇప్పు నుండియే సన్మాన సన్మాహములు మొదలిడి మనఆంధ్రులకు గారికి నాచీరాల-పేరాల సోదకులు మన తోత్తమైన వ్యాధర పూర్వకమైన స్వాగతమునది తమభక్త్యము నిర్వహించెద గు నమ్ముచున్నాను.

రావుల సీతారామయ్య

జర్మన్ ఫ్యాన్సి జలతిరంగమును సంగీతవైద్య ప్రపంచము నందెల్లరకును సంగీతముయొక్క విలక్షణ తె సీయె యున్నదిగా! ఈనాడకపు వాయిద్యమును జలతిరంగము నలకే రెండు పుల్లలచే వాయించగా చెవులకే తి మనోహరముగను యిం పుగను యుండును మరి యు ఇందలి విశేష మెద్ది యనిన 12 తియ్యని నాద ములను పరికింపవచ్చును.

శ్రీలు, పురుషులంద్రెల్లరు దీని నుపయోగించవచ్చును. ముఖ్య మునా ట్టెవారంద్రే కిది ఆకర్షణ చాయకముగా నుండును. సంగీత సాహిత్యములారా! ఈ మంచికరుణమును, యేమగుటకు ఈవాద్యమును వెంటనే కొని మీ శ్రేణులముల నాగామున నింపి నిర్భరానందమును పొందుడు. దీని ధర య. 25-00 నిటలా అందు కంపెనీ, 90 ఆచారపుకొనీటి, మద్రాస్

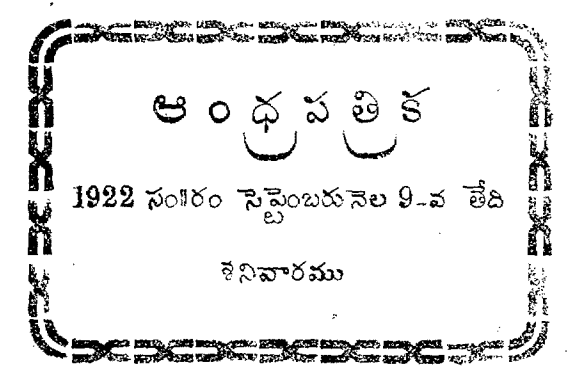
ఆంధ్ర పత్రిక

సంవత్సరాది సంచికలు.

సంవత్సరాది సంచికలు తయారైనవి. చందాదార్లకు వీ. పీ. లు పంపుట ప్రారంభించితిమి. నెంబర్లవారిగా రోజూ కొంతమందికి రవాణా చేయబడుచుండును. దినపత్రిక సంవత్సర చందాదారులకు ఖరీదు 1-0-0. వారపత్రిక చందాదార్లకున్నూ దినపత్రిక యితర చందాదార్లకున్నూ ఖరీదు 1-4-0 నిర్ణయింపబడినది. ప్రతి సం॥ కకు తపాల వ్యయము 0-8-0, మని ఆర్డరు రుసుము 0-2-0 తగలుబడి యగుచున్నది.

భాషాభిమానులెల్లరు తప్పక స్వీకరించి మాయుద్యమమునకు తోడ్పడ గోరుచున్నాము.

స్వస్థాపకుడు.

అ హిం సా ని జ య ము

అకాలీలు తమ మతస్వాతంత్ర్యమును సంతోషించుకొనుచున్న విధము, ప్రపంచ చారిత్రమందు అపూర్వమని తెలుపుట కెట్టి సందియము లేదు. ట్రిబ్యూను పత్రికలో, ప్రత్యేక ప్రతినిధి దెలిపెడి వృత్తాంతము గలిన, మానవచరిత్రయందు దింతటి జీతేంద్రియత్వమును, ఛరపూర్ణ సహనమును, అహింసా వ్రతానుష్ఠానదీక్షయు సాధ్యములైన అత్యుత్తము దోహదమానము. ఆహవా భూమిలో సిక్కు లింతవరకును జూపెడి శౌర్య ధైర్య ప్రతాపములు అప్రతిమానములు. అట్టివారు నేడు అహింసాపథమునందు తమకు గల దృఢ విశ్వాసమును నిదర్శనపూర్వకముగ దెలిపి ప్రపంచమునకు దిద్దిమ గొలువగలిగిరి. ఎట్టి కోపకారణమున్నను, అహింసా వ్రతదీక్షనుండి అణచుత్రిమయినను తొలగవలదని, వారినాయకులు శాసించియుండిరి. ఆయుత్తరువు నుల్లంఘింపకుండ వారు ప్రవర్తించుచున్నారు. ఇటీవల కృపాణముల ధరించిన అకాలీలు గురుద్వారాకు వెడలెడ మని బయలుదేరగ, గురుద్వారా ప్రబంధ సంఘమువారు వలదని మందలించిరి. మతసంబంధ మగుచిహ్నములను ధరించినను అహింసా వ్రతమునకు భంగము కలుగునని వారు ఊహించి, ధర్మనిష్ఠను కాపాడిరి. వందలకొలది అకాలీలు గురుద్వారమునకు అనుదినమును బయలుదేరుచునేయున్నారు. పోలీసువారు అడ్డగింపగనే, వారు ఆ ప్రదేశమునందే ఆసీనులై యుందురు. అట్టివారిని చెదరగొట్టుటకు లాఠీల ప్రయోగము గావించబడుచున్నను, ఎంతటి దారుణముగు దెబ్బలుతగిలినను వారు తమ స్థానమును వదలక మూర్ఖపోవుచున్నారు. నిరాయుధులును, మతిబద్ధులు నగుభక్తులపై చార్జ్ న్యము ప్రయోగింపబడినపుడు, వారు గురుదేవుని నామము నుచ్చరించుచు సొమ్మసిల్లిపోవుచున్నారు. అంతియగాని మరల నెట్టి ప్రతిక్రియకు గడంగుటలేదు. ఆహవా నిపుణు లగు సిక్కులు, చార్జ్ న్యము నింతటి ధైర్యముతో భరించుట జూడ, నిజ ధైర్యము దేనియందు గలదో వ్యక్తమగును. హింసకు హింసను ప్రయో

గించుటలో, ధైర్య మంతగ లేదు. హింసకును ధైర్య సైన్యములు కొంతవర కవసర మయినను, హింసకు బూనెడివారు బాహ్యోః కరణములను విశేషముగ నమ్ముకొనుచున్నారు. అవి చేత లేకున్న పారిపోవుచున్నారు. ఓటమి గని గెలుపుగాని బాహ్యోపకరణములపై నాధారపడియున్నదిగాని, ఆత్మబలముపై నాధారపడుటలేదు.

అహింసా సాధనము నుపయోగించెడివారు ఆత్మబలము నాధారము జేసికొనుచున్నారు గాని బాహ్యోపకరణములనుగాదు. ఇందుకు జీతేంద్రియత్వమవసరము. అత్యంత ధైర్య సైన్యము లవసరము. ద్వేషముగాక ప్రేమయవసరము. హింస ద్వేషమును పెంచును. ఓడినవారి హృదయమునందు ద్వేషము ఎల్లపుడును రగుల్కొనుచుండును. తన శత్రువును మరల జయించుటకు ఎంతత్వరలో నవకాశము చిక్కునోయని వారు యోచించుచుండురు. అహింసాధర్మానుష్ఠానపరు లటుల గాక, ప్రేమచేతనే తమ శత్రువును జయింపజూతురు. దుర్మార్గతన ప్రేమచే జయించుటచే ద్వేషమునకు తావుండదు. బాధపడినవారు ఎక్కుడు పరిశుద్ధు లగుదురు. మాల్నియరహితు లగుదురు. బాధ పెట్టినవారి హృదయము కరగి, పశ్చాత్తాపము వారి నావహించును. ఇరువక్షులవారికిని పిమ్మట గలిగెడి సఖ్యమును, వారిమధ్య జనించెడి ప్రేమయు శాశ్వతమై యుండును. అహింసాసాధనము ప్రపంచము నానంద సాగరమున నోలలాడింప గలదు. గాంధీమహాత్ముని యుపదేశము ఆచరణసాధ్యము గాదనియు, ఇహలోకమునకు బనికిరాదనియు, సామాన్యమానవ కోటి కది దుస్సాధ్యమనియు ఆక్షేపణ జేసినవారు అకాలీల మార్గముల నించుక పరిక్షించిన సత్యమును గ్రహింపగలుగుదురు. అకాలీలు సామాన్యులు గారా? వారిలో పలువురు విద్యాధికులును గారు. అట్టివారు ఋషిపుంగవులు చూపదగిన ధర్మ నిష్ఠను జూపగలుగుట విశేషము గాదా? గాంధీ మహాత్ముని నిదర్శన మొక్కటియు, పలువురు మహాత్ముల నుద్భవించ జేసినది. మహాత్ముడు కారాగృహమున తప మొనర్చుచున్నను, అతని యుపదేశములను స్వయముగ నాలకించెడి భాగ్యము ప్రజల కిప్పుడు లేకున్నను, అతడు వెదజల్లిన ధర్మ బీజములు మొలకెత్తి చిగిచ్చి పుష్పించుచున్నవి. మహాత్మునికి ప్రజలహృదయము తెలియ దనియు, సాధ్యాసాధ్యత తెలియదనియు నిరసించెడివారు, సత్య మెవరు కనుగొనిరో పరికించుట ధర్మము. ప్రతి మానవుని హృదయమునందు ధర్మబీజములు గలవు. అవి సరియగు పరిస్థితులలో వికాసము జూపును. మహాత్ముల సందర్శనము వలన ఇట్టి లాభము గలుగు చుండును. వారిసంకల్పబలము అద్భుత కార్యములను ప్రేరేపించును.

అకాలీలు చూపగలిగిన ధర్మాసక్తి ఎల్లరు జూపుటకు సాధ్యమగును. హిందూదేశమంతయు అహింసా వ్రతానుష్ఠానమును నిష్కర్షగ కొనసాగించిన, ప్రపంచసంతోభ మాగిపోవదా? ఆనందము వెల్లివిరియదా? నిజసాభావత్వము నెలకొనదా? చర్మచక్షువుల కిట్టి మహత్సత్యము పొడగట్టక పోవచ్చును. కాని, ధర్మమార్గమునందు అభివృద్ధి గలిగినకొలదియు, సత్య, అహింసా సాందర్యము నిజతేజముతో బ్రకాశించును. హిందూదేశము ప్రపంచమున కొనగవలసినసందేశ మిదియే. గాంధీమహాత్ము డీదేశమున నవతరించిన కారణమిదియే. స్వరాజ్యసిద్ధికి అహింసాసాధనమును తాత్కాలికముగ నుపయోగించినను హిందూదేశము లోకకళ్యాణమునిమిత్తము దీనిని వెదజల్ల వలసిన ఆవశ్యకత ఎంతయేని గలదు. లోకోత్తరపురుషు

డుద్భవించినందులకు ఫలముగ అతనియుపదేశబలమువలన హిందూదేశము ఇక్ష్వార్యమును సాధింపగలుగుననుటకు సందియములేదు. ఈసందర్భమున లాభ అను అస్తిస్వేంటు పోలీసు సూపరింటెండెంట్ కును, పండిత మాలవ్యాగారిని నడచిన సంభాషణనుజదువుట మిగుల లాభకరము. అకాలీలు అహింసా వ్రతము ననుష్ఠించుచుండ అధికారులు ఇంతటిబలమునుబ్రయోగించుట కవసరమేమిగలిగెనని, మాలవ్యాగారు లాభ గారి నడిగిరి. యూరపునందుగూడ గుంపులను చెదరగొట్టుటకు చార్జ్ న్యము ప్రయోగింపబడునని లాభ గారు సూచించిరి. మాలవ్యాగారిందుకు బదులుజెప్పుచు, యూరపునందు గుంపులు చార్జ్ న్యమునకు మరల చార్జ్ న్యము నుపయోగించెదరు, అకాలీ లటుల గావించుటలేదే యని తేటపరిచిరి. ఇందుల కాయుద్యోగి మారుబలుకుచు “హిందూదేశమునందు దప్ప మరియొకదేశములో నెక్కడను ఇట్టిసంగతిని అనగ చార్జ్ న్యరాహిత్య మార్గము సాధ్య మగునని నే నూహించజాల” నని ఆశ్చర్యము గనుబడినటుల, ట్రిబ్యూను పత్రికా విలేజుకుడు దెలుపుచున్నాడు. అహింసావిజయమునకును, అకాలీల అద్వితీయజీతేంద్రియత్వమునకును ఈయొప్పుదల యొక్కటిజాలదా? లాభ గారికి గలిగిన ఆశ్చర్యమే పాశ్చాత్య ప్రపంచమున కంతకును గలుగదా?

ప్రపంచచరిత్రయందు, స్వక్తులు కొందరు అత్యనిర్వహణము కొరకు పలువిధ బాధల నొందిన నిదర్శనములు గలవు. అట్టివారు ఆయాదేశములలో వేరువేరుతాబ్దములందు ఉద్భవించుచుండిరి. కాని అకాలీలవలె వందలకొలది చార్జ్ న్యరాహిత్యము నవలంబించి ఈరీతిన బాధల ననుభవించిన నిదర్శనము గానరాదు. అకాలీలు పొందిన బాధల నన్నిటిని ఇటు వివరింపబనిలేదు. అనుదినము ప్రచురింపబడెడి వృత్తాంతములందు గనుపించుచు, మూర్ఖులువరకు దెబ్బలు దినుచు తమస్థానమునుండి కదలకుండుట ఎట్టిదో యూహించిన, అందలి సందర్భములను గ్రహింపవచ్చును. తా మిట్టి చార్జ్ న్య ప్రయోగమునకు బూనుకొనుట, తమకు ఎంతయు, ఇష్టము లేనిదని యనియు, హింసకు ప్రతిహింసను ప్రయోగింపక నెమ్మదిగ బాధల ననుభవించువారిని కొట్టుట తెల్లవారిపని గాదనియు, లాభ గారు పండిత మాలవ్యాగారితో బలికెడుట ట్రిబ్యూను పత్రికలో సూచింపబడెను. ఈ వాక్యముల బట్టి హింసాసాధనపు నిష్ప్రయోజకత్వము బోధపడుటలేదా? నిరాయుధులను, బాధించు వారు కొంతకాలమున కయినను పశ్చాత్తాపము జూపి, తమ కార్యమును విరమింపక మానరు. తుదకందుచే అహింసకు విజయము గలుగకతప్పదు. ఈ విజయము, గాంధీమహాత్మునివిజయ మని చెప్పవచ్చును. పంజాబులో కొంతకాలము క్రిందట మార్షలు లా సమయమున ప్రజలు గనుబడిన భీతికిని, ఇప్పటి సైన్యమునకును భేదమును గమనించిన, ఆత్మబల మెంతటిశక్తిని గడించినదో కనుగొనవచ్చును. పంజాబునకు ఆపదలు గలిగినపుడెల్లను పండిత మదనమోహన మాలవ్యా గారు వెడలి, వారికి ధైర్యమును పురికొల్పుచు, ఆర్తత్రాణపరాయణులుగ మెలగుచుండిరి. ఈ మారుగూడ, మాలవ్యాగారు వెడలి, విపదంబుధిలో మునిగియున్నవారికి తోహసిండునై పని జేయుచున్నారు. ఇట్టి శాంతిదూతసహాయము నయినను అధికారులు బడయక, గురుద్వారాకు వెడలగూడదని వారి నాటకంపరచిరి. నిషేధపు ఉత్తరువు నయినను చూపవలయును, లేక తన్ను అరెస్టు అయినను చేయవలయునని మాలవ్యాగారు నాయుబ్ తహశీల్దారు సర్దారు షర్ సింగుగారిని

కోరి. కాని, నోటివాక్యమే ఉత్తరువనియు, మాలవ్యా గారిని తాము ముందుకును బోనియమనియు, అరెస్టు అయినను జేయమనియు, సర్దారు షర్మింగుగారు నడిపిరి. ఇట్టి ప్రవర్తనము నేమని పిలువవలయునో యూహించవలగును. అహింసాధర్మమునకు నిరుపమాన మగు విజయము గలిగినది. అకాలీలకు ఆహారపదార్థములను పంపి నందులకు గ్రామస్థులనుగూడ బాధపెట్టుట పాడి గాదనియు, తమవలె అందరును అహింసను నిష్కర్ష గ నవలంబించునోలేదో జెప్పజాలమనియు, శివో మణి కమిటీవారి ప్రయత్నములకు భిన్నముగ గ్రామ ములలో అల్లరి జరిగినచో అందుకు ప్రభుత్వమే బాధ్యత వహించవలసియందుననియు, ఆకమిటీ వారు ప్రకటించిరి. ఈసంగతిని పంజాబు అధికారు లెంతవరకు గ్రహించి పనిచేసెనో తెలియదు. ఇంతవరకును అహింసకుగలిగిన విజయమునకు భారతవర్షము హర్షము జెందవచ్చును. కేవలము అకాలీలను అభినందించుటలో వారి ధర్మము పూర్తిగాదు. వీరివలె ఎల్లరును సత్య, అహింసా ధర్మములను వదలక పాటుబడినపుడే, స్వీయగౌరవ మును, దేశగౌరవమును కాపాడగలుగుదురు. ప్రపంచ దుఃఖమును బాపి, లోకకళ్యాణమును చేకూర్చు గలుగుదురు.

“సర్వాభివృద్ధులకును గాంధీ పరమశత్రువు”

ఆవలేక మద్దెల యోడు అనునటుల, స్టేటు కాన్సిలు సభలో సర్. విలియం విక్ శెంటుగారు ప్రధానమంత్రి ప్రసంగమును సమర్థింప జాలక, “రాజకీయాభివృద్ధికిని, పారిశ్రామికాభివృద్ధికిని, ఇంతయేల దేశమునందలి సర్వాభివృద్ధులకును గాంధీయంతటి పరమశత్రువులేదని నేను ఇదివరకు చలుచూరు జెప్పియుంటిని. ఇప్పుడు ఆసంగతినే మరల దెలుపుచున్నాను” అని పెద్దపెట్టున యటచిరి. గాంధీదేశమునంతను పాడుచేయగ సర్. విలియం విక్ శెంటు, సర్. మైకేలు ఓడ్డయరు, మొదలగువారు ఓట్లెచ్చిరిగాబోలు. ఎటులయిననేమి విక్ శెంటుగారు తన కడుపుమంటను తీర్చుకొనిరి. నిరాకరణపక్షమువారిని దిట్టుటలో, విక్ శెంటుగారు తడుదిట్టలు. రీడింగు ప్రభువుగారును నిరాకరణపక్ష మువారిని దిట్టుటలో తమ ప్రసంగమును నింపిరి. శాసనసభ్యుల దృష్టిని ప్రధానమంత్రి ప్రసంగము నుండి నిరాకరణావలంబుల చెడ్డతనమువంకకు ద్రిప్పుట “శేషంకోపేనపూరయేత్” అను సూక్తి కనుగుణముగ నున్నది ప్రధానమంత్రియపన్యాస మందలి వాక్యములు స్పష్టముగ గనుపించుచుండ, విక్ శెంటుగారు ఇతరుల దిట్టి ప్రయోజన మేమి? “హిందూదేశపు బ్రహ్మచర తమ వంశములవారికి తరతరములవరకు చెందజేసెన” మని లాయడు జార్జిగారు చలుకుటలో సర్ మేమి! ఇందు స్వపరి పాలనము నొసగడి సూచన గనుపించునా? “భార తీయులు పార్లమెంటుసభ్యులుగ నేమి పరిపాలకుల నేమి నెంతవిజయము బడసినను, స్వల్పసంఖ్యాకు లగు బ్రిటీషు సివిలుసర్వీసు ఉద్యోగులయొక్కయు బ్రిటీషు అధికారుల యొక్కయు నాయకత్వమును సహాయమును లేకుండ వారు ఎన్నటికయినను బని చేయగల రని నేను భావింపను. 315,000,000 ప్రజలలో, బ్రిటీషు ఉద్యోగులు 1200 మంది మాత్రమే గలరు. రాజ్యాంగమున కంతకును వీరు ఉక్కుచట్టమునంటివారు. మీరు దాని మీద గట్టినను, దాని కంటగట్టినను నేను లక్ష్యపెట్టను. కాని ఆ ఉక్కుచట్టమును తొలగించెదరేని, కట్ట

డమంతయు కూలిపోవు” నని లాయడు జార్జిగారు హెచ్చరించియుండిరి. ఇందు స్వపరిపాలనపు సూచన గలదా? పరీక్ష యను పదమునందు స్వపరిపాల నపుసూచన గలదా? ఇట్టిస్థితిలో లాయడు జార్జి గారు తమ వాక్యముల నుపసంహరించికొనినటుల బహిరంగముగ దెలుపవలయును. అంతయగాని తల యూపుల నలనను, ఆభినయములవలనను ప్రయోజన మేమి? రాజప్రతినిధిగారిద్వారా ఆభ యము లేల కంపవలెను? దానియందు దేమని తెలుప బడెను? ఆవాక్యములను విక్ శెంటుగారుగాని, రాజ ప్రతినిధిగారుగాని ఏల బహిరంగముగ ఉదాహరించి యుండలేదో తెలియదు. నిరాకరణపక్షమువారు శాసనసభలలో బ్రవేశింతురనిగాని, ఇంగ్లండుతో సంబంధము తెంపుకొందురనిగాని, విక్ శెంటుగారి తో నెవరు చెప్పిరి? వీరిని ఆధారకరుచుకొని విక్ శెంటుగారుగాలిలో మేడలు గట్టిరి నిరాకరణపక్ష ము వారిని ప్రజలను సరించుట లేదని ఒకచోట చెప్పె దరు. వేరొకచోట వారిని అనేకులు అనుసరింతురని యు, వారివలకుబడిని విచ్చిన్నము జేయవలయునని యు ఇంకొకమారు చెప్పెదరు. ఇంగ్లండ్లో ఏదినిజము? ఆసమ్మతితీర్మానమును గావించుచో, ఇంగ్లండులో హిందూదేశముపై ద్వేషము గలుగు నని సర్. విలియం విక్ శెంటుగారు మండలించిరి. నిజమాడిన నిష్కరమగుచో, ఇక మితవాదులు చేతులు ముడు చుకొని కూర్చుండవచ్చును. అధికారులచర్యలను నుతించుచు కాలము గడపవచ్చును. సర్ బినోది చంద్ర మిత్రుగారును, సర్ డి. వాచాగారును, సర్ మెనకే దాదాభాయిగారును, మెత్తపక్షి రాజ ప్రతినిధి, విక్ శెంటుగార్ల సమాధానముతో ఎల్ల రును సరిపెట్టుకొనవలయు నని కోరిరి. ఇట్టిస్థితిలో స్టేటుకాన్సిలు సభయందు తీర్మాన మోడిపోవుట వింత గాదు. గాంధీమహాత్ముడు దేశమునకు శత్రు వో, ఆపన్నివారకుచో ప్రజలకు దెలియను. విక్ శెంటుగారి మాటలమును ప్రమాణముగ నైకొనెడి వారుండబోరు. కాని, ఇట్టిమాటలములతో సరి పెట్టుకొనిపోయెడి శాసనసభ్యుల దృక్పథము మాత్రము వింతను పురికొల్పుచున్నది.

సామ్రాజ్యశాసనసభ : అగ్నిహోత్రిగారి అనన్యుతీర్మానము నామోదించుట
సామ్రాజ్య శాసనసభలో ప్రధానమంత్రి ప్రసంగమునకు అగ్నిహోత్రిగారు రుపపాదించిన అసమ్మతితీర్మానము రంగాచార్యుల గాంచే సవ రణ చేయబడినదీనిని అధికసంఖ్యాకులచే నామో దింపబడెను. 48 మంది అనుకూలముగను, 34 మంది ప్రతికూలముగను ఓటుజేసిరి. సి. యస్. సుబ్రహ్మణ్యంగారి తీర్మానము నెదిరించుచు, లాయ డుజార్జిగారివంటి రాజ్యాంగ వేత్తలకు కోపము దెప్పింపవల దని విన్నవించిరి. వీరింకను చక్కని హిత మొసగిరి. మన కింతవరకును ప్రసాదించిన సంస్కరణవిధానమును మననుండి కలిగినది గాదు. అది మరియొకరిచే దానపూర్వకముగ నీయబడినది. ఈ దానము కొన్ని షరతులకు లోబడినది. అట్టి స్థితిలో దాతయొక్క ప్రసంగముతో పోరాడిన లాభ మేమని సుబ్రహ్మణ్యంగారు చేసినప్రశ్న సత్య మునే దెలుపుచున్నది. పుణ్యానికి పుట్టెడిచ్చిన పిచ్చకుంచెమని పోరాడిన సామ్యమున, అనుగ్రహ పూర్వకముగ వరములను సంపాదించినవారు నోరు మెదల్చకుండుటయే కర్తవ్య మని సుబ్రహ్మణ్యము గారివాదము బట్టి గ్రహింపవచ్చును. అగ్నిహోత్రి గారి తీర్మానమునకు బదులుజెప్పుచు స్వపరిపాలన మును బలముచేత నయినను సంపాదించవలెను, లేక పార్లమెంటు సభవారి యనుగ్రహమువలన నయినను, రావలెనని, సర్. విలియం విక్ శెంటు

గారు నడిపిరి. ప్రజలకు జన్మస్వత్వముగంటచే, స్వపరి పాలనము వారికి లభించి తీరు నను సామ్యము విక్ శెంటుగారు అంగీకరింపరని విడితమగుచున్నది. లాయడుజార్జిగారి ప్రసంగము వోటరుల ఎన్నిక హక్కులను తొలగించుచున్నదని వెనుక సూచించ బడెను. రాజప్రతినిధి, సర్. విలియం విక్ శెంటు గారి యుపన్యాసములను అట్టి సందర్భమునే బల పరుచుచున్నవి. నిరాకరణావలంబులు శాసనసభ లలో బ్రవేశించునెడల, సంస్కరణములు రద్దగు నని, విక్ శెంటుగారి ప్రసంగము స్పష్టముజేయు చున్నది. సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధి వారి కిష్టములేదన గూడ వెల్లడి గావించుచున్నది. హిందూదేశము స్వరాజ్యమునకు తగియుండలేనట. తుమ్మి న ఊడిపోవు నట్టి సంస్కరణములతో దేశమునకు పని లేదు. ఇంకను సంస్కరణములు గావలసిన వారు, వానిని కొగిలించు కొననిండు. అట్టివారిచే అధికారులు అనుగ్రహింపనిండు. వారిదూషణములను గాని, అనుగ్రహములను గాని ప్రజలు పాటించ నక్కరలేదు. దయాధర్మముగ నిచ్చిన భీక్షవలన, ప్రజల కెన్నటికినీ శాశ్వతప్రయో జనముండదు. ఏనిముసమున దానిని లాగుకొం దురో యని వారు భీతిల్లుచునేయుండురు. స్వరాజ్య మును దానముగ నిచ్చుటకు వీలులేదు. అది ప్రజల జన్మస్వత్వము. స్వరాజ్యము ప్రజలయందే గలదు. దానిని పొంద నిశ్చయించినవారు పొందగలుగు దురు. విక్ శెంటుగారికి, పశుబలప్రయోగముపైనను లేక పశుల దయాధర్మముపైనను ఆధారపడియుం డుటయుమాత్రమే స్వరాజ్యసాధనములుగ దోచు చున్నవి. హిందూదేశమున కింకొక సాధనము గలదు. అది ద్వారాన్యరహితసహాయనిరాకరణము. దీని నుపయోగించి, హిందూదేశము ఇష్ట కామ్యార్థసిద్ధి బడయగలుగు. ఈసాధనము తప్పక విజయమును సమకూర్చును. పాశ్చాత్యదృష్టిల విక్ శెంటు గారికి గాని సుబ్రహ్మణ్యంగారికి గాని, ఇతరశాసన సభ్యులకుగాని, ఈసత్యము గోచరింపక బోవచ్చు ను. కొంతకాలమునకు వాచే, దాని నంగీకరించె దరు. పరమశత్రు వని భావింపబడెడి గాంధీని పర మోపకారియని విక్ శెంటుగారే అంగీకరింపవలసిన తరుణ మాసన్న మగును. విక్ శెంటుగారు తమ మనోభావములను స్పష్టముగ వెల్లడించినందుల కెంతయు నంద్యులు. వారి నుడువులు, స్వధర్మాను స్థానమునకు ప్రజలలో విశేషప్రోత్సాహము గలి గించుగాక!

మించలపాడుకాల్పు
పల్నాడులో మించలపాడులో జరిగిన కాల్పు నుగురించి, విచారించి రిపోర్టుజేయుటకు విచారణ సంఘమును నెలకొల్పవలయు నని, పి. వెంకట సుబ్బారావుగారు రాబోవుమదరాసుశాసనసభలో తీర్మాన ముపపాదించురు. ఇంతకాలమునకు విచారణసంఘమును నెలకొల్పిన లాభ మేమియుండును? విచారణసంఘముల ఫలితములు ప్రజల కనుభ వైక వేద్యములే. ఇటులనే 144 శేక్షను ప్రయోగ మునుగూర్చియు, రాజకీయ నిర్బంధితులను జయి లులో జూచెడివిధమునుగూర్చియు, విచారణజేయు టకు సంఘముల నేర్పరుపవలయు నను తీర్మానము లుపపాదించబడును. నిరాకరణావలంబులకేసులలో శిక్ష లెంతవరకు న్యాయములో కనుగొనుట కింకొకసంఘము నేర్పరుపవలయు నని మరియొక తీర్మానము గలదు. కాని ఈతీర్మానముల యుప యోగ మెంతవరకు గలదో వివరింప బనిలేదు.

దేశీయ వార్తలు

గురక వాగు సంక్షోభము

ప్రబంధక సంఘమువారి విజ్ఞప్తి - ఢిల్లీ బొంబాయిసభలు

శ్రీమతి కస్తూరిబాయి గాంధీగారు

కయిరామండలమున ప్రచారము - ఆమెరికాపత్రికాధిపతిరాజు

బాబామోతీలాలు ఘోషగారి అంశ్యసందేశము

రాజకీయ ప్రైవీలను విడిపించు టెంటులు

15 రోజులు వరుసగా పాఠాలు జరుపవలెను.

కలెన్సివోట్లను బహిష్కరింపవలెను. సయ్యదు హైదరు రిజాగారు

గురక వాగు సంక్షోభము

ఢిల్లీ సారసభ

7 వ తేది సాయంత్రము ఢిల్లీ నగరమున బహిరంగసభ జరిగినది. "ఆకాలిలు" దౌర్జన్యమును భూమిగా త్యజించి దౌర్జన్యముతో నిలచి మరణింపవలయునని తిరుమాక్కులొరకు సంఘస్థులు మొనరించుచున్నందుల కీసభివారు సానుభూతితో ఆకాలిల విభవంబులయినారు. రాజకీయములకు వీక్షింపబడి చెజునాల లలో నున్నవారిందరిని కంటికి విడిచివలె చేయించుటకు భారత కాంగ్రెసుసాయుసంఘమువారు గట్టి ప్రయత్నము చేయవలెను. అను తీర్మానము ఆమోదించబడినది. పరసాలలలోనున్న రాజకీయభయవీలను విడుదల చేయించుటకు 15 రోజులు వరుసగా పాఠాలు జరపవలెను. కలెన్సివోట్లను బహిష్కరింపవలెను. ఆటలు చేసిన ప్రభుత్వమునకు ధనము కొరతపడును భావ్యముల ధనవకత అగును. అని ఆధ్యక్షుడు సయ్యదు హైదరు రిజాగారు చదివెను.

ప్రబంధక సంఘమువారి హెచ్చరిక

పోలీసుల వనకరముగ ప్రజలను చాడగొట్టుచున్నారని వారు కొట్టిన చెబ్బులకల వివరణ కిచ్చు చదివోయిరి. పోలీసుల దౌర్జన్యమునకు ప్రజలలో నుండే చురుకుదనము చురుకుదనము పోలీసులు స్త్రీలనునుడ నవమానించుచున్నారు. ఇది చాల హాసకరము. ఇంతవరకును ప్రజలు కడు శాంతముగ నున్నారు. కాని అందరకు శాంతినింప లని చెప్పజాలముగాన మేమిన్ని ప్రయత్నములు చేసినను ఢిల్లీ గానుములలో దౌర్జన్యము కలుగుచుండెను అందులకు ప్రభుత్వమునా కే బాధ్యులగుదురు. గురక వాగులోని ఆకాలిల కామాంధరాధముల నందచేయుచున్నారను కట్టి ఆనమానముచేసిన పోలీసులు గ్రామవాసులను చాలబాధల పెట్టుచున్నారు. గాయములు తగిలిన సిక్కులలో 100 కి 80 వుండునని యిది వరకు రాజధిక్తితో సయికులుగా పనిచేసినవారే. అని ప్రబంధక సంఘము వారు ప్రభుత్వమున హెచ్చరించిరి.

ధనసహాయము

గాయములు తగిలినవారు 7 వ తేది నాటికి 708 మంది డెడ్లకాలలో నున్నారు. వినుపకు 2000 రూపాయలు వ్యయమగుచున్నది. ఇంతవరకు వాక్యమును సంతింప అన్వేషింప వారు మాత్రమే భరించిరి. గానంతయునుగాడ సహాయము చేయగోరడము. అని ప్రబంధక సంఘమువారు విజ్ఞప్తి నందిరి.

పండిత మాలవ్యాగారు

పండితమాలవ్యాగారు రెండు మాసముల తామెయి వలె చేయుచున్నారు. 7 వ తేదిగరకును చెబ్బులకొట్టుచుండెను వారు మానుట తలపించెను. ఆవాడు ప్రముఖులను గూడ పోలీసులు కొట్టుచుండగా మాలవ్యాగా రుండికివెళ్లుట తలపించి కదివారు మరల సలహాండి పోవుటకును ఆకాలిలనుమాత్ర మా వారు చెబ్బులు తిగులెరు.

బొంబాయివారి సానుభూతి

ఆకాలిలపట్టి సానుభూతిని తెలుపుచు వివరముల తెలియగోరును బహిరంగ సభలుగాను పండిత మాలవ్యాగారికి తిరివార్తనందిరి.

ఢిల్లీ కాంగ్రెసుసంఘసభ

ఢిల్లీ పోలీసులు ఆకాలిలకు చేయిల సహాయము నంతను యి సంతింప. దేశీయ లం ద రు ను ఆకాలిలకు ఘోషకలెనది 6 వ తేది రాత్రి ఢిల్లీలో మండలకాంగ్రెసు సంఘమువారిచే జరుపబడిన బహిరంగసభలో తీర్మానింపబడినది.

ప్రభుత్వ ప్రకటనము

25.8.1922 వ తేది 19 మంది ఆకాలిలు అక్రమ ప్రవేశ మొనర్చినందులకు వారిపై 147 క్రింద కేసుచేయబడినది. వారికి చెరి 6 నెలలు కఠినశిక్ష చేయబడినది. ఇందుకు బిల్లాలో కల్పించిండుటను గ్రామమున 21.5-22 వ తేది రాత్రి బందిపోటు జరిగెను. దొంగలు సాయుధులై వెళ్ల గ్రామవాసులు నివ్వెరులెందిరి. దొంగలు సిక్కులని తెలుపబడినది. ఒక హిందువునిగూడము కొడికికి వెళ్లి వానిభాగ్యును కొట్టి నగలకెట్లెను చూపుమని ఒక బాలుని బాధించిరి. వాడు చూపగా దాని నెట్లె కొని పోయిరి. గ్రామ వాసులలో నొకరికి దొంగలలో నొక ని కి నొ గాయములు తగిలెను. తెలిసినది. దొంగిల జరిగిన యంతివ్యవై నొక కృపాచి బిరియును ఒక సిక్కుకొచ్చియును కనబడినది. దొంగలలో ఆకాలిలు కల గ్రుంకు పెట్టెను నొనిపోయిరిని ఒక సిహాయి 25.8.22 వ పోలీసులకు తెలిసెని ప్రకటింపబడినది.

శ్రీమతి కస్తూరిబాయి

గాంధీగారు

దేశారాధనము

మాతా కస్తూరిబాయిగారు సుబర్బత్రికప్రముఖ ముండి కయిరా మండలమునకు వెళ్లిరి. ఆ మండలమునందు ప్రతిగ్రామమునకును వెళ్లి బోధింపవలెనని. నిర్వాహవిధానమును శ్రద్ధగా కొనసాగింపవలెనని బానిస పదుల హెచ్చరించెదరు. కాంగ్రెసు నిధానమును ఆమాయకులకును అజ్ఞులకును బాగుగా విశదపరచెదరు. నూజుడకుట బట్టల నేత మున్నగు గృహపరిశ్రమలను మరల ప్రారంభింపుడని ఆమె బోధించును. ఆమె ప్రచారము నపుడే ప్రారంభించిరి. మాతృవాత్సల్యముతో నామె కేయం బోధనలను భక్తితో గ్రామవాసు లపుడే ఆన ప్రాసమునకు తెచ్చుచున్నారు.

ఒక అమెరికా పత్రికాధిపతి

మృతసిద్ధుడగు నొక అమెరికాపత్రికాధిపతి భారతదేశవిభింకులను వ్యయముగా కనుగొనకుటకు చుడదేశమునకువచ్చి శ్రీమతి కస్తూరిబాయిగారిని సంకర్షించుటకు సత్కారముకాశ్రయమునకు వచ్చెను. ఆమె భావపటమును తీయుటకును ఆనసాయోధ్యమముచూర్చి ఆమెతో ముచ్చటించుటకు నాతిడు వచ్చెను. ఆమె కయిరాకు వెళ్లిరిని తెలిసికొని ఆమెకు సంకర్షించు వేషముల ముతో నతడుగూడ కయిరాకు వెళ్లెను. (హిందూ)

బాబు మోతీలాలు ఘోష

విజయనగరం పోలీసు విజ్ఞాపియా మెమోరియలులో సమావేశమై జాతీయవాదుల డిగు ఘోషగారు మరణించి కందులకు వివారము ప్రకటించుచునార్వాత్మికవ్యాధి ఘోషగారి నొంటుంబునుకు తరుసానుభూతి తెలుపుటకు తీర్మానించిరి (తిరివార్త)

ఆంధ్రమహాసభలు

గుంటూరునుండి ఆంధ్రరాష్ట్రముకాంగ్రెసు సంఘకార్యదర్శి మాక్రేండి తిరివార్త పంపుచున్నారు. జిల్లాకాంగ్రెసు సంఘముల కార్యదర్శులు చెండు ప్రతినిధుల కట్టిలను తయారుచేసి ఒకటి సవ్యాసంఘమువారికిని మరొకటి గుంటూరు నందలి రాష్ట్రము కాంగ్రెసుసంఘ కార్యాలయమునకును త్వరలో పంపవలెను. రాష్ట్రము కార్యసంఘసమావేశము చిత్తూరులో 22 వ తేది చుభ్యాయము జరుగును. చందాబు చెల్లిం చనివాళ్లందరు చందాబు చెల్లించి ప్రతినిధులుగా గావూరుకును.

దేశీయ ప్రార్థన సమావము:— శేఖ (ఆవాది) ము) వెరయూరిలో రాధువాచారియార్ విశ్వి 15 నెం॥ ప్రార్థన గృహమున విద్యార్థులకు 6 గం॥ ప్రార్థనతంత్ర సమావేశమగును ఆసాయంకాలమే 5 గం॥ ప్రార్థనసభ జరుగును. మున్సిఫ్టరు వ్యతి.

శ్రీసంగితశాల-గానసభ:— ఈ నెల 10 వ తేది ఆదివారమునాడు సాయంత్రము 5 గంటలకు వార్తాపత్రికను ఆర్కివీయనువిశ్వి వై. ఎం. వి. వి. గోకేహాలులో సంగీతరత్నం అబ్దుల కరీంఖానుగారి గానసభ జరుగును.

వర్తకవిషయములు

మృజాను - మారకపు లేటు
ఎత్తుశేంజి
బాంక టెల్లిగ్రాఫిక్ ప్రాన్యఫు 17/82 పెన్నీలు
బాంకడిమాండు (ప్రాప్తము) 15 9/16 పెన్నీలు
బాంకడిమాండు (ప్రాప్తము) 15 28/82 పెన్నీలు
బాంకడిమాండు (ప్రాప్తము) 15 7/8 పెన్నీలు
బాంకడిమాండు (ప్రాప్తము) 15 1/16 పెన్నీలు
కలకత్తా మార్కెట్టు
కలకత్తా సెప్టెంబరు 8 కుక్వారము
కల్కత్తా-బెంగాలు వాగ్తూరు
చక్కాకు 380
కపాళాం 12/8
కపాళాం-ఆంధ్ర షండియా 367
యన్. యల్. కైపు 86
నాపురా 46/4
మారకపు లేటు
ఎత్తుశేంజి, బాంక టెల్లిగ్రాఫిక్ ప్రాన్యఫు 15 19/82 పెన్నీలు
డిమాండుబిల్లులు—15 5/8 పెన్నీలు
బొంబాయి - పేరుమార్కెట్టు.
బొంబాయి సెప్టెంబరు 8 కుక్వారము
సాయంత్రము మునుపటి వాటాబిల్లులు యాగిందినిధమును
వినియోగించెను.
అసామదాబాదు అబ్బాన్య 3000
బొంబాయి కాటక్ 1040
బొంబాయి డ్రెయింగు 1452
బెంగళులు ఇండియా 4610
బెంబరి 770
కొలబు బాండు 2140
కెసెంబు 472
కరింభాయి 2170
దెనిడు 1370
పజులుభాయి 1210
బెండియాను స్త్రీలింగు 292
ఇండియా మార్కెట్ 592
కొలబునూరు 2938
మ్యూకేటు 762
వెరలు 367
పోలిక్కు 766
సింకెట్టు 710
నాపురీ 310
వ్యక్తిక 4780
స్వాను 1100
ఇతిరవాటాలు
కాతాహైద్రాబాద్—810
కాతా వరకు అందు స్త్రీలు (ఆర్డినరి) 55
" " (డిప్రెస్) 198
కాతా బియ్యము మిల్లు—27½
బెంగళులు బాంక—88
కాతా బాంక—15
మారకపు లేటు
సెప్టెంబరు 6 కుక్వారము
ఎత్తుశేంజి:— బాంక టెల్లిగ్రాఫిక్ ప్రాన్యఫు 15
[9/16 పెన్నీలు
డిమాండుబిల్లులు—15 19/82 పెన్నీలు

అజీర్ణమునకు పనికివచ్చునది

దయచిన్
అజీర్ణము ఎంతకాలమునుండి యుండినను, ఈ దయచిన్ వ్యాధిని నిర్మూలించును. బాగుగ పరిశోధింపబడినదియు, అనేక సంతృప్తిములనుండి ప్రత్యేకము లని పరిగణింపబడుచున్నట్టియు మూలకలతో సీమంతు తెయూను చేయబడినది. వలుమూరు మూత్రమునకు వెడలవలసిన పనియుండదు. మూత్రములోని లీపిపరిమూలమును తగ్గించును. దీనిని కొంతకాలము తీసికొనినతరువాత, మంచి యూరోగ్యము కలుగును. సీసా యూ 4-8-10
శ్రీకృష్ణన్ బ్రదర్స్,
323, తింబుకెట్టివీధి, మదరాసు.

Simplex Trading Co. Exporters & Importers G. T. MADRAS.

దుందుభినామ సం||రం భాద్రపద బ||౩, శనివారము

గ్రంథావలోకనము

స్వయంకృతాపరాధము

ఇది యొక సకల, ఆత్మగోళ సంపాదకము. గ్రంథకర్త రాచిమంచి లక్ష్మీనరసింహారావుగారు. దీనిని రామకృష్ణ శ్రీమ గ్రంథనిల గా ద్వితీయ వర్ణిగా ప్రకటించిరి. శ్రీలి మృదుమధు ము వర్ణనలు సహజోపదేశములు. దీనివలె చందాదారులకు సంపాదింపగలగల 10-0 ఇతరుల కంచెకూలిగాక 1.0-0. కలగల చారు మాచిమంచి లక్ష్మీనరసింహారావుగారు మాయక ముద్రాణియనూ, అమూల్యమని వ్రాయవలెను.

శతకరుసుమానవి.

చెప్పవు మైలాపూరులో నున్న క్లౌరీయా డిపోవారి దే ప్రకటించబడిన శతకములు. 1 వేణుగోపాలశతకము, 2 శాళ వాస్తీలింగశతకము, 3 రామలింగశతకము, 4 కృంగారత్నశతకము, వీనివెలబిక్కుంటికి 0.5-0 మూడుఅణాలు ?

5 నరసింహ శతకము 6 మానసమోహ శతకము 7 వేమన రత్నములు 8 నుమకశతకము 9 భాగ్యురశతకము 10 నురా భాండేశ్వరము 11 దాశరథిశతకము- వీనివెల 2. క్కుంటికి 0.2-0 రెండుఅణాలు.

12 కుమారశతకము, 13 హాసనిస్సోపాఖ్యానము. 14 శత్రువర్తిశతకము, 15 కవిచాపమృతకము, 16 గణికానలప్ర వర్తనతారాశిల్పశ్రీశార్దూలప్రవర్తకశతకము వీనివెల బిక్కుంటికి 0.1-0 ఒక అణా వీనిలో శత్రువర్తిశతకమును శ్రీశార్దూలప్రవర్తక కమునుకీర్తిశేషులకు రెంటుల వేంకటసుబ్బారావు పంతులు వివి. వి. ఎస్. హైకోర్టు కలీలుగా రింగుల విరచితములు.

ఈ గ్రంథములు 17 ను జేబులోనుండగల చిన్న నైజులో చక్కగా ముద్రింపబడినవి. వలయువారు క్లౌరీయాడిపో మైలాపూరు మద్రాసుజిల్లా వ్రాయవలెను.

అర్చనవిధోపన్యాసము

గ్రంథకర్త గీర్వాణభాషనుండి వాల్మీకి రామాయణ మును సమగ్రముగా వ్యాఖ్యించిన వాల్మీకిరామాయణగ్రంథ కర్తయూ శ్రీ బింటిమట్ట సీతారామచంద్ర సంసేవైక దీక్షితుడును విద్యుచ్ఛక్తియు సువర్ణభక్తుడునగు బ్రహ్మశ్రీ వావిలకోలను సుబ్బారావుగారు. ఈ గ్రంథమున విద్యావిధానమున గల అంశములను చక్కగా వెల్లడించి చాల హితోపదేశము చేసిరి. ఇది ఆత్మగోళోపయుక్తమగు గ్రంథము. రిశ్వరు గాబడిన గ్రంథా యములవారికిని నువ్వగీర్థులకు విద్యాభిమానులను సచిత్రిముగ రియబడును. వలయువారు శ్రీరామజయమందిరము తిరుకలి క్కీడి మదరాసు అని గాని లేక కం. వేంకటేశ్వరీరావు కందుకూరు సంకటేల నెల్లూరు అనిగాని వ్రాయవలెను. దీనిని కూర్చి పలువురు ప్రముఖులు సదభిప్రాయముల నొసంగినారు.

స్వరాజ్యగోవిందములు

ప్రథమభాగము. గ్రంథకర్త ధవళేశ్వర సోమలింగా రాధ్యులుగారు. రాజమహేంద్రవరమున శ్రీభారత ముద్రాలయ వన ముద్రింపబడినది. వెల 0.1-0. ఆంధ్రకృపాములలో శ్రీలు గాడులంకాయాగము కుశలవక్త (కుచ్చలవక్త) గోవిందారామ మన్నగుపాటలభణితిని వ్రాయ ను డి న గ్రంథము. ది అ స హ యో ద్వ మ ము ను ని ర సిం చు చు ంధిమహాత్ముని అనివేకమును వెల్లడించుచు బ్రాహ్మణేతర ాతులను అంతకన్న సధికముగ ప్రభుత్వమువారిని ప్రశంసించు వ్రాయబడిన చిన్నపాట పుస్తకము. వలయువారు ధవళేశ్వరపు వీరేశలింగం అండ్ సన్సు, రాజమండ్రి అని వ్రాయవలెను.

పూర్ణిమ

ఇది శ్రీయుగ పానుగంటి లక్ష్మీనరసింహారావు పంతులు గారిచే విరచితమగు నొక స్థావరనాటకము వెక్కువనాటకము లను రచించినవారను ఆంధ్రప్రదేశ్ దేశము దింతవరకును ప్రతిని వారమును ప్రకటింపబడుచు పాత్రులు సహజయుల కర్మంతాపూర్వ మును నీతివర్తనమును కలిగించుచున్న పాత్రీయవస్థాసములను వ్రాయుచున్నవారను శ్రీశీతాపుర మహారాజవారిచే నాద రింపబడుచున్న కవివరేణ్యులు నగు పంతులుగారు ఆంధ్రభాష మునకు విరచించియు ఈ నాటకమున 7 అంకములు గలవు. ఇది సవరణభరితము. హాస్యకలకాభివృద్ధియు ప్రధానములు వెల 0.1-0. ఇద్దరి రాజమహేంద్రవరమున శ్రీయుగ ద్రోణరాజు వేంకటరమణగారు పంతులుగారి విద్యాలయ ముద్రాక్షరశాలయందు ముద్రింపబడినది. వర్ణనలసహజరావణీయ కళ అర్చనభక్తియు ఒకటిరెండుపద్యము లివట నుదాహరించు చున్నాను.

బ్రాహ్మణులక్షణము

గీ. వృద్ధిని సాత్వికగుణ మధ్యస్థింపబున్న బ్రాహ్మణుల వెల్లనగు నూలుపోగు లేల! ప్రదీపులగొంతు నరి తెట్ట బాలశన, కలుత బిరుచైన గద్రాక్షుడగుచు లేల! బూజులెరువ నేనధముడైన నటించు బుద్ధితేమన, నుడుట దిపుండమేల! తోయ్యలలవేక జేయు దుముకుకపుడు పువ్వమున బిల్లకచ్చబిగిపు లేల! ద్వేష రాగ సంయమండు ద్విజుడు కాండు వాని జంపినయంతడే బ్రాహ్మణుండు ప్రాణిగా సావిలోండు ద్రాహ్మణుండు వరులు తా ననుకొనువాడే బ్రాహ్మణుండు.

మానవత్వము మర్యాద

గీ. కుండబాటులలో ము చాగు ఘోషులు వంశమర్యాద యెప్పుడు వదల దలల! ఇంటికికపుట్టి యెల్లప్పు డింతిలన నిలబడునుగాని నగవానివలన గాదు! అడుదాని యాచారమాహాత్మ్యమునను బురుషు కానికూర్చును వింతపోకడలను తైల నేకాని యింటిలోపలికి రావు! కాన నిప్పుటికిని బాతి ఘనత దక్కె కలు వివేకంబే చలరేగి కాంతియుర దేకమిచ్చితి సంజ్ఞగా దెలియవలయు! నిట్టియర్థక మునకు శేరింతకలవ భావిగతి యేదో యెక్కువ పలుకలలె ? ఎంత చెడెను ము శ్రీలె యలను గలగు నబలం దుత్తమాత్రియ లగుట కనున ! కేశవభగవత్ మగ వాని తెలివిబట్టి నిలం దబలయోగ్యతలబట్టి నిలుచుంగాదే ?

ప్రేమమహిమ

గీ. మూడువైపులందు మున్నీటిచలనయం దైన మందుకొండ బారు చలువ! గంజల్లి మొదలు కావేరవటవను నడుచు నున్న పుణ్యనదుల చలువ ! మట్టిపురుగు మొదలు మహిషతరిణ కొక్క పూతకృ మనుచు బూవుచైన జిరుగుబాడవనుచు జెప్పిబుద్ధిని ప్రేమవత్సవధుల వెల్లి చలువ! అన్యతారణమున కాత్మదగ్ధతినాడ నట్టియొగి నుద్దబొట్టు చలువ! రామదాశమున బ్రజల్లెల బాడిన పుట్టతేనెకవిరపాలుపు చలువ! ఇంతచలువ యుర్వి యెల్ల వ్యాపించిన యంతమలంక గలగు నిటనుబుట్టి అగ్గిలనుటెట్లులాడెద నక్కటా సహజమైన ప్రేమచలువ విడిచి.

ఇయ్యది పంతులుగారు వ్రాసిన నాటకములలో పదియే దన నాటకము. శ్రీశీతాపురము మహారాజావారి ముద్రాక్షర

ఎం. ఎస్. శర్మగారి

చిత్రపట మాససంచిక

“శర్మానుపాస్తు ఘోలియోఆప్ డ్రాయింగ్సు శ్రీకృష్ణలీల

ఈసారి చేరిన మాససంచికలో శ్రీకృష్ణలీలను గురించి 12 చిత్రములు గలవు. 1 దేవకీ వసుదేవుల పెండ్లి, 2 కంఠుడు దేవకీను దేవులభ్రమను పోలుచు ఆత్మహత్యికి నొనిపోవుట. 3 దేవకీ అవ్యయగృహము హనికగవని ఆకాశవాణి కంఠున తెరి గించుట, 4 కంఠుడు దేవకీని వధింపబోవుట, 5 దేవకీనుదేవుల కారాగృహవాసము 6 కంఠుని శ్రావ్యమును గూర్చి పౌరు లుగ్రసేనునితో మొఱపెట్టుకొనుటను గూర్చి ఆలోచించుట 7 పౌరు లుగ్ర సేనునితో తమయక్కట్లుల విన్నవించుట 8 కంఠు డు నాశునితో సంభాషించుట 9 ఉగ్ర సేనుడు కంఠుని మంద లించుట 10 కంఠుడు ఉగ్రసేనుని కారాగృహమున బంధించుట 11 దేవతలు శ్రీమహావిష్ణువును ప్రార్థించుట. 12 దేవకీనుదేవుల సంభాషణము

చిత్రముల సంగ్రహచరిత్ర (పారంభమును ప్రతిపటము క్రిందను గూడ వాంగ భాష ను వి వ రిం ప బ డె ను. విడి సంచిక వెల 1-4-0, సం వ త్సరం చందా 12 రూపాయలు సంవత్సరం చందాదారులకు మాసపాచికలతో పాటు మకర సృకాంతి దీపాళి ప్రత్యేక సంచికగూడ నుచితముగా నీయ బడును. హర్షింజుప్రభువు (కెనకటి కాబ్రహ్మణి), వెంట్టెండు (పురువు (కెనకటి చెన్నపురివర్మ) ౫౦ అబ్దులహిం, ౫౦ అబ్దులహిం (హైకోర్టుజడ్జిగా నుండినవారు) గారు మున్నగు వలువురు ప్రముఖులు పత్రి కా సం పా ద కు లను కన్యగారికటులను చాల ప్రశంసించి యు న్నారు. వలయువారిటుల వ్రాయవలెను. “ఎం.ఎస్. శర్మగారు 2 అక్కిను నేకటాగల మొదలివీధి, తిరుకలి క్కీడి. ఎస్. ఇ చెన్నపురి”

శారద

ఇది యొక సుభారతమగు నకల. గ్రంథకర్త సాహిత్య సామర్థ్య సీరిసి అంజనేయులుగారు. ఇతివృత్త మతగంభీరము. వాయిక సాధ్యికియిది. నానుటకు దుష్పథగామి యయ్యు నిశ్శరణ కల్పమున సన్మార్గకర్త యయ్యెను. శ్రీలి ప్రాధము వల కరు నాకర్షకముగ మన్నది. వెల 0.1-0. ఇది విజ్ఞాన కల్పకా గ్రంథమాలవారి 17 వ గ్రంథము. వలయువారు సంపా దకుడు విజ్ఞానవర్తి కగ్రంథమాల, భృగవర్మ అనంతపురముజిల్లా అని వ్రాయవలెను.

వేళ్ళాప్రభావము

వేళ్ళాప్రభావము ప్రథమభాగము మా కార్యాలయము నకు చేరినది దీనికి గ్రంథకర్త బాలభాగవంధర దువ్వూరిజగ న్నాథశర్మగారు. ఇయ్యది కాకినాడ ఆల్బర్టు ముద్రాశాలలో ముద్రింపబడినది. వెల పోస్టేజిగాక 0.1-0. ఇది ప్రాశస్త్యభాగము. ఇది ఆత్మగోళోపయుక్తమగు ఆత్మగోళసంయమము సుప్రమాణమునై యొప్పునిలుచున్నది. చదువుట కాల్గోదకర్తమై నీతిబోధకమై వ్యవస్థాసమితిమైయున్న యీ గ్రంథమును చదు వుటవలన దుర్మితి తొలగ నర కాకయు కలుగు. రెండవభాగము త్వరలో వెలువడును. వలయువారు “ఇన్వెస్టిగేషన్ బ్యూరో కాకినాడ” అని వ్రాయవలెను.

శివ పురాణము

ఇది ముప్పదిదాంధ్ర ప్రచారిణి గ్రంథ నియమవారి 80వ గ్రంథము. గ్రంథకర్తలు ఆంధ్రభాషమునకు నిరపరిచితు లగు శ్రీ యుతులు వేంకటపాత్రశర్మకవిరచులు. విషయ సభిష్టప్రదా తయగు మహేశ్వరు పుణ్యభాషకేమము. శ్రీలి మృదుమధుర మైకడు అనోపదముగ మన్నది. వీరివలలు చాల సుప్రసిద్ధము. ఇపుడు వీరు నూతనమార్గము నవలంబించి ఇది చాల ప్రశంసనీయ మును విశ్వవాదాంశమే అగునుగాన నడలావలం యు సహజ ముగ గల అవేగముతో సాతక మహాశయు లిట్టి సమగ్రగ్రంథము లనుగూడ స్వాగత మొసంగుదురని నమ్మకము. దీనివెల 0.1-0. వలయువారు ఆంధ్రప్రచారిణి నిలయుము రాజమండ్రి అని వ్రాయవలెను.

యమును భరించి యానాటకమును ముద్రింపజేసిరి. బ్రహ్మశ్రీ కూచిపూరినాథగారు నాంధ్రప్రభావనలు వ్రాసిరి. వలయువారు పానుగంటి రాజారావు పంతులుగారు పితాపురం అని వ్రాయవలెను.

వసంత లేఖలు

(౧౭)

మిత్రమిత్రమా!

నీకు బాబులువ్రాసి చాలదినము లేనది. ఆంధ్రపత్రిక సారస్వతానుబంధములో సాక్ష్యపర్యాయములు చదువుచుండువు. నాకు మనోహరమైనవానివల్ల నీలేఖ లేల యని మనసింది. నీ విదికడకే చెప్పినట్లు సాక్షిలో సాక్ష్యమీలేఖలకు మొదటినుండియు నున్నది. మొట్టమొదట నీలేఖలు నాచే వ్రాయించిన సాక్షి! అలేఖలే కాదు. రవంతగుణము కల నని లోక మాదరించిన వావాడత లన్నిటియందలి గుణలేఖములను సాక్షిసాక్ష్యము, సాక్షిప్రత్యాసము, సాక్షియోగ్యధనములు గావలెనని నీవెఱుంగనివిషయము కాదు. సాక్షి ప్రభావశేషములను, ప్రతిభను గనుగొని యాతఃబుద్ధివిశేషము నతి దాను బయిపొయినవారు ప్రేక్షనై లెక్కింపఁబడినవారుండెడికాలమునందు నేను కన్నులు తెఱచితిని. అతనియాజ్ఞపై వాతనినన్నిధానమున నాలుకైతే ద్దండి, నేను నొకవారత కాడకే - కాదు సాక్షికి బిచ్చుట నేనే వ్రాతకాడ నను నంగము నొడివి కనుదుతకపు దుడుకుతఃముచే సారస్వత వ్యవస్థను నొకరించినట్లుదని నెఱుంగుదువు. సాక్షి నాటకము లన్నియుం బరిచితిని. రెండు మూడు నాలుగువర్షములు బడితిని. నాలో నప్పుడేమైనవ్రాయఁగలకైతే కాని, దైవప్రకృతి కాని, పాపభీతికాని, వివర్ణవాదానలకాని, యున్న దని నీ కఠోరందింబో నదియందయు సాక్షిది. సాక్షిప్రసాదముచే భావభియాను నాహృదయం యాదినములలో నంతప్రవాసి వాయలవాడు లే దనుకొంటుంటే నాకంటే నధికండు లేడు. అట్టిభీతియందంబు సాక్షిని నేను వజ్రువలేదు. అనుమి యు, కర్మములలోనూడ సాక్షిబోధనలే నామది నన్నది. అట్టిసాక్షిని నడిచి నన్నికమ్ముల దగ్గరేలేచివెళ్లవలె దినుల లడుపుచుంటిని. కాని సాక్ష్యపర్యాయముల చదివి సాక్షిసాచ ర్యమున్నట్లు నుటనచి కష్టముల వజ్రుచుంటిని. నిర్యాజముగ నన్న ప్రేమించి, "నీవ్రాతలలో గుణ మున్నది. నీ వది వెద్దలనాచోయన నభిప్రాయముకొను" మని చెప్పి నన్ను వారించినసాక్షి. నాకష్టసమయమున నన్ను విడిచివెట్టవలసి వచ్చెను. అప్పుటి నాదుఃఖముకంటే, పిల్చివియోగము నాటి గుఱుముకంటే నేడే దెక్కువదుఃఖముగ నున్నది. సాక్ష్యపర్యాయము లాంధ్రపత్రికలోఁ బ్రకటన మారంభించుటకు నన్ను పరమేశ్వరఁ డొకచిత్రపుత్తలగాఁ గార్యకాణనంబంధమున నేనె ననునంత్రుప్తి నొందియుండెడువాడను. సాక్షికి శ్రీమతి కా పురధీశ్వరులను, ఆంధ్రపత్రికాధిపతులను, ప్రస్తుతదినములలో నెవ్వరు నేకడకి నీయనిద్రులను మిచ్చుచున్నా రని నంతన సదుచు వాదనలను నాకు ముట్టుచున్నట్లు మురియుచుంటిని కాని నేటికింక సాక్ష్యపర్యాయము లింతలో రవని వింటిని. "చెప్పుననికడయము లకేముట! చెప్పనా కే?" అని ప్రశ్నించుకొంటిని. ఈక్రిందిమాటలు సాక్షి కడపటియంపర్యాయమున - కాదు ప్రస్తుతము ముగించిన మూడవసంపుటపుఁ గడ పటియంపర్యాయమున - చదివయే యుండువు.

"నన్నుఁ దైవసాక్షి కేషించినకొలదికాలము యథా ప్రార్థనముగా నుగ్రహారణం దేసికొనుచు భగవంతునియాజ్ఞపై యుదురుచూచుచుండును." అని వ్రాసినవాక్యములు - వాని ఫలితములు - ఈసోమకొనలవా? అని చదివిన యుద్ధవ్య గంతుడే మామోచుకొనలేనా? కన్నీటితో వాని నూహించు కొంటిని. "కాని సాక్షి చిరకాలబిది సాక్షిలేయిడి చిరకాలబిది ఇప్పుటికి నవలెనై బలవంతులై యున్నాడు." అని ప్రార్థనము నొందితిని. సాక్షిస్వరూప, స్వభావములు, మేధాశక్తి, బుద్ధి విశేషము, రసోదయ మగువ్రాతలు, జన్మాదికములు వివరముగ తెలిసికొనెదనా యండకపోయి. ఇప్పుడుండకపోయిన ముందైన నుండకపోయి. అనుభవబుద్ధివిశేషమున బిది యాతని ముందరాధించినములు లోకలభ్య. కావున నట్టికావ్యమునకుఁ గానుకొనకలసియున్నది.

ఇది యట్లుండెను! సాక్ష్యపర్యాయములు చల్లబడి నప్పుడు పత్రికాపాఠకుల కట్టివ్రాతలు వ్రాయువా రింకొక యండఁగూడదా! వారు మానవంతలో గొప్పవృత్తి మేమి! అని ప్రశ్నించుకొంటిని. ఏ? చూచితిమి. పద్మాకిమిడిమొదలు మదరాసువఱకు వెడలితిమి. ఏ? అట్టివా కే? కనఁబడలేదు. ఏ పుట్టులో నేనా మున్నదో? మనకుఁ దెలియకుండ నుండి రనుకొనుట కిదివఱకు వ్రాసినవారలోఁ గనఁబడలేదు. నాటకరంగము ముగిసినప్పుడు - తెరపడినప్పుడు - నేఁపాకు వెట్టివేసపు విమామవంతు వచ్చి వెట్టివేట్టిమాటలతోఁ గాలవారణ మొనర్చుచాడుక యున్నది. నాటకముకంటే మనోహరముగ కలాప మొనరింపఁగలిగిన విమామవంతుడే రంగమునుండి నిష్క్రమించి నప్పుడింకొకఁ డాయాడిదవ్రాసికొని, అంతట చేకఁబట్టుకొని వచ్చుటకంటేఁ బరిహాసాస్పద మగుచేత యున్నదా? అందులోఁ బ్రతిభ కాని, పాండిత్యముకాని, నాలుగువంతు లనవయుచు చెడకుండ వ్రాయఁగలకైతే కాని లేనియాతఁ డట్టిపనికిఁ బూనుకొనన కడుపుఁగట్టగలిగిన వెల్లడించునగాదా? సభ్యులు, సాక్షకులు "ప్రేక్ష" యనరా? సారసీనము లనరా? పిప్పి యనరా? సాక్షిమాటలే తిరిగిచెప్పుచున్నాడురా యని యాక్షేపింతు రనుభయము లేకుండ, నమన లెరుగు లేకుండ, రంగస్థలమునకురకఁగలవాడు కనఁబడలేడు. కావున సాక్షిలోఁ బోలిక సాక్షిలే!

వివర సాక్ష్యపర్యాయములు లేకనడఁబడుతో నున్న నేనే - శనివారముపత్రికకు కనపెట్టుకొనియుండవలసిన నేనే. కలెక్టరుగాను లేనినయమున పిరవైదాయవలె, ఉపాధ్యాయుడను లేనప్పుడు "మానిటరు"వలె, అత్యధిక లేనప్పుడు కొడుకువలె, వెల్లెకము చేయవలసివచ్చినది. కొంతకథ - కలాపము వినుపించవలసివచ్చినది. భార్య బయటనుండి నచ్చుకు వెండికానిబాలికచే వంటచేయించుకొని తినుతొడివలె రుచి గ్రహణము నొనరించి పాతకులు మన్నించెద రని నిండునిర్వాసముతో నీచహాసాహుసార్యమున చేతుల దలఁపెట్టితిని ఈ సాహసమైనను సాక్షిసాచర్యమున్న లేఖరూపముననే యున్న నలఁపెట్టితిని. ఇది సాక్షికిఁ బ్రతినిధి కాదు. సాక్ష్యపర్యాయములకు పీనికే బాలిక లేదు.

మిత్రమా! ఊరి లాగుటలేదు కేరీముకంటెంచుచున్నది. నిచిరువృత్తి - నీయుక్త్యాపవాక్యములు - సాక్షి ప్రియవార్త ల్యముతో నంపునాశీర్వాదములు - పాతకలోకమున నుండు స్వత్యేయము - పత్రికాధిపతుల పరమవార్తల్యమున నమ్ముకొని పరమేశ్వరునకు భక్తితో వందనము లొనర్చి, సాక్షికి తమగ విషయవార్తల్యముగ సాక్ష్యాంగ మొనరించి, ముందువాదమునుండి నాకుఁ దోలినయంశముల వ్రాయుచుండును. పాతకుల కంటో వచ్చెట్లుటకుఁ బ్రయత్న ముండునో లేదో చెప్పలేను. కాని నా యావచ్చి కి నిండువయోగి చెదను.

అవ్రాయుటలో సాక్షియే నాకాదగ్గము. సాక్షిపాద పద్మములకు నాహృదయపద్మముమూలము నున్నదిచితి నని ప్రార్థనముకలదు. సంఘమునందు, ప్రభువులయందు, ప్రజలయందు, పండితులయందు, కవులయందు, లోపము లని నాకుఁ దోచిన విషయములు జరుగకలసినమాటలు, మన మభిప్రది నొందవలె ననువాంఛతో నీలేఖలములమునఁ గాని, కొంతకాల మైన పిమ్మట యజ్ఞియొకరూపమునఁ గాని వెల్లడించుచుండును. ఇం దెవ్వరిని వ్యక్తిరూపముకాని, నీవోదేశములతో వివర్ణించుట కాని యుండదు. ఒకతరఃతిలో నుండు సర్వసాధారణభావములు - ఒకసంఘమున కర్పదాయకములుగా నుండు లోపములు - భగవంతునివై భారమువైచి వెల్లడించుచుండును. ప్రత్యేకవ్యక్తు లొనరించునట్టి యంపర్యాయములవివరముల వెల్లడించుచుండును. అయ్యలరాజు రామభద్రులకు చెప్పినట్లు నన్ను య తిక్కనాదులవలెఁ జెప్పలే మని తమత్రైవాంధ్రపు లూర కొనిరా? యిది, కవిత్వాశక్తి యిది వైభవసాదములు! మహాపండితుల మనుకొనువారికే వ్రాతదగ్గము వచ్చునట్లుటికి భయము. సాకుటిపాముకడ దైవనే వ్రాయఁగలఁడు! - ప్రతిభాశాలియై పండితుడు కానివాఁ దైవను వ్రాయఁగలఁడు! కాని పండితుఁ దెప్పడును వ్రాయనే వ్రాయుడు. పండితుడు కానివాఁడే బండెగుఁగ్రంథములు వ్రాయఁగలవాడు!

మిత్రమా! ఈవైయుపోధాతమునకు నీవు తెల్లబోవు యుండువు. కాని యావైపంతులు వ్రాసిన స్వల్పకాలములో, నే నొకప్పుడొకసవల వ్రాసియుండఁగలిగితిని. అకాలమునందే సాక్షి ప్రభువదర్శనము సాక్షిని. అప్పుడు సాక్షి. నా కొక బిరుదు మిచ్చె నని చెప్పితిని. నీకు జ్ఞప్తియన్నదా? నేను వ్రాసినగ్రంథములు నాగడిలోఁ గట్టుల కట్టివెట్టితిని. అప్పుడేయిం చునపుడు లే దని యభిలాషప్రభువులను ప్రతినిధిము

నిండుచుంటిని. కనఁబడిన వారి కల్లగ్రంథములఁ జదివి విని పించుచుంటిని. అప్పుడు నాగ్రంథపర్యాయములఁ జూచి సాక్షి నాకొనగిన బిరుదు మేమో తెలియునా? "పంథా! ఇదికడ! మాగురువు లైన శ్రీ వీరేశలింగము పంతులుగారి కంటివాడ కల్లగ్రంథకర్త లున్నాడు. కళాధికగ్రంథకర్త లున్నాడు, కాని నీవలె బండెగుఁగ్రంథములు వ్రాసినవారు లేరు. ఇదియన్న వేయించునపుడు దొరికినవో నాతనిజమిందారీ నీకొఱ కము కొనవలెను. నీవు "కళటగ్రంథకర్త" లేదా - కళటాధికగ్రంథకర్తవునుమా!" అని బిరుదును కటాక్షించెను. ఇది విన్న వారెక్కర నవ్వుచుండును. అ"కళటగ్రంథములు" సాక్షిలోఁ జెప్పకుండఁగనే యొకనాడు ప్రాతఃకాగితములక్రింద నమ్మికేయ దలంచితిని. కాని యందెలిరసము చెదపుటగుట మిగులసీయ నయన నాకావ్యములు విశ్వక్రేతుస్కరము లెట్లో యొకయ, ట్టున కని నంతసిందితిని. వానికే గావ్యత్వము వట్టిదని ముని తిని. కావున సాక్షివలె గుణవంతముగ వ్రాయలేను గాని కావ్యకొలఁది వ్రాయఁగలను. సాక్షివలె వ్యవరచనము లుండవుకాని, వేమన్నవలె గణపవాక్యము లుండకపోవు. సాక్షివలె సరసవాక్యము లుండవుకాని చాడపువలె విరసవాక్యము లుండకపోవు. సాక్షివలె తెలి, సాక్షివలె ప్రతిభ, సాక్షివలె గదమునడక, సాక్షివలె మేఘగర్జము, సాక్షివలె నూపులు సాక్షివలె చల్లగాలిదినములు యివి యేవియు నుండవు. కాని సభ్యము, కవినవివర్గము, మిత్రులుకూడ నిండిచు టండెడక, యిట్టిని, యిఁకనిట్టిని యాలేఖలలో ధోషము లుండవచ్చును. పిల్లి పుట్టిపల్ల కన్నివిద్యలు నేర్పినడఁ! కాని చెట్టెక్కుట నెర్పలే దని విందుము. నేను చెట్టు దిగుట నేర్చుకొనలే దేమో యని చయపడుచున్నాను.

ఎన్నిలోపము లున్నను సాక్షి. తిరిగి జన్మించునఁక నెట్టిమొట్టివ్రాతల వివోదముగ వైన సహృదయులై పాతకులు చదివి నన్ను కృతార్థునిచేయును నని నమ్ముచున్నాను.

నీమిత్రుని చేతఁగానివిందులే చూచి- భంతికాశ్రువేలే నాట్యము చేసెరంగమునఁ జూచి- పాపకు లీవెట్టినిండులకు, గణములేనివాక్యముల వైన నవ్వుచుండును. ఇట్టి గుణములేని వ్రాత, తెట్లువ్రాయసాహసించినని నా నంగిరతమునై నవారు నవ్వుచుండును. నీవుపాద నవ్వెదవా? నీవాపువు? పరిమల్చి భావ్యమిత కహించినవాడే సాక్షి. మది యంపర్యాయము పత్రిక లోఁ బడుట నాకు వింతకఁ దోచినది, నీమనుచుచుకొనదు,

—వసంతయ్య.

కురుక్షేత్రసంగ్రహము

ఇది యొక నాటకముగాఁ గ్రీత నింభనములతో రచింపఁబడినది. ఇప్పుడొక్కవారనా నాశితులగు మన నాఁకులు, మన పూర్వుల పద్ధతులను నిరసించుచు, నెల్లవోట్లను, నాల్గ పద్ధతుల నామోదించుట యాచారమై యున్నది. ఇది ప్రార్థన నిబంధనములకు వెలియెను రసని తీరము నాభాసయుక్తి సందర్భము గలిగి చెక్కఁగా నున్నది. నాటకములలో నెవ్వత్తము ను రచింపఁబడునో కల్పితమునూడ మహాకవు లంగీకరించి యున్నాడు. కాని యది విషయనిర్ధారణమునకుఁ బరికరము. ఈ సంగ్రహము లాదు దేనికై ప్రవర్తిల్లి కదో వానినే నిరసించుచు న్యాయత్వితకే విశోధించి, పాండవ ధార్తరాష్ట్రుల కురుయులకును రాజ్యాధికారమే లేదని పన్నినయుక్తిబలముచే జదువరులకు నవ్వుబుట్టించుచు నాటక భేదములలో నొకటిగా నుండును. "రాజ్య మనిభాజ్య" మను నిష్పటి యాంగ్లేషువా సనచేతనే వారికి రాజ్యభాగ "మతాశ్రయము నభర్య"మనని కల్పించిన యుక్తిబల మంతయు మూలభారతమునకు హిందూభక్తకాశ్రమనకును విరుద్ధముగా విలసిల్లుచున్నది. శ్రీకృష్ణభగవానుడును సకలధర్మము లని శ్రద్ధినించిన భిష్మ, ద్రోణ విదురాదులును భారతవంశకర్తయు భారతకర్తయు నగు జేదవ్యాసులును జెప్పినది కాదని యొక నెవ్వరో చెప్పినదే "ధర్మ" మనుట వేమన్న చెప్పినదే జేదవన్నుడే యుండును ధర్మకాశ్రమమే విజ్ఞానేశ్వరాయలు తిక్కన వర్ణములవా? తో? చాటు రాజులను చాటుభాగమును జెప్పియే యున్నాడు. దా యద్రవ్యము సాధారణము న సాధారణమునని రెండు విధములు గలది, సాధారణముపిల్వక్రమాగతమై సోదర్యల కంధమును కమాచుయినది. ఇది యవసరమైన విభాజ్యమే. అసాధారణము స్వార్థితము శ్రీధనము మున్నగునది. ఇదియే యవిభాజ్యమిది రాజులకే కాదు అన్నివర్ణములలోను నుండవచ్చును. రాజులలో విజయోపార్జితమ విభాజ్యము దీనినే రాజ్య మనిభాజ్యమని యుండును. కావ్యము కొఱవైన సంగ్రహములు నెవ్వరు శేషించియుండురో వారికే రాజ్యాధికారమునని యెల్లరకును నుచిదికే. పాండవధార్తరాష్ట్రులకు సభ్యములేకుండ

(1514) గిరి బదర్, టి పికేన్ - మదరాసు.

భారత కాననభ

లాయడు జాగిగారి ప్రసంగమువై చర్చ

అగ్నిహోత్రాగారి తీర్మానము - రంగాచారిగారి సవరణ

భారతసభ్యుల గంభీరీపన్యాసములు - ప్రభుత్వపత్రికల సర్దుబాటుమాటలు

తీర్మానము నెగ్గుట - జయజయధ్వనులు

48 మంది అనుకూలురు; 34 గురు ప్రతికూలురు

8 వ తేదీని భారత కాననభాషించిరము ప్రేక్షకులతో నిండిపోయినది. ప్రధానప్రసంగమును గూర్చి యేకమతము కలదు. తీర్మానము నన్ని హోత్రాగారి గ్రహణించినది. ఎనమందుగురు సవరణల సుపపాదించెదనని తెలుపబడినది. 48 మంది యు స ద భే ద ము తి ష్టు చే క ర్త ర్త సే యుం డె ను. చ ర్చ ము విస్తారముగా నుండుటచేగాబోలు సభ్యులందరును రాతేరు. వైకాంటు ఎల్లదంపతులును, దెసంటు, లాలా హరికృష్ణలాలగారును మరకొందరు స్టేటుకాన్సిలు సభ్యులును ప్రేక్షకులలో నుండిరి.

ప్రశ్నితములు

ఇండియా సివిల్ సర్వీసులో బ్రిటిషు ఉద్యోగులను గూర్చి నియోగిగారు ప్రశ్నించిరి. ఏ. సి. ఎస్ ఉద్యోగులు కొందరు ఇండియా దొరతనము వారికి విజ్ఞప్తుల నుండిరి. వారిభోగములను వానివై దొరతనము వారి ఆభిప్రాయమును ఇండియామంత్రికి తెలుపబడినది. దానినిగూర్చి యిం గ్లాండు ఇండియాదొరతనములకు జరిగిన ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములను ప్రకటించబడినది. ఏప్రిల్ నెలలో ఇండియామంత్రి తేభ ప్రకటించబడినది. రైటును తంతివాగ్దను దొరతనమువారు చూచియున్నారు. అని సర్ విలియాం విస్సెంటుగారు తెలిపిరి. ప్రభుత్వమువారిచూచిన లామోదించబడిన ఆధికారము మొత్తమును ననుసరింపజేయు ప్రభుత్వ మియ్యబాల నని.

గురకభాగం సంక్షిప్తము

గురకభాగం ప్రశ్న నిర్ణయము అనుచు టెక్నోసానన భాయీ మాన్సింగుగారు రుపపాదించిరి. ఆదిరాష్ట్రీయముకు విషయము. రెండవది కొన్ని కేసులు విచారణలో నున్నవి. పంజాబు దొరతనమువారి నడిగి సోపానమునాడు వివరముల తెలిపెదనని విస్సెంటుగారు రస ఆ తీర్మాన మిపుడు చర్చించబడునాడని అభ్యుత్సాహము.

గ్రీసుస్థితి

దీనినిగూర్చి వివరములను సేవాప్రధానస్థానసంఘసభ్యులలో నెవరినడిగిననునాడ కాననభ్యుల కెరిగింపబడునని విస్సెంటుగారు నుడిచిరి. గ్రీసువా రోడిపోయిరి. వారిరవాజమువలన అసహనమును కడలిపోవచ్చునని విస్సెంటుగారు తెలిపిరి.

అగ్నిహోత్రాగారు

11.30 కు అగ్నిహోత్రాగారు తీర్మానము నుపపాదించిరి. "లాయడుజాగిగారు 4-8-22 వ తేదీనెట్లు సంస్కరణములు పరీక్షించియును (ఎక్స్ ప్రిమెంటు) కావు. 1917 ఆగష్టులో చేయబడిన ప్రకటన మే నిర్ధారణము అని ఇండియామంత్రియును ప్రధానమంత్రియును మరల స్పష్టముగా ప్రకటించవలెను. భారతదేశమునకు శిఖముగ అధిపతీశనస్వరూపాలనును పూర్తిగా నొసంగవలెను. అని యీసభ వారు కోరుచున్నారు." అను తీర్మానమును అగ్నిహోత్రాగారు పపాదించిరి. సంస్కరణములను చిత్తెనసాము రద్దుచేయుట కధికారము లేదని అగ్నిహోత్రాగారు చాల విభిత్తమాణముల నిన్నిరి. "స్వరాజ్యము లక్ష్యమున నిర్ధారణ చేయబడినది. దానిని బడయుటకు గల సాధనములలో సంస్కరణము లోక మెట్టినినాడ నిర్ధారణయ్యెను. ప్రధానమంత్రి ప్రసంగమువలన నానిర్ధారణకు భంగము కలిగినది. క్రొత్తకానన సభలను ప్రారంభించుచు నింతుకత్త మంతరించిన దని నెమ్మది పద్ధతపు నొక్కిచెప్పెను. సివిల్ సర్వీసు ఉద్యోగుల నొక్కి మాటయే ఉత్తరువు వారిపరిస్థితిగతుల తీర్పుగా నున్నట్లయితే కాశ్యతముగ నుండి తీరవలెను. దానిని కాశ్యత మొనరించుటకే దేశీయులు దొరతనమునకు తోడ్పడవలెనని నిన్ను గాక మొన్న ప్రధానమంత్రి నుడిచెను. భారతీయులు అధిపతీశనములవారితో ఏమాను యుటని చెప్పచున్నారే. ఆ అధిపతీశనములకు నుడ నీ నిర్ధారణములే అన్యాయవలెనని యీ ప్రధాని విధింపబడునా? ఉద్యోగులలోనున్న ప్రాశస్త్యుల సందర్భానికి సాగిగా తొలగింపు

వలెనని నేన్నటికిని తెలుపునాడగాను. కొంతకాలమువరకు వారి అవసరమును. భారతీయులు తమకీష్ట మున్నంతకాలము తమ కనుమల మనుష్యుల మీదనే వారినినిలబెట్టెదరు. ఇతరు లెక్కువగా నాడు నాయుద్యోగులను బలవంతమున మోదేశమునకు పంపగూడదు. ఇప్పుడున్న పాలితరాజ్యవారి ఆధికార మంతయు నెక్కుటికి నిటులే యుండవలెనని భారతదేశమునకు స్వరాజ్యమే లభింపదు. స్వరాజ్యమున నొక్కొక మెట్టు హెచ్చుటయనిన ఆమెట్టునె నున్న విదేశీయులను పంపివేసి ఆమెట్టు భారతీయులు స్థిరపడుటయే యగును. రాజ్యపరిధి రెండుసారులు దీనినిగూర్చి ముచ్చటించినను మాత్రమంత్రుల కలుగలేదు. బ్రిటునుదొరతనమువారు మరల ప్రకటనము చేసిన గాని మాకు తృప్తికలుగదని అగ్నిహోత్రాగారు నుడిచిరి.

సుబ్రహ్మణ్యంగారు

"బహిరంగసభలలో నుపపాదించబడు తీర్మానములను పత్రికలలోని వివరముల నెట్లుండునో అగ్నిహోత్రాగారి తీర్మానమునూడ నటులే యున్నది. ప్రధానమంత్రి వెళ్ళుచున్నప్పుడు ప్రకటనలను సవరించుకొనుట టెలిగ్రాఫుల వ్యాపార క్రమస్థాత్యకము లగు ప్రమాణము లేవియును తీర్మానమున లేవు ప్రధానివంటి రాజనీతిజ్ఞుల సహాయముననే మన కీ సంస్కరణములు లభించెను. వారు మరల నేదో కొంతపనికి రని వాని కంకింతుట న్యాయముగాదు. అత్యవసరము కలిగినపుడు మనకు తోడ్పడుచున్న యిట్టి మిత్రులకు మన మా గ్రహమును కలిగించిన వో నిక మీదట మన కట్టివారి తోడ్పాటుగూడ లేకుండపోవును. రాజేంద్రచర్యుద్యోగులలో నెవరయిన ప్రధానోద్యోగి ఆజ్ఞ సత్కరమింపగలరా? అవధితి క్రమశిక్ష కనుకలగునా? గాన కాననభాగం రిట్టి తీర్మానము నామోదించిన దాని ప్రకారము ప్రభుత్వమువారు చేయుట ఎన్నటికిని పొసగదు ఇట్టిదన్న వచ్చినపుడు ప్రధాన మంత్రివాక్యములకు సయ్యించుట, బలమయిట, గభల మొకప్పుట తప్పు లేకస్వతిలేకముగ చేయుటకు ఇండియాదొరతనమువారు స్వతంత్రులని మీకు తెలియదా? వ్యవహారము నడచిపోవుట ప్రధాని తలయాపుటను సమర్థింపుటనే మనకు చాలును (పరిహారము). సార్వభౌమిని ప్రకటనమును ప్రధాని ప్రసంగ మెన్నటికిని రద్దుచేయబడును. ప్రతినిధులు దర్శించినపుడు రాజ్యపరిధిగా రిచ్చిన ప్రత్యుత్తరమునందు ప్రధాని మరల సమర్థకము కలిగించుటకు పంపిన సందేశము తెలుపబడినది. ఇప్పుడు కోరబడినదానికంటె నది చాల పటిష్ఠమును న్యాయబద్ధమును వ్యవస్థాసంఘమునై యున్నది. మనకుగల వ్యవస్థ మనకియ్యబడినదిగాని మనచే నేర్పరుపబడినదిగాదు. మనకియ్యబడిన దివ్యవ్యవస్థాత్మక మగుననునది. అట్టివో ప్రధానివాక్యములను గూర్చి తగవులాడు లేండులకు? భారతదేశమున నియోజిత సభ్యులుగల కానన సభలు సంస్కరణముల రూపుమాపుటకు గట్టి ప్రయత్నము చేయునని ప్రధాని ధురభిప్రాయపడినమాట నిజమే. అట్టి ధురభిప్రాయములు రాజనీతిజ్ఞులకు తరుచు కలుగుట సహజము. అరాజకమున మనదేశము ముగియుండ దాని నుద్దరించితమి ప్రధాని తెలుపుటగూడ నిట్టి ఆశ్చర్యకరమే" అని సుబ్రహ్మణ్యంగారు నుడిచిరి.

కామయ్యగారు

"తీర్మానములోని భావములు సరిగానే యున్నవి. మాటల మార్పునుమాత్రము మార్చవలెను. ఇప్పుడు మనకుగలసాక్షులను మన మెన్నటికిని కడలముగాన ఎక్స్ ప్రిమెంటును మరేమన్నును మనకు భావములేమగాని ప్రధాని దృక్పథమును భావమును గూడ అనుచితములు. అసహనోద్వేగములను కడలి కడవర మగు సహంకారము కలిగియుండును. సంస్కరణములపట్ల ప్రతి కూలక కలుగుటకు నిలబడవునాడునాడ బాధ్యులగుదురు. సహాయములను అనుకూలములనుండి విదేశీయులనుతొలగించి భారతీయులను నియమించుటయే యని భారతీయులు తలంచినదిగాదు నుడిచిరి.

యమునాదాను ద్వారక బాసుగారు ప్రధానమంత్రి ప్రసంగము వలన బ్రిటిషు సంబంధమునకే ముప్పు కలిగినది. ముందు జరుగనున్న ఎన్నికలు తనకు సంకల్పి కరముగా నుండకున్నవో సంస్కరణములనే రద్దుచేయవలెనని అతడు తెదరించెను. మీరకొందరిని మాత్రమే కాననభ్యులనుగా ఎన్నుకొనవలెనని ఇతరుల నెవ్వరిని ఎన్నుకొన గూడవలెని యోజనకుల కాబాపించుటకు ప్రధాని కేమి ఆధికారమున్నది? అసహాయము లందరును కాననభ్యులకు వచ్చిన గాని వాకు సంకల్పి కలుగనే కలుగదు. (వివండి, వివండి) సివిల్ సర్వీసువారికి వలయు సౌకర్యములను చేయుటకు నేను సంసిద్ధుడను.

సూర్యుగారు- వారికర్తవ్యం యమునాదానుగారు-అవునువారి కర్తవ్యం వానిని వారు కోరవాలి. (హర్షము) గాని లోహపంజర సిద్ధాంతమునకు మూలము నే నెన్నడు సంగీకరించను.

బాల్కేలింగ్స్ గారు మొదట ప్రధాని ప్రసంగమువలన సందేహము లేమైనకలిగినను రాజ్యపరిధి ప్రసంగములతో నన్నియు తొలగిపోయినవి. ఇప్పుడు అంగ్లదేశమునకు మనకు సహాయము చేయగోరుచున్న వారి కందరికిగూడ యిచ్చడి తీర్మానము నామోదించిన వో అగ్నిహోత్రాగారు కలుగును. తన నెట్లెంబరులో యమునాదానుగారే సంస్కరణములను గూర్చి నడుపుచు అత్యవసరమగుపరితీ (యూనిట ఎక్స్ ప్రిమెంటు) అని నుడిచిరి (పరిహారపు సభ్యులు) ఒకరు-ద్వంద్వపరిపాలననుపరీక్షిండు. లింగ్స్ గారు- గాన నీ తీర్మానమును వదలుకొన గోరెదను.

లింగ్స్ గారి ప్రసంగము మగిలుగానే సభ్యులు ఫలహరములకు వెళ్ళివచ్చిరి.

యూపి.ను భానుగారు "నూచనలతోగూడిన తీర్మానముల నామోదించిన ప్రయోజనము లేదని సుబ్రహ్మణ్యంగారునుడిచిరి. ఇక నీ సభ వారు చేయునదేమి? నేను రంగాచారిగారి సవరణ నామోదించెద" నని భానుగారు రిరి.

డాక్టరు గౌరుగారు "వెరుకకు బోవుమాట వట్టిదని రాజ్యపరిధిగారు చెప్పినందున నేను సంకల్పింప నైతిని. సివిల్ సర్వీసు ఉద్యోగములలో నిపుడున్న వారి సౌకర్యములకు పూచి పడవ కలెనమాత్రమే పార్లమెంటుసభలో ఆసంగప్రతినిధులు కోరిరి. దానివేననే చర్చ రిరిగినది. అంతవరకు సరిగానేయున్నది. బాధ్యతగల పరిపాలనముకొంద వారిపనులు మారుట నిత్యమున గూడ వారే ఒప్పుకొనిరి. అట్టివో ఆశభలో ఆ తీర్మానమునుపపాదించినవారును అను వదిలించవారునుగూడ కోరవట్టివాద్దానములను లోహపంజరప్రకృతులను లాయడుజాగిగారు పలుకవలసిన అనుసర మెట్లుకలిగినది? సివిల్ సర్వీసు వారినిగూర్చి ప్రధాని చేసిన సిద్ధాంతము నీసభవారు రద్దుచేసెదరు, ముందు జరుగు పార్లమెంటు ఎన్నికలలో కార్యకపత్యమువారు ఎన్నుకొనబడుదు రని తోచుచున్నదిగాన నేను పార్లమెంటును నిలిపివేయును. ఎన్నటికిని పీఠ పార్లమెంటు సభ్యులుగా నుండవలెనని యీ ప్రధాని యే చెప్పగలరా? కాననసభలోని సభ్యులందరును గూడ అసహాయ వాదులే యైననుగూడ సంస్కరణము లిపుడున్నరీతి నే యుండి తిరగలే" నని గౌరుగారు నుడిచిరి.

విస్సెంటుగారు

"ప్రధాని కట్టు నిరంకుట పాడిగాడు. ఇది కృతకపుత్త అనిపించుకొనును. తీర్మానము నామోదించినవో నది అంగ్లదేశ ప్రభుత్వాధ్యక్షుని మందలించుటయే యగును. ప్రభుత్వము వారి స్థితి వ్యవస్థకు భిన్నమయినదిగా నేర్చుచును. రాజ్యపరిధి ప్రసంగము వలన సుకేశము లిదివరకే తీరినవి. స్వరూపాలము వచ్చుటకు రెండేమిదయు లున్నవి. ఒకటి బాహుబలము. రెండవది బ్రిటిషు పార్లమెంటువారి అసగ్రహము. ఆ అసగ్రహము కాకలసినవో బ్రిటిషువారి కాగ్రహము కలిగింపగూడదు. ఇదివరకేదేశమున జరిగిన చర్యలవలననే బ్రిటిషు దేశ వాసుల కాగ్రహము కలిగినది. ఇప్పుడు వారిని కాంత చిత్తులను చేయవలసి యున్నది. ఆదిగాక యీ కానన సభలను ప్రధాని చాల ప్రశంసించెను. అట్టివో యీ కాననసభ వారే ప్రధానిని మందలించుచు యిట్టి తీర్మానము నామోదించుట న్యాయముగాదు. అందువలన చాల అన్యకము కలుగును. అసహాయవారులు సోభింపబడినవలెనని మూలము ప్రధాని చెప్పెను. అది సర్వేకే. దొరతనమువారి వ్యవహారము భవము నీ యి క ప్రతి విషయములో ను అసహాయ వారు కలగవచ్చు ప్రభుత్వము నిరోధించిన సభ్యులు

మరల నాలోచించక చేయవద్దు! అటుల జరుగునని నేను తలచను. ముందే ఆ ఆలోచనాదుల తర్వాతముగ ఎన్నుకొన బడుదురని నేను తలచను. కాననవర్తము ముందుగాడ నిప్పటి వలెనే క్లాసునియముగ పనిచేయుదురని నేనాశించెదను. రమ్య ఆస్తియొక్కదేశములందరినొక్క ప్రభుత్వవర్తములను తొలగించుట వలన నాదేశముల పరిపాలనము ధ్వంసమై నందున భారతదేశమున వి. సి.ఎస్. వారిని తొలగించునెవల నట్టిదని తియ్యే కలుగు ననుభూతిచే అట్టి ప్రమాదము కలుగకుండ చేయుటకు ప్రధాని అటుల నడిచి యుండును. భారతీయులను హెచ్చుపంది ఉద్యోగములలో నియమించుట కట్టి అభ్యంతరమును కలుగదు. అలా మా పం జర ము లో ని లోహములో విజిహుహమును భారత లో హ ము ను కూడ కలసియే యుండును. ఆ లో హ ము ను నెన్నుట లో మా త్ర మె అర్హులు పరిశీలించుదును. ఓడోనెలు లేఖనుగూర్చి యుడియా దొరతనమునా చేమయను నిర్ధారణ చేయలేదు. దాని బ్రతును దొరతనమునాచే పరమ్యంపదలెను. బ్రిటిషువారి నంజరిని తొలగింపవలెనని మీరు కోరెదరా? వెంటనే సంపూర్ణపరిపాలనము కొనుగట్టుకు భారతదేశము సిద్ధముగా నున్నదా? నేనా, నాకాదేశము కలవా? నియోజకుల కర్తవ్య విధి కలదా? జన సామాన్యము నకు రాష్ట్ర వ్యవస్థ బోధపడినదా? ఇతర ఆధిని నేతనములందులకలె పాయల బాధ్యతల నిజటివారు గానొందిరా? బాతిభాషాదులకు నిర్యాధములు తొలగివా? ప్రజాపరిపాలన నుగా బహుజనల పరిపాలనను. హెచ్చుపంది యిష్టానుసారము పరిపాలనము జరుపుటకు కొద్దిసంఖ్య ప్రజలగుల సంఘములంగీకరించునా? మీరు కోరునది క్రమాభివృద్ధి యాలేక ఒక క్రమే ఎగురా? ఆగోష్ఠమాన్యన కిపుడు చేతము సంసిద్ధముగా లేదు. గాన నీ తీర్మానమును తిరస్కరింపగోరెదను. భారతదేశాభివృద్ధిని కోరుటవలననే తగినవారు సివిలసర్వీసు ఉద్యోగులుగా నుండవలెనని ప్రధానినూచించెను. మీరీ తీర్మానము నామోదించిన బ్రతునుదేశమువారితో విరోధము కలుగును. అసహాయవాదులకు ప్రోత్సాహము కలుగును. అవి రెండునుమాని కరములే అని విన్నెట్టుగారు నుడివిరి.

రంగారాజుగారు

“2-8-22 ప్రధానమంత్రి పార్లమెంటు సభలో చేసిన ప్రసంగము ఫోరేని సార్వభౌముని ప్రకటనమునే భంగపరుచునదిగా నుండుటచే స్వరాజ్యమునుగూర్చియు ఉద్యోగములను గూర్చియు భారతీయుల విశ్వాసమును భంగపరుపగల దని యీ సభవారు సంకయించుచున్నారని యిండియా ప్రధానమంత్రి లకు తెలుపవలెనని యీ సభవారు గర్వరసజనరలు సంఘము వారిని కోరుచున్నారు. అను సవరణను రంగారాజుగారు రుపపాదించిరి. బ్రిటిషు సివిలసర్వీసువారు బాగుగా పనిచేసిరి. బ్రిటిషు సంబంధముండవలెనని స్వరాజ్యమునకు బదులు బ్రిటిషురాజ్య ముండగూడదని రంగారాజుగారు నుడివిరి.

అనువాదకులు

మాన్సి యాశ్వకరణు డాక్టరు సంకలాలగా ర్లాసన రణ ననువదించిరి. “నిజము చెప్పియుండువలన అంగదేశమువారి కాగ్రహము కలుగు నెడల దానికి సభవారు వెనుదిరుజాలరు. దాని ఫలితము ననుభవించుటకు సంసిద్ధులు. ఈధర్మకర్త పన్ను మల నిక నేకరువుపట్టుకున్నచో బ్రిటిషు సంబంధ ముభయ దేశములను లాభకరమే. కాన రెండుదేశములకు మేలుకలు గుట తని మీరంగీకరించినచో అందులకు సరిసమానులముగా మనము కలసి పనిచేయవలెనని యాశ్వరణశరణుగారు నుడివిరి.

అలనుగారు

“ఈతీర్మానము నామోదించిన లాభములేదు. పార్లమెంటు వారి కాగ్రహము కలుగును. పార్లమెంటు వారు తమ నాయకుని ప్రతిష్ఠను కాపాడగోరుట సహజము గాన దీనిని వదులుకొనగోరెదను.”

సర్ మాల్కం హెయిలీగారు

తీర్మానమునకును సవరణకును ప్రధానమంత్రి నాతేపించు విషయమున భేద మేమియును లేదు. బ్రిటిషువారి సహాయమువలననే సంస్కరణము లికమందు రావలెను. నేను మొన్న నే బ్రిటునుండి వచ్చితిని. ఆ చట ప్రజలందరును భారతదేశ విషయములలో శ్రద్ధ పుచ్చుకొనుచు న్నారు ఇటీవల నీదేశమున జరిగిన చర్యలవలన వాలో చాల మంది సంకయించు చున్నారు. భాసనభలలో బంగువిషయ ములు వారి నాకర్షించుట లేదు. దేశమును జరుగుచున్న చర్యలే వారి కలవరపడుచున్నవి.

అసహా యోధ్యమము

అసహాయోధ్యమము-ముఖ్యముగా యువరాజుబహిస్కారమువలన భారతదేశమున అరాజక సౌభ్యదైన దను భీతి వారికి కలిగినది. అట్టి సీతీర్మానము నామోదించి అందుబాటు గారిని నింపించుటవలన నచటివాకుమ్రు లగుదుని యాసభ వారు తలచగలరా? అంగదేశవర్తములకగూర్చి వాలో వారెటుల నోడొరులతలవాడుకొనెను తర్వాతయే. కాని

వంగరాష్ట్రపు కారాగృహములు

పరిపాలన నివేదికము

వంగరాష్ట్రపు కారాగృహముల 1921 వ సంవత్సరపు పరిపాలన నివేదికమునందు గమనింపవలసినవిషయములు కొన్ని యున్నవి. వేల్య యవరాజువర్తకునకునుయును బాదాపు 5802 మంది అసహాయవాదులను కారాగృహవాసము ప్రాప్తించినది. వీరిలో 3667 మంది కలకత్తా వాస్తవ్యులు. ఇందు కల్ల ప్రత్యేకముగ ఒక కారాగృహము నిర్మింపబడవలసి వచ్చెను. ఇందులో 1721 మంది కైదీ లుంచబడిరి. వైసి డెన్సి, చిట్ట గాంగు, రంగపూరు, ఫరీదుపూరు కారాగృహములు కైదీలతో క్రిక్కిరిసిపోయియుండెను. అసహాయవాదులు తమ రాజకీయోద్దేశముల ననుసరించి అధికారుల ఎన్నియోవిధముల ఇబ్బంది పెట్టిన కారాగృహముల ఇన్నుపెట్టరుజెనరలు వ్రాయుచు న్నారు. రాజకీయ కైదీలు ఎవ్వరు మరణించలేదు. సాధారణ కారాగృహములందు రాజకీయకైదీల నుంచుటచే అందరు ఆణుకున లేక ప్రవర్తించ ప్రారంభించిరి.

16 సంవత్సరములకు లోబడిన కైదీలసంఖ్య 387. ఇం గ్గాడునందు ఇట్టి పసిబాలురు కారాగృహములందుంచబడరని యు ఇతరవిధముల వారు క్షింపబడుదునియు నివేదికమునందే వ్రాసిబడినది.

కారాగృహశాఖను యీ క్రిందివిధమున సంస్కరించుట అవసర మని ఇన్నుపెట్టరు జెనరలుగారు నూచించుచున్నారు.

1. ఛఫర్మెటరీహోము పాఠశాలకామికపాఠశాలలు స్థాపించుట.
2. దొంగతనమే వృత్తిగ నెంచుకొనియుండు కైదీలను ప్రత్యేకించి వారికోరకు ప్రత్యేక కారాగృహము నిర్మించుట.
3. విడుదల చేయబడిన కైదీలను మంచిమార్గమున దిం చుటకై ప్రత్యేకసంఘముల నేర్పరచుట.
4. కారాగృహములందు నైతికబోధ కణపుటకై విచ్చి కప్రచారములను నియమించుట.

కడచిన సంవత్సరము 669 మంది కైదీలు కారాగృహ ములనుండి తప్పించుకొని పారిపోయిరి. రాజమహీ కారాగృ హమునందు 652 మంది తప్పించుకొని పారిపోయిరి. ఈ కారాగృహాధికారులకు డాక్టరు ఫాస్టుగారు కఠినముగ ప్రవర్తించక దయాదాక్షిణ్యము చూపుటచే కార్యము చెడినదని నివే దికము నూచించుచున్నది. మొత్తముమీద దేశమునందువలెనే కారాగృహమునాననుకూల కైదీలలో అశాంతి వ్యాపించుచున్న దనియు, కైదీలు వెనుకటివలె నప్రకటనో మెలగుట లేదనియు నివేదికముకల్ల తెలియుచున్నది.

లా యడు హాస్తి వంటి మహానాయకుని విదేశీయులు నిర్బంధించినవారి కత్యధికమగు నాగ్రహము కలుగదా? అతని ప్రసంగము సరిలేదని మీరిది వరకే వెల్లడించితిరి. అపని దానతోనే తీరినది. ఇక నీ తీర్మాన మామోదించుచుండుట? ఇంతవరకు భారతీయులవై బ్రిటిషు వారు సద్భావమునే కలిగియున్నారు. వారు సదుపాయములను తప్పక చేసెదరు. ఈ తీర్మానమువలన నెట్టి లాభమును కలు గదు. కాన మీ యిష్టానుసారముచేయవలెనని నుడివి హెయిలీగారు వెల్లిపోయిరి.

సర్ మాంటాగు వెలుగారు

ప్రధాని భారతాటచేసినవి మరల తొప్పకొనుట ఎన్న టికిని జరుగదు. ఆ విషయమున మీ అసమ్మతిని వెల్లడించితిరి. చాలానిని అంకటితో నాగి మిప్రతిష్ఠను కాపాడుకొను దని మొగా రనిరి.

అగ్నిహోత్రుగారు రంగారాజుగారి సవరణ సంగీకరించిరి. ఈతీర్మానము నామోదించుట “తిన్నయింట వాసాల నెన్నుటయే” అని విన్నెట్టుగా రనిరి.

తీర్మానము నామోదించుట

సాయంకాలము 4.45 వేళ ఓట్లు తీసికొనగా సవరింప బడిన తీర్మానమునకు 48 మంది అనుకూలముగను 34 గురు ప్ర తికూలముగను ఓట్లునిచ్చిరి. తీర్మానము వెగిన దని తెలియగానే భారతీయులు గంభీరమార్గధ్యానముల నొనరించిరి. సాయంకాల ముగి గంటలకు సభ ముగిసినది. సాయవారమునాడు మరల సభ జరుగును.

ముల్తాను పరిసీతులు

ప్రభుత్వ ప్రకటనము

శంజూను ప్రభుత్వమువారు ఈక్రిందిప్రకటనము గావించుచున్నారు:—చుల్తాను డిప్యూటీ కమిషనరు గారు శరీఫ్కు లయం వెల్లు నూర్కులగలేదని 7-వ తేదీని తంతివార్త పంపు చున్నారయింపులు అంగుత్తెరునుట్లు వారుప్రోత్సహించు చున్నట్లు తెలియబున్నది. ఇంతకు 7 గురు మరణించిరి 74 మందికి బలమగుగాయములు లగితము. వారి సహాయుడునీదు నకు నిప్పంటించబడినను అసక్రమదంతి ప్రబలుటచే మహమ్మ దీయము కొన్ని మోందడ చేపాలయములను భంగపరుచు చేసిరి.

సర్ ఆలి ఈమాముగారి రాజీనామ

నైజాముగారి పర్యాను

నైజాముగారి క్రింది ఫర్యానును ప్రకటించుచున్నాడు:— కొన్ని కారణములకల్ల సర్ ఆలి ఈమాముగారు తమ అధ్యక్షపదవికి రాజీనామ ఇచ్చుటచే నీ నారాజీనామాను అంగీకరించితిరి. వారు అధికారిమునందు మూడుసంవత్సరముల కాలము వారు ప్రకటించిన రాజధక్తినిశాసములను ప్రత్యేక ముగ ప్రకటించుచున్నాను.

తాత్కాలికముగ సర్ ఫారిహూను ముల్కగారిని ప్రభు త్వకార్యసంఘ అధ్యక్షులుగ నియమించుచున్నాను. సర్ ఆలి ఈమాముగారి రెండుసంవత్సరముల గౌరవ భృత్యము నెలకు 7000 హాలీయాప్యములు చొప్పున ఇచ్చి రసీదు పుచ్చుకోవలయునని ఆజ్ఞాపించు చున్నాను.

ఇందులకు సంబంధించిన ఇతర ఉత్తరువులు శీఘ్రకాలము లోనే ప్రకటించబడగలవు. ప్రభుత్వకార్యసంఘము వెనుక టిగలనే పనిచేయు చుండును అధికారులకు వ్యవస్థలందు మార్పుగలిగినంతమాత్రమున పరిపాల: విషయములూ వెట్టి మార్పు కలుగజాలదు. ఏలయన రాష్ట్ర పరిపాలనమునందు ప్రభువే ఆ త్యధికమగుశ్రద్ధ వహించుచున్నాడు. శ్వల్పవిషయములనుకూడ వీరు శ్రద్ధతో పరిశీలించు చున్నాడు.”

ఈఫర్యాను గురువారమున ప్రభుత్వకార్యసంఘమునందు సర్ ఫారిహూను ముల్కగారిచే చదువుడెను. ఆతే ఫర్యాను ఎక్స్ప్రెస్సరిగి గజెటునందు ప్రకటింప బడినది.

చెన్నపురి బజారుధరలు

సెప్టెంబరు 9-వ తేది శనివారము.

(1) ధాన్యములు

దనియాలు	బా 1-5	రు 56	మొదలు 68	వలకు
బియ్యము బస్తాలు			మొదలు.	వలకు.
కునును తెనాలి	ప 45	ఎల	రు 18-0-0	18-8-0
నెల్లూరి	డిటా	ప 15-8-0	16-0-0	
డిల్లీ	డిటా	ప 16-0-0	17-0-0	
రాగులు ర. 164	బస్తా 1-5	ప 10-8-0		
సవ్యలు	ప 24-0-0	25-0-0		

(2) పప్పు ధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-5	195	రు 18-8-0	15-0-0
సెనగలు	డిటా	ప 15-0-0	16-0-0
వెనలు	డిటా	ప 18-8-0	14-8-0
మినుములు	డిటా	ప 14-0-0	15-0-0
ఉలలు	డిటా 164	ప 10-8-0	11-8-0

(3) నూనె వస్తువులు

సవ్యలు నూనె బా 1-5	రు 180-0-0	185-0-0
సెయ్యి మ 1-5	ప 18-0-0	22-8-0
కొండాపురం చేరు సెనగపప్పు బా 1-5	ప 58-0-0	59-0-0
యితరప్రదేశము	ప 51-0-0	56-0-0
చేరు సెనగనూనె గానగ బా 1-5	రు 126	మిమన్ నూనె 120
అముడము నూనె బా 1-5	రు 122-0-0	

(4) చిల్లర వస్తువులు

చాయపమపు బా 1-5	రు 140	
జూరపమపు	రు 108-110	
మిరపకాయలు(గుంటూరి) బా 1-5	రు 28-0-0	119-0-0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు	వలకు 1-5	రు 50, 55
కాళహస్తీ పాయకట్టు	రు 70, 75	
బెల్లము బా 1-5	రు 48-0-0	52-8-0
చింతపండు పాలిబి బా 1-5	రు 38-8-0	42-0-0
క్రొత్తవి బా 1-5	రు 52-8-0	59-8-0

(5) ఇనుము

పట్టాలు రఖం బా 1-5	రు 35-0-0	36-0-0
చదరం	రు 36-0-0	37-0-0
రవుండు	రు 35-0-0	36-0-0

(6) లోహములు

పెండి 100 తులంకు	రు 93-0-0	
బంగారము, తులము 1-5	రు 28-8-0	
నవరస 1-5	రు 16-14-0	
ఇత్తడి బా 1-5	రు 315-0-0	318-0-0
రాగి డిటా	రు 350-0-0	
అస్కా-చెక్కర బ 1-5	రు 46-0-0	

(7) రత్నములు

సింహాయార్కు 20 డిగ్రీలు అందరు పీసా	రు 95-0-0	
డిటా 16	రు 80-0-0	
కొట్టి క్రిష్ణుడు 20 డిగ్రీలు	రు 100-0-0	

అ మె రికా దేశ ము నందు తయారు చేయబడి

ప్రపంచమందు అంతటను అతి సుందరమైనదని

వేరు పొందిన నేపియంగల కత్తితో (1)

మీరే క్షౌరము చేసికొనుదు

Brownie

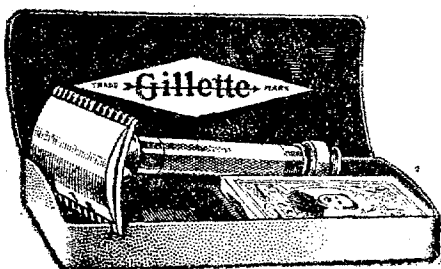
క్రాసి

ధర రూ. 4-8-0 లు మాత్రమే.

ఇంతవరకు గిల్టెట్ రేజరులు

రూ. 12-0-0 కంటే తక్కువ ధరకు

విక్రయించబడలేదు.

క్రొత్తగా అభివృద్ధి చేయబడిన గిల్టెట్ రేజరు

ధర 1-కిర్రు. 21-8-0 అంతకు పైగా యుండును.

Gillette Safety Razor Co.,

BOSTON, U. S. A.

Representatives: Muller & Phipps (India) Limited, Calcutta, Bombay, Madras, Karachi, Rangoon

సులభము!

మంచి గిల్టెట్ కత్తిని చేజరులో మంచి నబ్బు తవని, క్షౌరము చేసికొనును.

సుఖముగా నుండును!

సులభముగా క్షౌరము చేయును, ముఖము శుభ్రముగాను, చల్లగాను, అందముగా నుండును.

అపాయము లేదు!

గాయములు కలుగ నీయకుండను, చర్మమునకు మంటలు లేకుండునట్లును, శుభ్రముగా మెత్తుక లన్నిటిని పూర్తిగా తీసివేయును.

ధర సులభము!

ధృ అతిక్రాంతి కత్తి (బ్రౌన్) అనేక క్షౌరములకు ఉపయోగింపబడును.

వ్యయసాయపు పనిముట్లు

ఉపోద్ఘాతము

వ్యయసాయము చాలచిత్తైనపని. దానికి అనేకవిధముల యిష్టపడుట చేయవలయును. దున్నట్లు, కలపుచేయుట, సవముచేయుట, విత్తములుచల్లుట, నీరుకట్టుట, గుడ్డలించుట, కోయుట మొదలగునవి. వ్యయసాయముకలన లాభమాండవలె నన్ను ప్రేమనల్పిటిని అనుకూలించు చేయుటయే కాక, ఏ త్రైవంత తక్కువ వ్యయముతో చేయవలయును. తక్కువవ్యయముతో చేయుటకు అనుకూలమైన పనిముట్లుండవలెను. వేర్వేరు పనులకు వేర్వేరు పనిముట్లు అవసరము. ఈ పనిముట్లలో అర్హదప్పుడు మార్పులు జరుగుచుండును. కాలము జరుగుకొలదిని ఉపయోగకరమైన మార్పులు జరుగుచునేయుండును. కాలము గడచుకొలది జనసంఖ్యయెక్కువయగుచున్నది. కాబట్టి కాలము జరుగుకొలది ఫలితమును ఎక్కువ పండించులెను. అందుకు ముఖ్యమార్గములరెండు. మొదటియుటకు నేలవిస్తీర్ణమును ఎక్కువ చేయువలెను, లేదా ఇప్పుటికి ఉన్నభూమిలోనే ఎక్కువ పండించవలెను.

అంతే కాదు కష్టం, గోమవులు మొదలయిన సర్వభాగ్యముల వెల వివిధముగా తీర్మానముచున్నదనగా, లోకమంతట ఫలించిన భాగ్యపు మొత్తమునకు లోకమందరికి కాలసియి దిన భాగ్యపు మొత్తమునకును గలవ్యత్యాసము ననుసరించియుండును. కావలసిన మొత్తమున కంటే వెక్కువగా నుండినయెడల వెల సరసముగాను, తక్కువగా నుండినయెడల ఎక్కువగా నుండును. సీమకు గోమవులు అనేకదేశములనుండి దిగువతి యగుచుండును. ఒకే ఎకరములో ఎక్కువగా ఫలింపగల వారు వెల తక్కువగాను, తక్కువ మొత్తమును ఫలింపగల వారు ఎక్కువ వెలకును ఆశ్చర్యులకు ప్రయత్నించవలసియుండును. కాబట్టి వ్యాపారసంబంధమైన పోటీలో, ప్రతి జన్యప్రదముగా గట్టికట్టకలెన్ను ఈ సామగ్రినిస్తీటిని సరసముగా పండించుటకు ప్రయత్నించవలెను. సరసముగా వస్తువులను పండించు మార్గములో చురుచియుగా ఎక్కువపని చేయుటకుపయోగపడే పనిముట్లను వాడుట కడచిన రెండుకారణములందును, ఒకటి వాచాయను, అమెరికావారును వ్యయసాయపు పనిముట్లలో ఎన్నియో మా గుర్తులు కలుగజేయుటయే గాక ఎన్నో క్రొత్తవాటిని వివేచియున్నార. ప్రకృతిమనా రుపయోగించెడి పనిముట్లకు రెండువందలకంటె వారిభూభ్యులు ఉపయోగించినవాటికి చాల వ్యత్యాసము గలను. తెల్లనోరలు మనదేశమందు క్రొత్తకొత్తవ్యయసాయపు పనిముట్లు నుపయోగించుటకుల హిందూదేశమందును, కొద్దికొద్దిగా మార్పులు కలుగుచున్నవి. కాని క్లిష్టంగా జరుగుటలేదు. హిందూదేశపురయుతు షకప్రదను నిద్రపెల్లొనవలెను. విదేశపుపనిముట్లు ఎంతవరకుపయోగపడెదమన్నో తెలిసికొనియు వాటిని గురించిన పుస్తకములను చదివియు, మనము వాడుపనిముట్లలో చేయుగతినిమార్పులను చేయవలయును; అంతేగాక హిందూదేశపు పరిస్థితులకుపయోగపడెడు విదేశపు పనిముట్లను మనదేశమందు ప్రవేశపెట్టవలెను. హిందూదేశమందు ముఖ్యమైన వ్యయసాయపు పనులు దున్నట్లు నీరుకట్టుట విలసన, ఉష్ణరేఖమైనందున ప్రకృతి మనకనేకవిధముల సహాయము చేయుచున్నది. చలిదేశములందు కష్టపడవలసినంత మనదేశమందు కష్టపడవలసిన అవసరము లేదు. కాబట్టి దున్నట్లకును నీరు తోడుటకును కావలసిన యంత్రములను గురించి ఎక్కువ శ్రద్ధ తీసికొనవలసి యున్నది.

మొక్కల వివరము

కాలమును ఎందుకు దున్నవలయునో మనము ఆలోచించక పూర్వము మొక్క అనగా ఏమో, అది వివిధముగా భవించుచున్నదో అది ఎట్లు వెరుగుచున్నదో తెలిసికొనుట యావశ్యకము. మొక్క అనునది తక్కిన ప్రాణులవలెనే అది జెంతుప్రాణి. వాటివలెనే దానికి కలుగుచు, ఉష్ణము, గాలి, నీరు, ఆహారము కావలయును. తేమయన్నా ఉష్ణమున్నా భవించుటల విత్తములు మొలవవు. గాలి, వెలుతురు, ఉష్ణము, తేమ యాహారము లేనియెడల మొక్కలు బ్రతుకవు. ఆకులగుండా మొక్కలు గాలిని సేర్పకొనును. అయితే దానికి కావలసిన యాహారమును తానెవేరులమూలమున తీసికొనుచుండును. కాబట్టి నేల, (1) వేళ్లను వృద్ధిచేయుటకును (2) కావలసినంత తేమను నిలుపుకొనుటకు, (3) ఆహారము మొక్కకు అనుకూలమనట్లు చేయుటకును తగినదిగా నుండవలెను. భూమియందు కావలసినంత ఆహారమున్నప్పటికిని, వెంటనే మొక్కకు అనుకూలపడకను. వాయువు తేమసహాయముతో నూత్నుజీతి

లు వట్టి వృక్షావరముగా మారును. అంతేగాక, మొక్కలీ యావరమును ద్రవరూపముననే యుపయోగించగలవు. కావున మొక్కల యావరమును ద్రవరూపముగా మార్చుటకు నేలలో లేమి అర్హమైనది.

ఎందుకు దున్నవలెను?

ఇందుకు ముఖ్యోద్దేశము నేలయొక్క భౌతిక, రసాయనిక, జీవసంబంధమైన గుణములను మార్చి మొక్కకు కావలసిన యావరముగా వట్టిని మార్చి, దానిని వృద్ధిచేయుట. తొద్దుడుట, మొక్కలు పెరుగుటకాదు ఏమేమి యవసరమో దాని నన్నిటిని వైద ప్రాసీయమైనను. దున్నుటవలన మరికొన్ని ధర్మాల మొక్కలకు కలుపయోగము:—

1. వైద్యులను కుళ్లగించి యెరుగుగా నుండునట్లు చేయుట వలన చిన్న మొక్కయొక్క నున్నవైపు వేరు మొన నులభముగా నేలలో ప్రవేశించి నలుప్రక్కల నేర్లు వ్యాపించి పెరుగుటకు వీలు కలుగజేసి, అందువలన కావలసినంత యావరమును నులభముగా సంపాదించుకొనుటకు అనుకూలపడును. లోతుకు ప్రవేశించుకొని, వైద్యులలో లేమి లేకపోయినను, క్రింది నేల లోనుండి సంపాదించుకొని అభివృద్ధి చేయుచుండును.
2. దున్నున నేలలో గాలి నులభముగా ప్రవేశించును. నూర్చుకొని వ్యాపించును; నీరు నులభముగా లోనికి జొచ్చును. వీటిసహాయమున నూత్నజీవులు వట్టిని వృక్షావరముగా మార్చగలుగును. ఈ రసాయనపు మార్పు లేనియెడల మొక్కలు జీవించనేరవు. ఎక్కువ దున్ను చుండెడి నేలలో ఎక్కువ యావరము ఏర్పడగలదు.
3. రాళ్లు శిథిలమయి రసాయనికమార్పుల జరిగి నున్నగా మారును. దున్నుటవలన శిథిలము అగుటవలన, ప్రాణవాయువు, నీరు ప్రవేశించి పొడిపొడిగా నగుటవలన సహాయపడును.
4. స్పృంజి నీటిని పీల్చుకొను ధర్మము దున్నుననేల వాన నీటిని నులభముగా పీల్చుకొని, నేలలో నిలుపుకొనును. నేలలో నీరు నిలిచియుండి, మొక్కకు కావలసినప్పుడు ఇచ్చుచుండెడి మొక్క చచ్చిపోవును.
5. దున్నుటవలన కలుపు మొక్కలు చచ్చిపోవును. లేనియెడల వైరులు కావలసిన యావరమును కలుపుమొక్కలు దొంగిలించుకొనును.
6. దున్నున నుండున అపాయకరమగు పురుగులును, ఎండచేడిమివలనను పక్షులవలనను నిర్మూల మగును.

దరికి. చెంచయ్య.

గృహ వైద్యము.

కర్త:- టి. లక్ష్మీపతి.

మన ఘోషకు సాధారణముగా వచ్చుకోగము లన్నిటికి వైద్యులచేత బోషక మిప్పించలే నన్న త్వరలో వైద్యుడు దొరకకపోవుట సంభవించునెడ రోగి పడెడు బాధ, దూర వారి లండలు పడుచుచున్న చెప్ప నలవికాదు. అట్టి వైద్యుడు దొరకనను, ఆయా రోగముల కాయామందులు తప్పక పనిచేయునని తెలిసినను, ఆ మందులు దొరకనిచోట వ్యర్థము. ప్రతి గృహమునందును మామూలుగా చేర్చి పెట్టుకొను వాము, ఉప్పు, ధనియాలు జీలకర్ర, మున్నగు వస్తువులతో చేసిన ఘోషాయాచికాలు గ్రంథములు కానివి యనేకములు గలవు. అవి వైద్యునివద్ద ఎక్కువ సామర్థ్యము కలిగిన బోషకములకన్న బాగుగా పనిచేయుననెడి సంగతి అందఱకు తెలిసినవియమే. అట్టి ఘోషాయాచికాలు తెలియనివారు చాలమంది కలరు. తెలిసినవారు కొందరు ఎప్పుడైనా అందుగా నున్నను భవాళి వాటిని బయలుపర్చక యెవరైనను చెప్పుచున్నచో అతిరహస్యము గాన చెప్పుటకు గురు వాణ్ణి లేదని బొంతురురు కావని లోకోపకారార్థము యట్టి ఘోషాయాచికా లిన్ని పొత్తుమనందు వివరించెమి.

అది గాక గాఢమైనటువంటి బోషకము లొకప్పుడు శరీరమునందలి వ్యాధిని పోగొట్టినా బలమైన క్రొత్తవ్యాధులు పుట్టించును. బోషకములచేడిచే గ్రుడ్డు ప్రేలి చనిపోయినవారు, పిడెలు మంటలు కలిగినవారు, రసవిమగంధములని కీళ్లుపడి బ్రతికియుండగనే లేవలేనివారు మనము ప్రతిదినము చూచుచున్నాము. కాబట్టి స్వల్పమైన మూలకల మాహాధ్యముచే బాగుపడుట సంభవి. వందలకొలది మూలక కారకావస్థము లకారాధిగా అన్ని జబ్బులకుఁ దెలియఁజెబియున్నవి. చిన్న చిన్న మూలకలతో పెద్దపెద్ద జబ్బులు ప్రతివారు కుదుర్చుకొనవచ్చును. అందఱ కందుబాటులో నుండుటకు, నెల రు 0.8-8

కమలభికుటీరము.

మైలాపూరు, మదరాసు.

చల్లారాం గైయానుచందు మౌపు

వారు క్రొత్త జవితీ రకములను జపానునుండి తెప్పించి యిప్పుడే హాకుచేసి యున్నారు.

రోజూరంగునందు సరిగ బుట్టాలు వేసినది, ఆకుపచ్చ చాకులేట్,

మున్నగు విభవిధరంగులలో పలువిధరకములు గలవు.

ఇవిగాక రవికె, జాకెట్టు దినుసులు కూడ త్వరలోనే తెప్పించెదరు.

బయటవూరి వర్తకులకు ప్రత్యేకపు ధరల చొప్పున పంపబడును.

విలాసమును చక్కగా వ్రాయుడు.

చల్లారాం గైయానుచందు

(230)

గొప్ప అద్దములెల్లప్పుడూ అందిముగ నుండు మౌపు

9, 10, 11, రత్నబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి

గర్భిణీ స్త్రీలకు

సంజీవని

గర్భిణీ స్త్రీకి గలుగు, పాంతులు, చెక్కిళ్లు, బలహీనత, సోమరితనము, అజీర్ణము, తలనొప్పి, చిక్కిపోవుట, ఎడమప్రక్కవరములు బాధించుట, వ్యాగయము కొట్టుకొనుట, చెక్కిళ్లు, కండ్లలోనికి పోవుట అన్నియు మాయము చేయును. స్త్రీలు గర్భము ధరించినది మొదలుకొని ప్రసవించువరకు విడువక నేవించి ఎట్టిబాధయు లేక సుఖప్రసవము చేందెదరు. నెల బుడ్డి 1 కి రు 1-12-0

వ్యాకింగు పోస్తుఖర్చులు ప్రత్యేకము. క్యాటలాగు ఉచితము.

తంతివిలాసము

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి

ఆయుర్వేదాశ్రమం

41, ఆచారపుకోవీధి, జి. టి., మదరాస్.

పండిట్, మదరాస్

వదెలు కంపెనీ వారి ప్రత్యేకపు బోషకములు

ఈ క్రింద వదెలుపదెన బోషకములు శరీరకాస్త్రమునకును, రోగ చికిత్సకును సంబంధించినవి మా వైద్యులచే రసాయన కాస్త్రజ్ఞులచే కాస్త్రపరిశోధనానుసారము యేర్పరచబడినది.

మా బోషకముల తయారుచేయు కాలలో వలయు సామగ్రి యంతయుగలదు. ఇది యిండియాలో నెల్ల చాల పెద్ద ప్రస్తుతము కావలసిన వస్తుసామగ్రి యంతయుగలదు. అవట మూలకలు వృక్షకాస్త్రప్రకారము, రసాయన కాస్త్రప్రకారము, భూ లెడ్డునుండ గూడ పోషకములు. అచట బి. పి. స్టాండర్డు ప్రకారము రసాయనములు మూలకలు అతి తయారుగును. కావున మా బోషకములు పారిశుధ్యతయున్న, నమ్మకమున్న యేమాత్రమున అనుమానింప నక్కరలేదు.

డాక్టరు యూస్టన్స్ సిరపు

సిరపు ఫెర్రి ఫాస్ఫేటిక్ కాంపౌండు క్విన్లెను యెట్ ప్రీక్సియా

ఈసిరపు డాక్టరు యూస్టన్స్ పద్ధతి ననుసరించి విరుసాఫ్ సేటులు, క్విన్లె, ప్రీక్సియా యివన్నయుకేసి దివ్యముగ తయారు చేయబడినది.

ఈ బోషకము అతి ఉష్ణప్రదేశములోగాని యిండియాలో నుండుటవలన గలగు దుర్బలత్వమును పోగొట్టుటకును, మానసిక దేశహవాధగాని దుర్బలత్వమునుగాని పోగొట్టుటకును ప్రపంచ మంతటను ప్రసిద్ధికెక్కిన దివ్యబోషకము.

నెల వైద్య బుడ్డి రు 2-8-0 మీడియం వైజు బుడ్డి రు 1-4-0. చిన్న బుడ్డి 12 అణాలు.

కె మి క ల ష డ్డు

ఇది ఐరన్, లైము, పొటాషు, సోడా ఫాస్ఫేటులసిరపు

కుభ్రముగనుండును. అడుగున సత్తుయేమియు నుండదు. ఫిలడెల్ఫియా యెడ్వర్డు పారిషుగాను చేసిన పాల్స్ ప్రకారము తయారుకాబడినది.

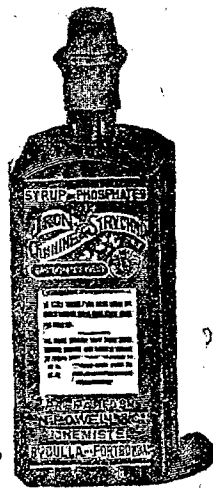
ఇది పిల్లలకు అత్యంతోపయోగకరమైనది. ఇది బలమునిచ్చు మంచియోషకము. యచిచానుండును. మంచిరక్త వృద్ధిగావించి నరములకు పుష్టినిచ్చును.

వైద్యవైజు బుడ్డి రు 1-12-0, మీడియం రు 1-0-0, చిన్నవైజు 10 అణాలు.

పవలు కంపెనీవారి సరుకులకు మా ముందులను వివరించుచు వ్రాయుడు.

N. POWELL & Co., Manufacturing Chemists, Bombay.

(3421)

వికలు చేయుట

కర్మకర్తచారక సంఘమువారిచేయుచున్నాడు... పరిశోధన, యేటలు జేయువారలు లేనిచోట నున్న...

“ఏటలు యెప్పుడును అయిపోయిందనుట యెట్లొ దెలు... పరలినదిగా కాంగ్రెసు కమిటీవారు సలహా సీయవలసినదిగ...

మరలమీద చేసిన యెంతయోమోసపును... న్నామో మరలమీద జేసినయేటలును చాకగ నన్నును అంత...

మేము మరల విదతయాలైన ఏటల నుపయోగించునా... డెట్ల నిశ్చయించుకొన వున్నయెడల యీ సమస్యను పరిష్కరిం...

అటులజేసిన యేటలు పరిశోధన, జేయు యేటల కన్న... బాగుగనుండును. కావునాట్లు గ్రామస్థులు యింటివద్ద పండినదాని...

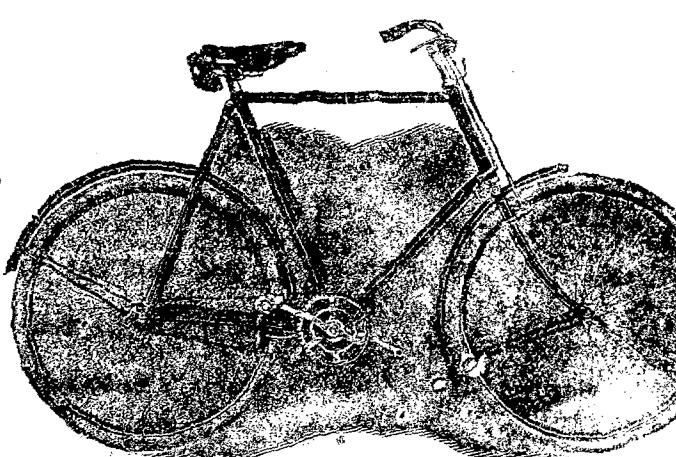
అందును, గుజరాతులో నితరభాగములలోను చేతి... విల్లులు అనేకవిధములగున వున్నవి. ప్రజలు తమకు గరిష్ఠపుణ్ణి...

ఈవిల్లులలో వైస్సులోవేసి విగించిన దూదివైనను యేటలు... జేయవచ్చును. అట్టిదూదిని ముందుదివేయవలయును. అందుల...

దూదియేటలు జేయుపనివారలు వైతనిభివేదన బాగుగ... పనిజేయురు. వైన స్వదేశ ప్రచారకులు తనిభి జేయుచుండవలెను. ఒక వా ర ము లో యే ట ల జే యు ట...

- 1. అమగ అచ్చముగ విడతేవునవు. దానిని నడుపుటకు తెలివినవనివారు గావలయును. 2. దానిభీరు ఎక్కువ. 3. దానికి, చెడిపోతే భియ్యలు యెక్కువగును. ఒక్కొక్కసారి కొన్నిరోజులు పట్టును. అప్పుడు పనికష్టమగును 4. మరల కొట్టుటవల్లక, ఆవేడివల్లను 50 వంతులు దూదియొక్క పట్టుత్వము పోవునని నిపుణులు అనుభవముమీద కనిపెట్టిరి. 5. మరలను ప్రవేశపెట్టుటవలన శుద్ధ కర్మను తయారు జేయుటకు ముఖ్యమగు లాభకారినైన కార్మికకాఖ యంతయును చంపివేయటం యగును.

గమనింపుడు మోటారుబస్సు, మోటారు సయికిట్లు, సాధారణ సయికిట్లు వీటి సామానులు ఇంగ్లీషు వైకులు అండ్ మోటారు కంపెనీ, 9, బాడ్యే - మదరాసు వారు చవుక భలకున్న మేలైన సామానులను ఇండియాదేశ మంతటయును అంగు ప్రత్యేకము చెన్నరాజు ధానిలానున్న ప్రసిద్ధి గాంచియున్నారు. వారు యిదివరకు అరువదివేల సైకిళ్లు సృష్టించి యున్నారు. మొత్తముగా ఇంగ్లాండులో కంప్రార్థలుచేయడమువల్ల వారికి చవుకగా గిట్టుబాటు అగుటచే స్వల్పలాభమునే వేసుకొని చవుకగా అమ్ముచున్నారు. అన్నిరకముల మోటారు కారు X ట్రిక్ బల్బు గుట్టెపుబండిరబ్బరు గాలి రబ్బరు, లూబ్రికేటింగు ఆయిలు వగయిరా వర్తకులకు టోటో భరలకు విక్రయించెదరు. అన్నివిధముల మోటారు సామానులు, సైకిలుసామానులు, ఫోటోలెసు పేనాలు, క్యాంపు మంచములు, ఆఫ్టరున్స్ట్రపులు, హార్మోనియములు, పిల్లలకు తోపుకు బస్సు, తోక్కుడుబస్సు సిద్ధముగా యున్నవి.

25 జనును మోయ గల వివిటామోటరు బస్సు య 11500 ఫోర్టు ఓము లాండు షిక్రోలెట్లు మోటారుకారు మోటారు విక్రయ మునకు దొరుకును. ప్రత్యేక పరిశుచేసి పంపగలము. రాయల్ యింపి యల్ సైకులు య 125 డన్లెల్ల ట్రైల్లతో

శ్రీత్యా గ రా జ మ్మ ద య ము ఈ పుస్తకము సుమారు 580 పుటలుగల వాలుగు సంపుటములగు మంచిగ్లేజుకాగితములొ ముద్రింపబడి మేల్బైందు చేయబడి యుండునది. 4 సంపుటములగుల సెట్టు 1-కి ధర రూ. 16. సంపుటము 1-కి రూ. 4. మొదటిసంపుటము తయారైయున్నది. రెండవసంపుటము ముందుగా మా కంపెనీకి సేవాభిరుచిగా పంపి ఆర్డరును రిజిస్టరు చేసుకొనువారికి ఒకసెట్టు 14 రూపాయల కివ్వబడును. తపాలాభియ్య ప్రత్యేకము. ఇందలి విషయములు:—చుహానీయలగు శ్రీత్యాగరాజ అయ్యగారిచే రచియింపబడిన కీర్తనములలో 200 కీర్తనములను చక్కబఱచి వానికి అవతారిక, మూలము, ప్రతిపదార్థము, విశేషార్థములును, రాగలక్షణము, స్వరసాహిత్యములను వ్రాయబడియున్నవి. గానభాస్కరం:—ఇందు సంగీతశాస్త్ర రహస్యము లన్నియును స్వరతాళములతో అనేక కీర్తనలును, స్వరములు, వల్లపులు మొదలగునవి సాదాటైన ఉపకరణములును ఇందు గలవు. దశరతి కాగితములొ ముద్రితమైనది. మంచి గ్లేజుకాగితములతో ముద్రితమై మేల్బైందు చేయబడినది. మెల రూ. 7-0-0. సంగీత ప్రదాయిని:—హిందూ సంగీతమును స్వంతముగా నేర్చుకొనుటకు వీలగునది. హార్మోనియము నేర్చుకొనుటకు తగినది. ధర 1-కి రూ. 8. త్యాగరాజకీర్తనలు ధర 1-కి రూ. 8. భక్తవిజయము ధర 1-కి రూ. 5. ప్రళయభైరవము ధర 1-కి రూ. 0-12-0. విజయసింహుడు ఎమ్. ఆది కంపెనీ, 60/5 భద్రయ్యక్ విధి, ఎన్.ఎల్.నెడు, మద్రాసు. 4 భాగములు రూ. 2-8-0

దైయా బిటోను (201) దీనిని నేపించుటచే అన్నివిధముల ఆతిమూల్యవ్యాధులు ఆత్మద్యుత్తముగా మారుదును. ఎక్కువగా పోవుమూత్రమును అమిత భావామున, చిక్కిపోవుటను, బలహీనతను, ముప్పుగువాటిని కుదిర్చి, మూత్రముయొక్క పైసిఫిక్ గ్రావిటీని తగ్గించును; మూత్రమునందు తీపుచేరనీయును. ఒకవారమునకు గరిష్ఠపు బొవధము ధర రూ. 4; ఒకమాసమునకు రూ. 18; పూర్తిగా కుదురునంతవరకు కావలసిన బొవధము ధర రూ. 20. తపాలాభియ్య ప్రత్యేకము. హైడ్రోసత్ ఒకటిజము. వారియోసీలి, ఆర్పిటిన్, బూరగకాలు మొదలగువాటిని వైపుతోచే కుదుర్చుకట్టి సమృద్ధమైన బొవధరాజము “హైడ్రోసత్” ఒకటిజయే. జబ్బుగా మన్నభాగమునందు చుండు భాధను, ఆసాఖ్యమును పార త్రోలి సదరు భాగమును మృదువుగా జేయును. తరువాత స్వాస్థ్యచేయుటకు, వైసికోమీద పోవుటకు, సాధారణముగా నడచుటకు మున్నగువాటికి సాఖ్యముగా నుండును. ఇతరభాధకరమైనట్టియు, శస్త్రసంబంధమైనట్టియు, చికిత్సలకంటెను ఈ స్వభావికమైనట్టియు, శాస్త్రసమృద్ధమైనట్టియు, నులభమైనట్టియు చికిత్సనలన ఆతిత్వరతో ఆయ్యకమైన గుణ మగువడును. ఈ చికిత్స సమయమందు మిఠు మి మామూలు పురుషులు మానవలసినది లేదు. గుణములేదని ఋజువుచేసిన మిఠు చెల్లించిన వైకము వాధను పంపివేయ బడును. ఈ విషయములు తెలుపు పుస్తకము ఇనాముగా పంపబడును. 2 బొవధలు బుడ్డి 1-కి ధర రూ. 8. 8 బొవధలుగల బుడ్డి 1-కి ధర రూ. 10. (ఇది పూర్తి చికిత్సకు కావలసిన బొవధము) పోస్టుభియ్య ప్రత్యేకము. ఈ బొవధమును వాడుటచే ఆరోగ్యముచెందినట్టి వారి నామధేయములు ఈ క్రింద తెలుపబడినవి:— కాన్సెన్ డబ్ల్యూ. ఫింగ్ లాస్, హెచ్. హెచ్. ది వైబామ్మ గవర్న మెంటు (డక్కను) చార్లెస్ నెన్ ఎస్కెయిర్, సి.హెచ్. సింగపూరు; మ.రా.రా.శ్రీ ఎస్. శేషద్రీ అయ్యగారు, వర్తకులు, నీడమంగళం; మ.రా.రా.శ్రీ ఎస్.కె. మూర్తి, కరుణ త్రొంబటి, తంజావూరు. A. CHATTERJEE & CO., THE RELIANCE RESEARCH LABORATORY. 27, College Street Market, 2nd Store, Calcutta. Telegrams—Remedies Calcutta.

అమృతాంజనము

నాయువునొప్పులకు వజ్రాయుధము

చక్కని దబ్బితో సహా సీసా 1-కి, 0-10-0 అణాలుమాత్రమే.

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

పంచభాషానీతిచూచికొనినమోసముగలుగదు

తలనొప్పుల మాన్పును, దగ్గును తగ్గించును

వాయువుపోట్ల బాపును, దురదను తొలగించును

పార్శ్వపునొప్పుల బారధోలును, అమృతాంజనము

పోట్లపోగొట్టును, ఒంటి తలనొప్పికి వర్తనపాదము

బెణకుల భేదించును, తేలుబాధను తీసివేయును

వాపుల దూపుమాపును, వేలకువేలు విక్రయము.

అమృతాంజనము గాయము పుండ్లకు ఘనమయినమందు

తామర తైలము డబ్బీ 1-కి 0-6-0

రాజారాణి గుర్తుగల తామర తైలము శీట, గజ్జి చాల మంచిమందులతో తయారు చేయబడి అనేక యెండ్లనుండి యున్న తామర నాలుకైదు సారులు దీని రాచిన మాయమగును.

దంతచూర్ణము డబ్బీ 1-కి 0-2-0

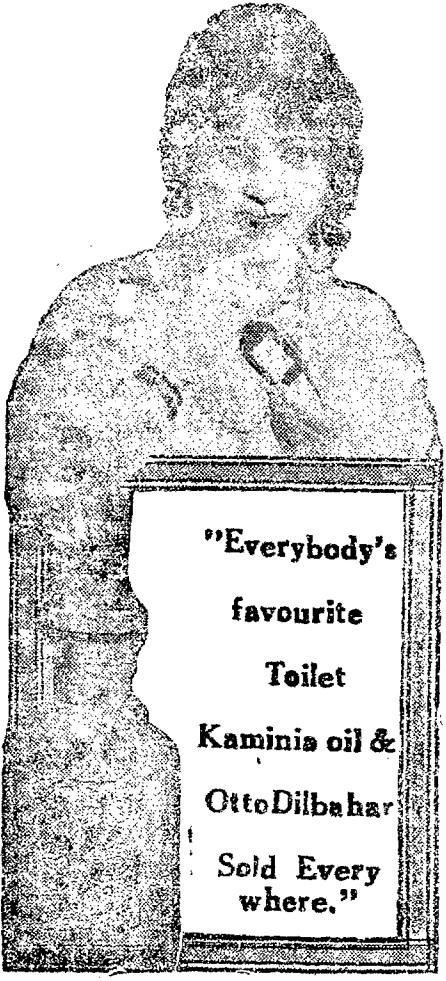
పండ్లపోటుకు తీపులకు ఈ దంతచూర్ణముతో పండ్లు తోముటవల్ల చిగుళ్లనుండి రక్తము స్రవించకుండును. నోట దుర్గంధము లేక యుండును. పండ్లు ముత్యములవలె తెల్లగా నుండును.

మోహినీ తైలము 5 తు॥ నూనెగల సీ॥ 1-కి 0-12-0

శ్రీ పురుషులు వాడుటకు యోగ్యమైనది

ఇది మనోహరిత్రయము తేయ విద్యార్థులు, స్త్రీ డబ్బు, ఉద్యోగస్థులు మొదలగు వారికి సుఖనిద్ర విశ్రాంతినిచ్చును. సుందరుల మోహలావణ్యములకు ప్రాపగు కురులను బెంచి కాపాడును.

అమృతాంజనము డిపో బొంబాయి లేక, మదరాసు.

వెంటుకలే ఆందము. రాలిపోకుండ, జాగ్రత్త!

వెంటుకలు దుష్టంతో ఊడి రాకమునకే తగ్గరకుడు. ఊడికన్నుల మొదల పెట్టినయెడల వెంటుకలు పొడవవును.

అంతవరకు రావలసివచ్చు.

నేడే

కామినీయా నూనెను

వాడుట మొదలు పెట్టుడు.

ఇది రివల్యూషన్ క్లౌడువలెనది.

వెంటుకలు కట్టి కోగ మున్నను, కోరో మాండ్ల మున్నను, యిది దివ్యవృక్షము.

వెంటుకలు చిగులు గానీ, ఎరుకు గానీ యుండవు.

నీ వెంటుకలు మరల యెప్పుడీ మెత్తదనమును గల్గి వట్టు తల నుండి మెరుకలు యుండును.

ఈ రోజునకే దీనిని పరీక్షించి చూడుము.

వెంటుకలు యెట్లు కృత్రిమమునో కనిపెట్టుడు.

కామినీయా తనూనె నిన్ను శక్తివృద్ధినికై జేయును.

ఇది ఊడి 1-కి 2-0 మాత్రము. ది. పి. రాష్ట్రము ప్రత్యేకము.

అన్ని పోట్లతోను ఈ గ్రేడ్ వెంటుకలైన (కాగము) వ్రాసి యింపబడుచున్నది.

మీకు ముఖమున ద్రవ్యము, లేక ఆర్తుకు కావలసినశక్తియు 'టెటో' దిల్ బహారు' ఈ వ్రాయును. ఈ రివల్యూషన్ క్లౌడువలెనది. అత్యున్నతమైన గుణముగలది.

1 క్రాసు ఊడి 1-కి 2-0 మాత్రము

1 క్రాసు " " 0-12-0

1 క్రాసు " " 0-8-0

ఇన్ని వెంటుకలు కోరి చూచుటయందు చరమ మిక్కిలి ముఖ్యమైనది కావలసి చాలవలయును.

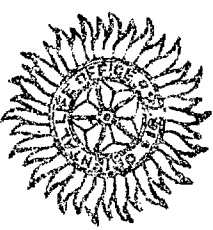
ఇది మందు లెక్కావారందరికీవచ్చును. తరల మున్ను కాకితము నుడే దొరకును, లేకవు.

హోం రేజిట్రేషన్—

ఆంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్స్ ఆంధ్రు

కెమికలు కంపెనీ,

(128) 155 జమ్నామఠీడు, బొంబాయి.

ఓరియంటల్ గవర్నమెంటు సెక్యూరిటీ

లైఫ్ అన్యురన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్

1874 సం॥ స్థాపితము.

హెడ్ క్వార్టర్లు, బొంబాయి.

మానేజరు:— హెచ్. ఎడ్విన్ జోన్సు.

ఫస్టును యా 5,46,00,00 టైగానే యున్నది

1920-వ సంవత్సరము వండు

వరుంజడి 91,06,338-0-11

ఇక్వలైజరుకు చున్న అమ్మో

రెన్యుల యొత్తము 15,44,24,596-11-3

మనువటికంటె ఇక్వలైజరు పాలిసి

చార్డుకు జాస్తిగా చెల్లించిన యొత్తము 6,50,00,000

ఈ కంపెనీ తరఫున పనిచేయుటకు ఏజంట్లు కావలయును. వారు అనుభవ శాలితుగ నుండి వలయును. ధరావత్తు చెల్లించవలయును.

ధరఖాస్తు ఫారములకు యీ క్రింది విలాఖ మునకు వ్రాయుడు. 672

Apply to:—

F. E. Vaid Esq, Branch Secretary

Oriental Assurance Building,

Post Box No. 8, Madras

పుటల 180 పుస్తకము ఉచితము

ఆరోగ్యమును శాశ్వతశుభమును పొందుట స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను అనుసరించుచువలసిన కల్గుచున్నది.

ఈ ఉచితమైన పుస్తకము ఆరోగ్యమార్గమును కలుగజేసి శరీరసౌఖ్యమును దృఢపరచును ఆయుర్విద్య గిరి ఇప్పించును.

ఈ పుస్తకము ఇనాముగా నియమము.

పోస్టుచార్జియు మేమే భరించి పంపెదము. వెంటనే వ్రాయుడు.

వైద్యశాస్త్రి మణిశంకర్ గోవిందజీ,

ఆలంక నిగ్రహ కేంద్రాలయము.

26. బ్రాడ్వే, మద్రాసు

అయ్యుర్వేదభూషణ నోరి రామశాస్త్రి

పి. కే. పి. సి. వారి (904)

శ్రీరవధాని

ఈ పుస్తకమును గిల్లుకు చూచునా వుద్ధితేది

శరీర పుష్టిని కలిగించును.

పిల్లలకు సంజీవి. పుష్టము లేని పిల్లలకు రసాయనము వార్షిక్కుమిల్లిన్ను బుడ్లతో పనిలేదు పిల్లలు, తల్లి జ్ఞానము నుభవడదురు. బుహిషా లకు పిల్లలకచ్చిన జబ్బులు పోయి జేనాపుష్టి కలుగును. వెల బుడ్డి 1-కి 1-8-0 (9847)

పి. సి. కో కంపెనీ రూ. 2.

మావద్ద నుకొనెదవగు ఆయుర్వేదవేదములు చివ్వును ఆయుర్వేదనిలయము, బెజవాడి.